

GORENJSKI GLAS

Leto XIII — št. 38 — CENA 5 din

Kranj, petek, 18. maja 1990

Dan Gorenjcov

Preddvor, 15. maja - Vsi, ki se radi zabavate in se hkrati vsaj malo počutite Gorenjece, ste to nedeljo, 20. maja, od 10. ure dopoldne dalje vabljeni v Preddvor, pred hotel Bor. Prireditve je namenjena predvsem spoznavanju tega turističnega kraja kot izletniške točke in zato ni komercialna. Program pa je zanimiv tako za najmlajše, kot malce starejše, saj se boste lahko v Preddvoru srečali z znanimi Gorenjci, tekmovali, si ogledali modno revijo, nastope plesnih skupin in kaj dobrega pojedli. Več o prireditvi preberete na zadnji strani.

V. S.

SNOVANJA

Gorenjska ni enobarvna

Prve seje skupščinskih zborov z novoizvoljenimi delegati so bile že v vseh gorenjskih občinah, vendar so doslej vse funkcionarje izvolili le v kranjski in radovljški občini, v škofjeloški, tržiški in jesenški pa naj bi jih na naslednjih sejah. Čeprav slika gorenjskih skupščinskih vodstev še ni povsem popolna, je že mogoče ugotoviti, da je Demos, ki ima v nekaterih gorenjskih občinskih parlamentih večino, v drugih pa je zelo blizu, zavzel tudi največ vodilnih skupščinskih mest. Vsi do sedaj izvoljeni predsedniki občinskih skupščin (na Jesenicah ga še nimajo) so člani Demosa ali pa jih je Demos le predlagal. V kranjski občinski skupščini, ki je še najboljša zrcalna slika republike, so vsi, od predsednika skupščine do predsednikov zborov in mandatarja, iz vrst Demosa. Najbolj "rdeča" je za zdaj jesenška občina, saj so vsi doslej izvoljeni funkcionarji tudi člani ZKS-Stranke demokratične prenove. V radovljški ima Demos sicer največ funkcionarjev, vendar je razmerje s ostalimi strankami dokaj uravnoteženo. Podobno velja

za tržiško občino, v škofjeloški pa bodo funkcionarje skupščinskih zborov in mandatarja volili (imenovali) šele na junijski seji.

Čeprav se je tudi pri volitvah nekaterih skupščinskih funkcionarjev pokazalo, da je strankarska pripadnost in načelo "vsaka sprememb je dobra, samo da je sprememb" pomembnejša od strokovnosti in usposobljenosti, pa smo bili priča tudi drugačnim, pozitivnim primerom, v katerih so prevladala strokovna in povsem človeška merila. V Tržiču, denimo, je strankarsko sestavljeni parlament s tajnim glasovanjem povsem soglasno izvolil za podpredsednika skupščine kandidata, za katerega je prišel predlog iz vrst socialistov. V Radovljici, na primer, so se stranke brez zapletov sporazumele o kandidatu za predsednika izvršnega sveta, delegatska skupščina pa mu je izkazala popolno podporo, pa čeprav gre za člana ZKS-Stranke demokratične prenove.

C. Zaplotnik

Iz slovenske skupščine ... Foto: G. Šinik

Republika Slovenija ima novo vlado

Dr. Lojze Peterle dobil zaupanje

Vlada je dobila večino v parlamentu, obenem pa nalogu, da v mesecu dni stopi pred poslance s popolnim vladnim programom in ponovno upraviči zaupanje.

Ljubljana, 16. maja - Slovenija je dobila prvo demokratično izvoljeno vlado v tem stoletju, je v sredo popoldne razglasitvi izida tajnega glasovanja o sestavi vlade dejal novi slovenski prvi minister dr. Lojze Peterle, rojen 5. julija leta 1948 v Čužnjih vasi pri Trebnjem na Dolenjskem, prvak Slovenskih krčanskih demokratov in po poklicu diplomirani geograf in ekonomist.

"Prijetno sem presenečen, ker nisem računal na takšno podporo. Sem trdnejši, ker me ta podpora zavezuje in mi daje upanje, da bo slovenska skup-

ščina stala za temeljnimi usmertsitvami vlade. S podrobnejšim programom ne bo težav, ko bomo dobili dokaj jasno sliko po posameznih resorjih, ministri pa so že pripravili svoja videjna za svoje resorce in moram reči, da so zelo zanimiva. Mislim, da sem izbral zelo homogeno ekipo po kakovosti. Za nekatera mesta mi je tudi opozicija priznala, da ne bi mogla najti boljših rešitev. Trudili se bomo, da bomo držali besedo. Naše temeljno izhodišče je zakonitost, naš temeljni cilj pa suverenost slovenske države. Kjer bomo delali in kar je v na-

štiristojnosti, zagotavljam, da bo strokovnost, kvaliteta, osebni prispevek tisto merilo, ki ga bomo naprej in v osnovi upoštevali. Rad bi naravnost povedal, da ne želimo ene knjižice zamenjati z drugo ali vsoto drugih, jasno pa je, da bo moral na nekaterih področjih priti do ravnotežja," je po izvolitvi dejal dr. Lojze Peterle.

Vlada bo po besedah Peterleta res vlada. Prenesla je kritike opozicije, da ne stopa pred poslance s popolnim programom, prevladalo pa je tudi sposoznanje, da je treba dati vladiti čas, ji zaupati in prekiniti brevladje. Več na 2. strani.

J. Košnjek

Posvet upnikov v Gorenjski banki

Upniki žele poravnavo

Kranj, 16. maja - Gorenjska banka je sklical sestanek Elanovih upnikov, zbralo se jih je 65, ki imajo skupaj po dosedanjih podatkih približno 67 odstotkov upniških terjatev Elana. Zavzeli so se za prisilno poravnavo, saj želijo ohraniti proizvodnjo in blagovno znamko Elana, ustavili bodo ožji odbor upnikov, ki jih bo zastopal tudi kot pooblaščenec v postopku prisilne poravnave na sodišču.

Ožjega odbora upnikov sicer še niso konstituirali, prvo sejo bo sklical Zlatko Kavčič, direktor Gorenjske banke, na njej bodo izvolili predsednika odbora in njegovega namestnika, odbor pa bo opravjal naloge, opredeljuje zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji.

Sestanek upnikov predstavlja začetek organiziranega nastopa upnikov, saj bo v prihodnje zelo pomembno njihovo večinsko mnenje, doslej so se že organizirali po posameznih skupinah, zdaj pa nameravajo v pogledu informiranja in kontrole dogajanj nastopati skupno, kar bo nedvomno prispevalo k razrešitvi problematike Elana. (Več na 10. strani)

M. V.

Veliko ljudsko slavje

Podjetje nad Jereko, 16. maja - Marlivi vaščani Sp. in Zg. Podjetja so z velikimi naporji pred tremi leti obnovili kapelo v čast svetega Martina, sedaj pa so dozidali še zvonik in postavili 190 kilogramov težavon. To nedeljo, 20. maja, ob 15. uri pa pripravljajo veliko ljudsko slavje, ki se bo začelo z mašo, na kateri bo maševal ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Po maši bo blagoslov zvonika z zvonom. Nato se bodo zvrstili nastopi pevskih zborov in plesnih skupin v narodnih nošah.

V. S.

Tekstilci pred stečajem

Kranj, 15. maja - Delavci v tekstilni in usnjarsko-predelovalni industriji po vse Sloveniji so eno uro opozorilno stavkali. Pridružili smo se stavkojočim v kranjskem Tekstilindusu, ki jih je obiskal tudi predsednik Svobodnih sindikatov Slovenije Miha Ravnik.

svobodnih sindikatov Slovenije. Če vlada zahtev tekstilcev ne bo sprejela in če država ne bo pomagala tej panogi pred stečajem na noge, potem bo generalni štrajk, je dejal sindikalni predsednik. Obljubiti ni mogel ničesar, razen programa svobodnih sindikatov, ki sicer veliko obeta, stavkojočih pa le ni mogel ogreti k večjemu optimizmu.

Več o tekstilnih stavki na 3. strani.

D. Ž.

Foto: G. Šinik

VSE ZA HOBİ GRADBENIKE IN GRADITELJE HIŠ

GOVORIMO SLOVENSKO
NUDIMO ENKRATNO
NIZKE CENE

● orodje!
● električno orodje!
● sanitarije!
● barve!
● stropne obloge!
● ploščice!
● gradbeni materiali!
● vse za vrt!

CELOVEC
Kirchengasse 50
Tel. 9943/463-31500-0

ÖBAU EGGER

ROSENTHALERSTR.
FLATSCHACHERSTR.
SÜDRING 1600m

i Bau auf...

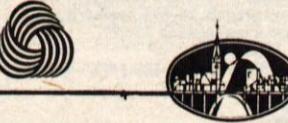
Uro stavke so Tekstilindusovi delavci namenili javnemu zboru delavcev, na katerem so mimo zahteve stavkovnega odbora tekstilnih delavcev obravnavali tudi svoje specifične probleme. Spregoril jim je tudi novi direktor Štefan Markovič, in sicer o hudih finančnih težavah zaradi neplačanih terjatev, blokiranim računu, nezmožnosti rednih izplačil mesečnih dohodkov ter odvečnih delavcev, podprt pa tudi stavkovne zahteve.

Potem ko je najprej obiskal stavkojoče v Planiki, se je delavcem Tekstilindusa pridružil tudi Miha Ravnik, predsednik

**35 LET ELITE = 35 % POPUSTA
ZA NAKUP NAD 1.000,00 DIN**

TRGOVSKO PODJETJE p.o. KRAJN, TAVČARJEVA 31

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Kanonada doktorja Jovića

Torkova seja predsedstva Jugoslavije, na kateri je Slovenec dr. Janez Drnovšek izpraznil stol predsednika predsedstva dr. Borisavu Joviću iz Srbije, je že po tem, kdo je sodeloval razen članov predsedstva na tej seji, obeta za severozahodni del Jugoslavije črne slutnje. Jovića je na sejo prepričal sam predsednik srbske republike Slobodan Miloševič, na torkovem zboru v palači federacije pa so bili tudi trije najodgovornejši zvezni sekretarji: zunanj, notranji in obrambni. Pričakovali smo drugačen veter predsedstva, trši do neubogljivih delov Jugoslavije in tistih posameznikov in skupin, ki si predstavljajo Jugoslavijo malo drugače, vendar takšne kanonade ni nihče pričakoval. Pričakovali smo, da se Drnovšku, ki je bil menda preveč Slovenec in skoraj nič ali nič Jugoslovan (v anketi med Beogračani je ob Kučanu, dr. Tuđmanu in Draškoviću najmanj priljubljen politik), in ga Mihajlo Kertes zasmahuje zato, ker bojda Drnovšek zasmahuje Jugoslavijo, nihče ne bo uradno zahvalil. To napako je popravljali drugi neobdigateli v predsedstvu, Hrvat dr. Stipe Švar, ki je sedaj podpredsednik predsedstva, pa mu tudi novi hrvaški voditelj dr. Franjo Tuđman ne obeta ravno kavalirskih potez. Slovenski parlament se je Drnovško javno zahvalil za dostojno delo v Beogradu, kar je poštena poteka, Drnovšek pa ima zadoščenje, da je ravnal prav in da ima pravico tako ravnat tudi v prihodnjem.

Jugoslavija je v nevarnosti, sistem se ruši, ogrožena je ozemeljska celovitost, glave dviga sovražna opozicija, država je ogrožena, pravi zadnje sporocilo državnega predsedstva. Kolektivni voditelj države, beri dr. Borisav Jović in njegovi somišljeniki, bo zatrl vse, kar ni skladno z ustavo in zakoni, ne oziraje se, ali je bilo to legalno in legitimno storjeno v posameznih suverenih republikah. Mar to pomeni izredno stanje v Sloveniji in na Hrvaškem, je to zadnji obupni poskus ohranitve stare oblasti in starega ustroja Jugoslavije, je to pritisk, da bo Jugoslavija brezprizivno sprejela tisto, kar predlaga centralna oblast glede sprememb ustave in položaja posameznih delov Jugoslavije. Je to poskus omajanja nove, na demokratičnih volitvah izvoljene, oblasti v Sloveniji in na Hrvaškem.

Slovenski parlament je v sredo s posebno izjavo reagiral na besede Jovića. Za sporocilo predsedstva države o domnevni ogroženosti Jugoslavije še ni vedel in so se v sredo kasno v noč sestali vodilni možje Slovenije s predsednikom republike Milanom Kučanom na čelu. Njihovega stališča do zaključka redakcije še nismo prejeli, vendar ga slutimo. Še najbolj bi bilo, če je to res v funkciji zastraševanja, če je to res posledica napačnega razumevanja,

kako ohraniti Jugoslavijo. Je pa žalostno, da dva dni, potem ko stari predsednik države govoril pred evropsko javnostjo o demokraciji in človekovih pravicah, o odpiranju v svet, novi grozi in postavlja vrednote evropske civilizacije in demokracije na tretje, četrto mesto, za unitarizem, nasilno enotnostjo, ideologijo in reprezijo. V taki državi Slovenci ne želimo živeti in razumljivo je hrepenje po odhodu, samostojnosti, svoji, neodvisni, neutralni državi. Zavestno in po volji ljudi smo stopili v nove razmere in tega nam nihče, tudi če se piše dr. Borisav Jović, ne more kratiti. Jugoslaviji je bila narejena slaba usluga, pa tudi predsedstvo naj si tega ne šteje v čast.

Sejem kooperacij

Kranj, 18. maja - Podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije dr. Rado Bohinc je v torek, ko je odprl 15. sejem kooperacij industrije, trgovine in drobnega gospodarstva v Kranju rekel, da bo v prihodnjem vse manj sejmov, ki so bili sami sebi namen in vse več takšnih, kjer bo sejemska predstavitev dobro plačana poslovna poteza. Za kranjski sejem, 15. po vrsti, ki ga bodo danes popoldne zaprli, bi lahko ugotovili, da je v nekaj primerih to tudi bil.

Med 97 razstavljalcami so vsekakor tokrat izstopali Medobčinska gospodarska zbornica s svojim informacijskim uradom in brezplačnimi informacijami o tem, kako ustanoviti in registrirati zasebno podjetje, o prostih poslovnih prostorih, bančnih posojilih, zaposlovanju in podobnem. Tržno-posloven je bil tokrat tudi nastop Merkurja in Slovenijalesa.

Sicer pa bi tokrat za sejem morda lahko ugotovili, da je bil prav zaradi omenjenih tržno-poslovnih predstavitev in ob prikupno urejeni večnamenski hali nekakšen smerokaz za južnijo sejemska prireditev pod tem imenom v Kranju.

A. Ž.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska ČGP Delo Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za 1. trimesečje 100 din

Gorenjski glas urejamamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Lepoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, tradicije NOB, Tržič), Danica Zavrl Žlebir (socialna politika, sindikati), Jože Košnjev (notranja politika, šport), Marija Volčak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Žalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kulturna), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofova Loka), Cvetko Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Seđej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saj (državna organizacija in društva, SLO in DS, ekologija), Dušan Humer (šport), Vine Bešter (mladina, kulturna), Franc Perdan in Gorazd Šnik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Mirjana Draksler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moša Pijade 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomika propaganda 23-987, racunovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Slovenski parlament je v sredo večinsko izvolil novo slovensko vlado

Vladno izhodišče zakonitost, cilj pa polna slovenska suverenost

Nova slovenska vlada pod predsedstvom prvaka Slovenskih krščanskih demokratov dr. Lojzeta Peterleta se je včeraj sešla na skupno sejo s staro Šinigojevo vlado. S tem je tudi uradno prevzela izvršno oblast v svoje roke, pred poslanci, ki so ji večinsko izrekli podporo, pa se je obvezala, da bo v enem mesecu stopila prednje s popolnim programom, tudi po posameznih resorjih. To bo v bistvu že prva razprava o njeni zaupnici.

Ljubljana, 16. maja - Že izvolitev predsednika in treh podpredsednikov vlade ter 23 ministrov (sedaj jih nazivamo še predsedniki komitejev in republiški sekretarji) je uspeh mandatarja za sestavo vlade dr. Lojzeta Peterleta, ki mu je predsedstvo Republike Slovenije po pogovorih s prvaki strank zaupalo do dolžnosti. Uspeh zato, ker je diplomirani geograf in zgodovinar ter ekonomist z doktoratom znanosti stopil pred poslance brez celovitega programa, kar mu je opozicija očitala, ni mu pa izrazito nasprotovala, ampak je predstavil le okvire delovanja, program pa je obljubil čez en mesec, ko bo nova vlada po prevzemu dolžnosti naredila inventuro in ugotovila, kakšno zapuščino je dejansko našla.

Takšen predlog je bil kasnejje tudi sprejet, o predsedniku in članih vlade so glasovali javno, kar je predlagal tudi sam Peterle, javno glasovanje pa so izrazito grajali predstavniki opozicije in povedali, da zaradi tega ne bodo glasovali. Tajno glasovanje je izreklo večinsko podporo vladi. Predsednik in podpredsedniki so dobili 184 glasov od 220 poslancev, ki so glasovali, lista vlade pa je dobila manjšo večino, vendar še vedno zadostno.

Naloge vlade ni gospodarjenje, ampak vzdrževanje in vzpostavljanje ravnotežij v okviru danega gospodarskega sistema, je dejal v predstavitev okvirnega vladnega programa dr. Lojze Peterle. Naša naloga bo varstvo socialno ogroženih, zaščita narodnega gospodarstva pred nesmotrnimi posegi in škodljivimi ravnanjimi. V prehodnem obdobju bo vlada v povezavi s parlamentom skrbela za vzpostavitev gospodarskega sistema, ki bo v trdnih pogojih za gospodarjenje omogočal gospodarsko učinkovitost in blaginjo. Gospodarska oživitev je možna z odpravo ovir in oživitvijo zasebne gospodarske aktivnosti, zmanjšanjem davčnih obremenitev, poenostavljivo in zmanjšanjem stroškov države, davčnimi olajšavami za investicije, začasnimi in neposrednim posredovanjem v pri-

meru stečajev, obnavljanjem gospodarske strukture, s pomočjo tujega kapitala, vendar brez razprodaje narodnega gospodarstva. Dr. Peterle je navedel polno slovensko suverenost, doseženo po ustavnini in dogovorni poti, konfederacijo na osnovi pogodbe, zmanjšanje stroškov države, tudi armade, oblikovanje svoje obrambne politike in strokovno službo za notranje zadeve, policijo na evropski ravni, brez tajne policije. Vlado bo vodilo narodno načelo, je dejal, vlada ni koalicija, ampak širša vlada, predvsem pa mora vlada čim prej prevzeti dolžnost, dnevni red se kopiči, ker sedanja vlada nicedesar več ne rešuje, ampak samo administira.

Pripombe so letete predvsem iz opozicijskih vrst: zakaj poslanci niso dobili pisnega predloga vlade (Peterle je odgovoril, da se v dveh dneh in nočeh pač ni dalo narediti več, sicer pa je okvirni program in program po resorjih že v grobem narejen), zakaj morajo odločati o nečem, česar ne pozna, kar daje sluttiti, da standard demokracije in dogovarjanja zelo pada, zakaj parlament ne oblikuje posebnih neodvisnih strokovnih komisij, ki bi obravnavala posamezna ključna področja (ustava, družbenia lastnina, armada oziroma demilitarizacija Slovenije), pred njimi pa

Gorenjci v novi vladi

Gorenjska je v novem slovenskem parlamentu zelo dobro zastopana, prav tako pa imamo tudi med ministri svoje rojake.

Dr. JOŽE MENCINGER, podpredsednik vlade za gospodarsko področje, je bil rojen 5. marca leta 1941 na Jesenicah, je diplomirani pravnik in doktor ekonomskih znanosti. Zaposlen je na Ekonomskem inštitutu Pravne fakultete v Ljubljani in je član Social-demokratske zveze Slovenije.

JOŽICA PUHAR je predsednica republiškega komiteja za delo. Rojena je bila 19. marca leta 1942 na Polici pri Naklem, je diplomirana sociologinja in je bila doslej namestnica predsednika republiškega komiteja za delo. Je članica ZKS - stranke demokratične prenove.

IZIDOR REJC, predsednik republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo, je bil rojen 5. novembra leta 1936, stanuje v Žireh, bil pa tudi direktor Alpine. Je diplomirani ekonomist in je član Slovenskih krščanskih demokratov.

VIKTOR BREZAR je predsednik republiškega komiteja za drobno gospodarstvo. Rojen je bil 11. decembra leta 1943 na Praprotni Polici. Po poklicu je orodjar in diplomirani socialni delavec. Sedaj je podjetnik v Žabnici. Je član Slovenske obrtniške stranke.

Dr. PETER VENCELJ je predsednik republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Rojen je bil 28. maja 1939 v Kranju, kjer tudi stanuje. Je doktor fizikalnih znanosti in redni profesor za mehaniko in tehnično matematiko. Je član Slovenske demokratične zveze.

bi svoje programe razložili tudi posamezni ministri (Jaša Zlobec - liberali, bi imel nekatere, ki jih pozna, marsikaj vprašati), sta Janša in Bavčar v vladu zato, ker vlada računa na konflikte z armado in novinarstvom in glede Bavčarja, ali je v vladu zaradi strokovnosti ali zaradi pretehtanega občutka za zakonitost ali obojega. Na sestavo vlade so bili ugovori samo zaradi Janše in Bavčarja (delegat JLA je resno opozoril na možne konflikte), sicer pa je mandatar izbral ljudi iz drugih strank po svoji volji brez soodločanja strank, zato opozicija pa delo vlade ne sprejema odgovornosti, bo pa konstruktivna in stroga opozicija. Peterle,

ki je moral že na prvi seji ka nekajkrat za govornico, je povarjal, da je izbiral strokovne ljudi, voljne delati, še težja na loga pa ga čaka na seji, ko bo obravnavan program vlade.

Totratna seja parlamenta, ki je bila sicer krajša od prve, je bila na koncu neslepčna in zato ni bilo mogoče glasovati o izjavi in ustanovitvi komisije za varovanje družbene lastnine pred razprodajo in goljufijami. Sicer pa so nekateri opozicijski poslanci menili, da je to nepotrebno, saj je to naloga novega republiškega izvršnega sveta, ki po besedah Peterleta ne bo veljavni splet, ampak vlada, ki je spodob.

J. Košnjev, slike G. Šink

Zanemarjen rezervat pitne vode pod Kranjsko-Sorškim poljem

Podtalnico bi lahko očistili

Loška vlada dorekla osnutek odloka o zaščiti podtalnice na Kranjsko-Sorškem polju, ki pa bo dal malenkostne sadove, če ga ne bodo sprejeli tudi v kranjski občini. V primskovškem borštu odkrili nov čist vodonosnik.

Škofja Loka, 17. maja - Pitne vode je z Gorenjske proti Ljubljani dovolj, vendar je že skoraj vsa onesnažena. Pod Medvodami je Šava, ki napaja podtalnico Sorškega in Ljubljanskega polja, uvrščena v tretji in četrti varstveni razred, kar pomeni, da je za kopanje neprimerna. Odlok o zaščiti evropsko pomembnega rezervata pitne vode po besedah prof. Marka Breznika s Fakultete za arhitekturo, geodezijo in gradbeništvo v Ljubljani zamuja celih trinajst let. Glavno sramoto, pravi, povzroča Kranj, ker se boji stroškov očiščenja svoje industrije.

Prof. Marko Breznik, ki je bil gost na torkovi seji škofjeloškega izvršnega sveta, je še dejal, da bi podtalnico lahko očistili v petih do desetih letih, če bi se občinskim denarjem pridružil še znaten delež republike, če bi celotno gorenjsko vodozbirno območje Save s pritoki obravnavali tako kot spodnji tok Save v Sloveniji, kjer se gradi veriga savskih elektrarn. Če za korenit sanacijski program trenutno ni dovolj denarja, pa bi v industriji, ki še vedno malomarno spušča nevarne snovi v zemljo oziroma vodo, morali uresničiti vsaj minimalne varstvene ukrepe; dvigniti pragove proizvodnih hal, zgraditi lovilne sklede za nevarne snovi, požarni sistem z vode preusmeriti na peno, kjer gre za gašenje kemičnih snovi

Tone Jenko iz škofjeloškega komiteja za družbeno planiranje in urejanje prostora pa je

povedal, da so v primskovškem borštu (med Britofom in Šenčurjem) odkrili nov vodonosnik čiste vode, ki bi dajal 1,5 kubičnih metrov vode na sekundo in bi bil lahko pomemben skupni vir pitne vode za Kranj, Škofjo Loko in Ljubljano. Za Kranj bi iz tega vira zadoščalo 350 litrov vode na sekundo, za Škofjo Loko 150, za Ljubljano pa kot dodatek čiste vode tisoč litrov. Vir je dragocen tudi zato, ker je pod redko poseljenim območjem, kar je za začito velika prednost.

nje in urejanje prostora pa je povedal, da ima Škofja Loka

na Sorškem polju vodnjak s 60 sekundnimi litri vode, ki pa je zaprt, ker je voda oporečna. Škofja Loka nujno rabi čisto vodo, zato je še posebej zagreta za očiščenje Save od zgornjega dela navzdol in za to, da pride denar za sanacijske ukrepe tudi iz republike. V kranjski in škofjeloški občini so katastri onesnaževalcev izdelani, inšpektorji so poostroli nadzor v tovarnah, vsaj v loških, kjer so opravili nekaj dodatnih zavarovanj. V občinski hiši so karseda poenostavili upravne postopke za pridobitev dovoljenj za tovrsna dela.

Podoben odlok, kot ga je v obliki osnutka sprejel škofjeloški izvršni svet in v njem opredelil tudi varstvene pasove, bo moral sprejeti tudi kranjski, sicer želenega učinka ne bo, saj večina voda prihaja pod Sorško polje s kranjskega konca. Tudi v republiki se (že nekaj časa) pripravljajo na sprejem odloka o zaščiti podtalnice Sorškega polja, ki bi bil lahko rezerva, če se Ločani ne bi mogli uskladiti s kranjsko vladom.

H. Jelovčan

Alojz Omejc, predsednik stavkovnega odbora tekstilnih delavcev

Tekstilci smo le izvidnica širšemu štrajku

Kranj, 16. maja - Vsi slovenski tekstilci in usnjarji, razen v TIO Otiški vrh in Industriji usnja Vrhnik, so včeraj stavkali. Razlog za enourno stavko niso le sramotno nizke plače, pač pa strahotne obremenitve, ki so obe panogi pripeljali do kolapsa. Stavkovni odbor, ki ga je vodil Alojz Omejc iz kranjske tekstilne tovarne Zvezda, se je znašel v neprijetnem položaju, saj je bil tako rekoč brez sogovornikov - stara vlada se je že poslovila, nova se še ni rodila.

»Totalna nelikvidnost pač je pripeljala do negotovega materialnega in socialnega položaja 70.000 ljudi,« nam je povedal predsednik stavkovnega odbora Alojz Omejc. »Temu je krivo dejstvo, da panogi ne moreta izterjati denarja, ki jima ga dolgujejo dolžniki ne le v Sloveniji, pač pa tudi drugod v Jugoslaviji. Od tekstilne in usnjarske industrije zahteva, da se obnaša tržno, ob tem pa naše izdelke bremene neznanke dajatve, ki so krive nekonkurenčnosti cen izdelkov. Cene surovin in repromateriala iz uvoza, na katerega je večidel vezana tekstilna industrija, so visoke in obremenjene z dajatvami, ob tem pa vlada pripravlja intervencionalni uvoz cenejšega

Od države zahtevajo, da zniža davščine na surovine in re-

promaterial na raven zunanjih konkurentov, terjajo pa tudi realno vrednotenje izvoza s pravno višino nadomestila izpada prihodka zaradi tečajne politike. Za izboljšanje položaja v panogah pa zahtevajo tudi 40-odstotno znižanje obremenitev iz takoj imenovane skupine in splošne porabe, oziroma enakopravnješo porazdelitev teh bremen med delovno intenzivne in kapitalno intenzivne panoge.

»Ob vseh obremenitvah namreč za plače in akumulacijo

ostane tako malo denarja, da nekatere tekstilne in obutvene tovarne plačujejo delavce celo pod eksistenčno mejo,« nam je povedal sobesednik. »Ob sedanjih restriktivnih monetarnih politikih tekstilna industrija ne bo poživelja treh mesecev. Pa ne le tekstil, tudi ostalo gospodarstvo je pred kolapsom in jeseni se nam utegne sesuti, če ne bo deležno državne injekcije. Tekstilci smo z opozorilnim štrajkom le izvidnica, v enakih okoliščinah nam bo jeseni sledilo tudi preostalo gospodarstvo.«

Pekovim čevljarem od para čevljev, ki v trgovini stanejo 1000 dinarjev, ostane le 122 dinarjev za plače in akumulacijo. 512 dinarjev odštejejo dobavitelj materiala, energije in za ostale stroške, 366 za plačilo dajatev (od tega 98 dinarjev za občinske in republike, 81 za uvozne dajatve in 187 za davke republike, zvezne in JLA). Tudi če bi se delavci odrekli 122 dinarjem ostanka, bi bil par čevljev za 878 dinarjev še vedno predrag in nekonkurenčen. Enako se godi tekstilcem. Od metra blaga jim, potem ko odštejemo vse prej omenjene stroške, ostane borih 6,5 odstotka za plače in razvoj!«

D. Z. Žlebir
Foto: G. Šink

Na naših mejah vrsto zadreg

Čakajoč turiste

Tržič, 14. maja - Letošnji posvet o pripravah na turistično sezono na Gorenjskem je bil namenjen zlasti dogovarjanju o možnostih čimmanjših zastojev in čim boljših uslug na naših mejnih prehodih.

Če vsaj malo verjamemo reku, da se dan pozna po jutru, lahko mirno zatrdimo, da se življenje v državi spošna na njeni meji. In če vemo, da je stanje na naših mejnih prehodih v marsičem takšno, kot si ga ne želimo, si lahko mislimo, s kakšnimi vtiši prihajajo turisti v našo deželo... Predsednik Gorenjske turistične zveze Andrej Babič je na posvetu o pripravah na letošnjo turistično sezono opozoril, da image Jugoslavije zadnje čase ni na najvišji ravni. Lani se turisti naprimer niso mogli načuditi ogromnim

količinam denarja, s katerim so odhajali iz naših menjalnic, letos pa jih nič kaj ne navdušuje dejstvo, da je pri nas večino stvari precej dražjih, kot jih lahko kupijo doma. Turisti sicer na počitnicah radi doživljajo presenečenja, toda bojijo se, da jih pri nas ne čakajo preveč prijetna. Tako se po besedah Mihe Stojana, šefa Carinarnice Jesenice, letos obetajo na naših mejnih prehodih precejšnje vrste, zlasti na najbolj obremenjenem mejnem prehodu na Gorenjskem, na Ljubljalu. Seveda vzrok zanje ne bodo le turi-

Klub težavam je Ivan Hočvar, načelnik UNZ Kranj poudaril, da se cariniki in milicijski

sti, temveč naši dnevni nakupovalci in pa obrtniki, za katere zlasti v zadnjem času opažajo, da vse bolj izigravajo uvozne predpise. Precej problemov je tudi v vzdrževanju mejnih prehodov in cest, dodatne težave pa povzročajo še brezbarinske prodajalne na meji, za katere je zlasti v zadnjem času (zaradi obdavčitev izdelkov v notranosti dežele) spet veliko zanimalje. Oprema na mejnih prehodih je slabá, na Ljubljalu tako naprimer ni niti garaže za posebne kontrole, ne ustrezni parkirišči. Cariniki, ki so med turistično sezono večinoma v službi 12 ur dnevno, so pogosto iz drugih koncev države in ne znajo slovenskega, kaj še tujih jezikov. Denarja za organizacije tečajev pa ni...

V. Stanovnik

Prva seje nove radovljške skupščine

Vladimir Černe in Jože Resman

Radovljica, 16. maja - Delegati zborov radovljške občinske skupščine so na prvi, konstitutivni seji izvolili Vladimira Černeta iz Radovljice, kandidata Demosa, za predsednika občinske skupščine, Alemka Boles-Vrabca iz Radovljice (ZKS-SDP) za podpredsednico, Bernarda Toneca iz Lesc (ZKS-SDP) za predsednika zборa združenega dela, Jožeta Cvetka iz Ukanca (Demos) za predsednika zborov krajevnih skupnosti in Rafaela Podlogarja iz Lesc (ZSMS-liberalna stranka) za predsednika družbenopolitičnega zborov. Na seji so za mandatarja soglasno imenovali Jožeta Resmana z Breznice.

V radovljški občini so predsednika občinske skupščine volili po postopku, ki je nekakšna kombinacija neposrednih in posrednih volitev. Za to funkcijo je bilo pet kandidatov, o dveh, o Vladimirju Černetu in neopredeljenem kandidatu Miroslavu Pengalu iz Lesc, ki sta pri neposrednem izjasnjevanju volilcev na volitvah 22. aprila dobila največ podpor, pa so se odločili delegati na prvi seji novega parlamenta. V prvem krogu je Černe dobil 30 glasov (enega premalo za izvolitev), njegov protikandidat Miroslav Pengal 25, neveljavni pa so bili štirje glasovi. V drugem krogu je Černe, po izobrazbi diplomirani inženir strojništva, sicer pa direktor Inženiringa Bled, dobil 36 glasov, kar je bil dovolj za izvolitev. Za podpredsednika občinske skupščine so bili trije kandidati: Andrej Čufar iz Lesc (Demos), ALENKA Boles-Vrabec iz Radovljice (ZKS-SDP) in Anica Svetina z Bleda (ZSMS-liberalna stranka), že v prvem krogu pa je dobila večino Boletova, ki je sicer diplomirana igralka in zaposlena v ZKO Kranj.

Za predsednika zborov združenega dela sta bila kandidata Bernard Tonec iz Lesc in Aleš Smiš iz Radovljice, izvoljen je bil Tonec, podpredsednik pa je postal Dragomil Rozman iz Lesc. V zboru krajevnih skupnosti sta za predsednika kandidirala Jožef Cvetek iz Ukanca (Demos) in Janez Cengle iz Kamne gorice, izvoljen je bil Cvetek, podpredsednik pa je postal Jože Kocjanč iz Srednje vasi (Demos). Delegati družbenopolitičnega zborov so odločili med Rafaelom Podlogarjem iz Lesc (ZSMS-liberalna stranka) in Jankom Stuškom iz Lesc (ZKS-SDP), izvoljen je bil Podlogar, podpredsednik pa je postal Zvone Prezelj iz Radovljice (Demos).

Predsedstvo občinske skupščine je za mandatarja prejelo dva predloga, predlog KS Radovljica za Jožeta Rebca in usklajen predlog strank, da naj bi bil novi mandatar Jože Resman. Predsedstvo je skupščini predlagalo imenovanje Jožeta Resmana, ki je tudi dobil soglasno podporo.

Seja je trajala več kot pet ur. Najbolj se je zapletalo pri dnevnem redu, vsebinu začasnega poslovnika in pri tem, koga prej voliti - funkcionarje zborov ali predsednika in podpredsednika občinske skupščine. Zbor združenega dela je najprej volil svoje funkcionarje, ostala zborna pa po volitvah predsednika in podpredsednika skupščine.

C. Zaplotnik

Obrt in zasebno podjetništvo

Devetnajst podjetij zaposluje devetnajst delavcev

Radovljica, 15. maja - V radovljški občini ugotavljajo, da se je po spremembni obrtnega zakona in sprejetju novega zakona o podjetjih zasebna pobuda začela sproščati predvsem na področju trgovine, gostinstva, načrtovanja in tehničnih storitev, dokaj slabo pa v proizvodnih dejavnostih.

V občini je bilo ob koncu minulega leta 756 zasebnih obrtnic, kar je 55 več kot leto prej. Najbolj se je povečalo število neživilskih trgov (z 21), okrepljevalnic in restavracij (z 19) ter obratovalnic, ki se ukvarjajo z načrtovanjem in s tehničnimi storitvami (z 9), najbolj pa je upadel število obratovalnic za izdelavo in popravilo raznovrstnih naprav (z 5). Čeprav se je število obrtnikov lani v primerjavi z letom prej povečalo s 732 na 789, pa bolj zaskrbljuje podatek, da se je število delavcev, ki so zaposleni pri obrtnikih, zmanjšalo s 540 na 520. Nekaj delavcev je šlo med obrtnike, drugi so si zaradi zaprtja nekaterih obratovalnic morali poiskati delo drugje.

Upanje, da bodo zasebna podjetja zaposlila delavce, ki so ostali brez dela ali še bodo (nekaterim podjetjem v občini grozi stečaj), je - vsaj za zdaj - bolj prazno. V občini je začelo lani delovati vsega 19 zasebnih podjetij, ki zaposlujejo skupno 19 ljudi. Deset podjetij je še brez delavcev, eno ima šest zaposlenih, ostala od enega do štiri.

V občini ocenjujejo, da so občani prerezni, da bi lahko sami vlagali in prenovili gospodarstvo v majhna in srednje velike podjetja. Ker v nestanovitnih gospodarskih in družbenih razmerah tudi na tuji kapital ni mogoče računati, se izvršni svet zavzema za to, da bi predvsem v velikih organizacijah s pomočjo njihovega denarja pospešili nastajanje majhnih in srednje velikih podjetij. V večini podjetij so namreč slabo izrabljeni stroji in prostori pa tudi ljudje, ki bi bili ob primerni motiviranosti (to pa ni zakonsko omejen osebni dohodek) sposobni uresničiti zamisli od začetka do konca.

C. Z.

V Škofji Loki izvolili predsednika in podpredsednika skupščine

Novi župan je Peter Hawlina

Škofja Loka, 16. maja - Novi škofjeloški parlament se je na konstitutivni seji sestal v ponedeljek popoldne in uglašeno, brez prerezkanj in nervoza, izvolil prva dva moža loške občine.

Novi župan je postal 49-letni dipl. ekonomist Peter Hawlina z Lipice, ki ga je za to funkcijo predlagal Demos. Od skupaj 66 glasov navzočih delegatov (manjkali so le trije, v vsakem zboru po eden) je dobil 62 glasov.

Demos je sicer predlagal tudi svojega podpredsedniškega kandidata, vendar je v predskupščinskih pogajanjih odstopil to funkcijski kandidatu iz ZSMS - Liberalne stranke Gorazdu Krajniku, 35-letnemu dipl. ekonomistu s Trate. Zanj je dalo glasove 59 delegatov.

Ljudi za vse ostale ključne funkcije v novem večstrankarskem škofjeloškem parlamentu kot tudi mandatarja za sestavo nove občinske vlade bodo delegati skupščine volili 4. junija. Kandidate bo predlagal predsednik Peter Hawlina.

H. Jelovčan

KRATKE GORENJSKE

Tudi zadnji del Ulice XXXI. divizije - Še v prejšnjem srednjoročnem obdobju je bila v programu krajevne skupnosti Vodovodni stolp v Kranju dokončna ureditev Ulice XXXI. divizije. Zapletov okrog nje je bilo lep čas kar precej, ko pa so se v tem obdobju leti razrešili, pa v bivši Cestno komunalni skupnosti ni bilo takoj dovolj denarja. Še pred koncem minulega leta pa so dela na odseku do kopališča vendarle stekla in pred dnevi so cesto tudi asfaltirali. Kot ugotavljajo v krajevni skupnosti, manjka le še vsa potrebnega prometna signalizacija, saj je z-ureditvijo celotne ulice le-ta nenadoma postala precej skrajšana pot s Ceste JLA do Partizanske ceste oziroma do kopališča. - A. Ž.

Posmek učinkovitosti

Skorajda ni krajevne skupnosti na Gorenjskem, kjer ne bi bilo v železnem repertoarju vsakoletnega programa redne dejavnosti in večjih akcij tudi spomladansko čiščenje. Že la-ni, pa tudi prej, letos pa sploh, so se takšemu množičnemu spomladanskemu čiščenju pridružili krajanom in največkrat še šolarjem tudi člani posameznih društev. Znani so primeri, ko člani ribiških družin redno čistijo obrežja voda, s katerimi upravljajo. Lovci imajo podobne akcije v revirjih.

Tam, kjer imajo redno takšne očiščevalne akcije, bi po nekaj letih danes že lahko govorili tudi o rezultatih. Vendar ne takšnih, kot bi si jih vsi skupaj že zeleli. Še vedno se namreč dogaja, da divje smetišče "izgine" samo za nekaj dni po končani akciji. Skratka, prepočasi nam še vedno prihaja v podzavest, da sosedov gozd, bližnji potok, obcestna živa meja... tudi ni pravi prostor za odlagališče. Vendar, lahko upamo, da nam bo že jutri takšno spoznanje vendarle bliže, kot nam je bilo še včeraj.

Če je danes posmek učinkovitosti očiščevalnih akcij v krajih in krajevnih skupnostih čez noč "razvjeteno" novo divje odlagališče, tam, kjer so včeraj prostor očistili, potem je le-ta še veliko večji v večjih središčih in stanovanjskih naseljih. Lahko bi se namreč vprašali tudi takole: kaj na primer pomaga vsakoletno čiščenje kanjona Kokre in ob tem preprečevanje o naravnih lepotah, če je vanj še vedno speljana kanalizacija, ali pa, zakaj po zelenicah pobirati papirčke, ko pa so na najbolj prometnih krajih polni zabojnički odpadki, da jih veter raznaša. Najbrž velja ob vsem tem redu in neredu, odgovornosti razmisliši še o nečem: občina se bo morala najbrž v prihodnje bolj ukvarjati s komunalno (čistočo), izven večjih središč pa krajevne skupnosti, ki naj bi imele za to tudi določena pooblastila.

A. Žalar

Petindvajsetič na Stol

Jesenice, 15. maja - Čeprav je že izgledalo, da bodo mrali organizatorji odpovedati jubilejni pohod na Stol zaradi finančnih težav, bo priljubljena množična prireditev v Karavankah vendarle tudi letos. Pohod, ki je v četrto stoletja privabil že več kot 60 tisoč ljudi, bo v soboto en nedeljo, 25. in 26. maja 1990.

Ob ugodnih vremenskih razmerah se bodo udeleženci povzeli na vrh Stola, za kar morajo biti vsi pohodniki primočno opremljeni. Po pohodu bo v soboto pri Valvasorjevemu domu kulturna prireditev, med katero bodo tudi podelili plakete za desetkratno udeležbo lanskim in letošnjim pohodnikom. Vsa prireditev pa bo kljub jubileju kar najbolj skromna, saj nova jeseniška Zveza socialistov ni prevzela bremena financiranja. To nalo-ga je spet prevzela občinska borčevska organizacija, ki pričakuje tudi pomoč raznih pokroviteljev pohoda.

J. Rabič

Slavje med narcisami

Jesenice - Planina pod Golico se maja odene v bele narcisne preproge. Že vrsto let pa je med najbolj zanimimi majskimi prireditvami tudi izbor Miss narcis. Letos jo bodo domačini, in sicer gasilsko društvo pod vodstvom Dušana Vidmarja, pripravili že trideseti. Majsko praznovanje praznika narcis se bo začelo že v soboto, 19. maja, zvečer, ko bo v vaški cerkvici koncert znanega jeseniškega opernega pevca Jaka Jeraša. Nedeljska prireditev Miss narcis pa se bo začela ob 14. uri. Najprej bodo prikazali nekaj kmečkih običajev v "rovitih"; med drugim tudi "likof" ob spravilu sena. Potem pa bodo obiskovalci izbrali najlepšo med narcisami.

(rj)

Zanimanje za CATV v Bratov Smuk

2 Kranj - Sredi tedna so nam v krajevni skupnosti Bratov Smuk v Kranju povedali, da je izgradnjo kabelske TV precej zanimalje. Za naročilo priključka, za katerega je treba v blokih odšteeti 170 nemških mark v dinarjih (v treh obrokih), lastniki zasebnih hiš pa 650 mark v dinarjih v šestih obrokih, se je odločilo že okrog 200 imetnikov stanovanj v blokih. Stanovalci lahko še danes (v petek) do 17. ure in jutri dopoldne v prostorih krajevne skupnosti podpišejo pristopnico za naročilo priključka. Z lastniki zasebnih hiš pa potekajo posebni sestanki. Danes bo tudi sestanek s predstavniki sosednje KS Huje, saj bo sistem omogočil tudi vključitev tega dela in, če bo interes, tudi naselja Planina III. 7. maja pa se je začela tudi že gradnja prostora za delovanje sistema na podstrehi stanovanjskega bloka Tuga Vidmarja 2.

(až)

ureja ANDREJ ŽALAR

Dogajanja in načrti pod Krvavcem

Najslabše bi bilo drobljenje moči

Obrt, turizem, kmetijstvo so razvojne usmeritve v sedmih krajevnih skupnostih pod Krvavcem

Cerknje, 17. maja - Najbrž bi glede vsega, kar se trenutno dogaja v Cerknjah in nekaterih krajevnih skupnostih pod Krvavcem, težko govorili o naključju. Čeprav zadnji dogodki, in tisti, ki še bodo, na prvi pogled med seboj ne kažejo nekakšne povezave, vendarle nekako podprtajo dogovorjeno usmeritev, ki smo ji v krajevnih skupnostih pod Krvavcem priča že nekaj časa in ki je bila jasno poudarjena tudi ob letošnjem sprejemu programa. Ta pa je, da so prednostne naloge v okviru sprejetega dolgoročnega plana občine za področje pod Krvavcem obrt, turizem, kmetijstvo.

Pred dnevi je bil s tem v zvezi še bolj nedouven pred eno od številnih (in različnih v zadnjem času) sej, ko je šlo za pripravo razstave cvetja in lovstva, predsednik sveta krajevne skupnosti Cerknje in Skupnosti krajevnih skupnosti pod Krvavcem Janez Martinčič. Poudaril je, da bi bilo v tem trenutku, ob jasnem programu ob odločnosti, da ga je treba na vseh področjih pospešeno uresničevati, najslabše drobljenje moči. "Ne gre le za vodstvo oziroma vodstva krajevnih skupnosti na celotnem območju, marveč tudi za ostale organizirane oblike, kot so na primer društva. Z usklajenim delovanjem društev in sodelovanjem s posameznimi krajevnimi skupnostmi ter skupnim dogovaranjem za večje in konkretno akcije bomo tisto, kar bi bilo zelo lepo, da bi že imeli, lažje in hitreje dosegli."

Poleg obrti in kmetijstva zadnji dogodki kažejo, da so se tokrat še posebej zavzetoto lotili turizma in njegovega razvoja na celotnem območju pod Krvavcem. Ne gre le za prireditvi, kot sta Srečanje slovenskih družin, ki bo pod Jenkovo lipu v Dvorjah 10. junija in razstava cvetja in lovstva konec junija in v začetku julija. V obogatitev tako imenovane turistične infrastrukture oziroma ponudbe nedvomno lahko vključimo otvoritev dveh teniških igrišč v sednji krajevni skupnosti Grad minulo soboto.

Franc Jagodic

pravkar začeta gradnja avtobusne postaje v Cerknjah. Kar precej priprav je bilo, da so staro objekt porušili in zdaj že začeli graditi temelje za novega. Uspeh na tem področju pa je prav gotovo tudi nova pisanja Turističnega društva v Cerknje. Odprli so jo v pondeljek v obnovljeni Hribarjevi hiši ljubljanske banke in bo zdaj odprta za različne informacije,

"Za začetek bosta igrišča namenjeni članom Teniškega kluba, vendar bomo pripravili tečaj za starejše in mlade in najbrž bomo že prav kmalu priča nadaljnji širivti tega rekreacijskega prostora. Najbližja pa je v sedanjem športnem parku izgradnja keglešča za baliniščem, je povedal Sašo Staroverski, predsednik Teniškega kluba. Ali pa na primer dejavnost nogometne sekcije v ŠD Krvavec Cerknje. "Delujemo že štiri leta pri prireditvah v okviru tradicionalne razstave cvetja. Sicer pa je poleg same igre in prirejanja različnih turnirjev ter sodelovanja na njih naš cilj, da kraji pod Krvavcem imajo ne le kot posebnost, marveč kot neke vrste tradicijo in ponudbo hkrati, tudi to dejavnost," pravi predsednik nogometne sekcije Franc Jagodic. Takšna, za popestritev dogajanja, bosta tudi jutrišnja Kre-sna noč in nedeljska Vrtna veselica pod Jenkovo lipu v Dvorjah, ki ju organizira ta sekcija.

Na urejenost kraja in celovitejšo turistično ponudbo naj bi prispevala tudi Franc Jagodic, ki je začela gradnja avtobusne postaje v Cerknjah. Kar precej priprav je bilo, da so staro objekt porušili in zdaj že začeli graditi temelje za novega. Uspeh na tem področju pa je prav gotovo tudi nova pisarna Turističnega društva v Cerknje. Odprli so jo v pondeljek v obnovljeni Hribarjevi hiši ljubljanske banke in bo zdaj odprta za različne informacije,

Pred dnevi so v Cerknjah začeli graditi tudi novo avtobusno postajo...

dajo spominkov, organizacijo izletov... vsak dan od 9. do 11. ure.

Začela pa se je v začetku leta na celotnem območju sedmih krajevnih skupnosti ena velika akcija, ki prvič ne kaže povzemanosti s turizmom. Gre za razširitev sedanjega telefonskega omrežja oziroma za menjavo sedanje polne telefonske centralne z "močnejšo". Zbrali so več kot 500 interesarov na telefon in v Podjetju za PTT predstavnikov na kramku pripravili sestanek s predstavniki vseh krajevnih skupnosti pod Krvavcem. Boljša in večja pokritost s telefoni pa bo prav gotovo tudi solidna podpora za še hitrejši turistični razvoj krajev pod Krvavcem.

A. Žalar

Trening za Camel Trophy

Po tržiških gozdnih poteh

Tržič, 14. maja - Znanega rallyja v znaku modre kamele, ki je v desetih letih postal pojem človeških držnosti in tveganja, se bo letos že drugič udeležila tudi jugoslovanska ekipa. Naša tekmovalca Andrej Škafar in Ognjen Sokolovič sta se konec tedna pripravljala skupaj z nemškim in sovjetskim moštrom v okolici Tržiča.

Letošnja vožnja rumenomodrih landroverjev skozi blato sibirsko tajgo bo verjetno eden najtežjih rallyjev Camel Trophy doslej. Zato se tekmovalci skrbno pripravljajo na pustolovščino 20. stoletja, čeprav njen osnovni namen ni dirka, ampak premagovanje ovir v moštvenem duhu.

"Tudi jugoslovanska ekipa ima v teh dneh polne roke dela," pripoveduje 34-letni gozdarski inženir v tržiškem Gozdnom gospodarstvu Andrej Škafar in pojasnjuje: »Konec minulega tedna smo pri nas organizirali skupni trening za ekipo Jugoslavije, Nemčije in Sovjetske zvezde. To je bila prva resna preizkušnja po testu v Jastrebarskem, med katero smo se urili v vožnji po predpisani povprečni hitrosti po gozdnih cestah in poteh v Je-

lendolu, Lomski dolini in Udinščorštu. Razen tega smo imeli krajšo spretnostno vožnjo na progi za motokros v Podljubelju. Bila je zelo uspešna priprava v okolici, ki je ugajala tujcem. Gotovo je tudi koristenstik z dvema močnima ekipama, saj lahko poznanstvo pride prav na tekmi. Zato smo hvaležni GG Kranj, da nam je tod dovolilo trening.«

Pripravo sta dobro ocenila tudi postavljači proge in vodja sodnikov iz Velike Britanije, vseeno pa naši ekipi pred odhodom v Sovjetsko zvezo začetek junija ne manjka skrbi. Glavna težava sta en nevozen in en komaj uporaben avto za trening, od česar je odvisna nadaljnja usoda Andrejevih in Ognjenovih priprav.

Stojan Saje

Zanimiv podatek

Radovljica - V krajevni skupnosti Radovljica, kjer so na volitvah za člane sveta krajevne skupnosti izvolili dr. Toneta Lah, Vitomira Remsa, Janeza Ahlina, Janeza Pristavca, Alojzja Vogelnika, Primoža Boleta, Jožeta Tomažina, Janeza Šketa in Jožeta Kapusa, so zabeležili še en zanimiv podatek, ki pravzaprav vzbuja zaskrbljenost. Pred štirimi leti je bilo v krajevni skupnosti 6654 prebivalcev in od tega 4793 volilcev, letos pa 6658 prebivalcev oziroma 5032 volilcev. Prebavstvo v tej največji krajevni skupnosti v občini se torej kar prehitro stara.

(jr)

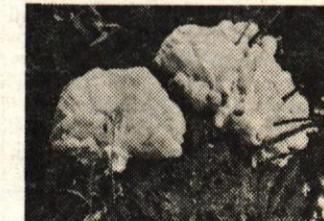
Novi gasilski avto

Breg ob Savi - Gasilci na Bregu ob Savi v kranjski pričakujejo nov gasilski avtomobil. Prošnji gasilcev, ki jih vodi predsednik Miha Podgoršek skupaj s prizadivnim upravnim odborom, so za nakup avtomobila priskočili na pomoč poleg domačinov tudi prebivalci Drulovke, Oreška in Drolčevega naselja. Vsem darovalcem se gasilci zahvaljujejo. Ker pa jim manjka še nekaj denarja, so se obrnili na pomoč tudi na nekatere delovne organizacije.

(ip)

Priboljšek in smrt

Kranj - Čeprav se začenja sezona za gobarje, ki se ob neavadnih primerkih ali "trofejah" oglašajo v uredništvu, si od sporočila o zanimivem primerku zveplenega luknjičarja, ki da se je razrasel na vrbi žalujki pri vhodu v Zobno ambulanto Zdravstvenega doma v Kranju, nismo veliko obetali. Ko pa smo si ga šli vseeno ogledati, smo, čeprav smo bolj laiki glede poznavanja gob, vseeno kar ostromeli. Lepo rumen (mlad) zvepleni luknjičar se je res "bahavo" razrasel na deblu. Poznavalci gob vedo, da je mlad luknjičar pravi priboljšek. Hkrati pa je, kjer se razstane, znanec smrti za drevo. - A. Žalar

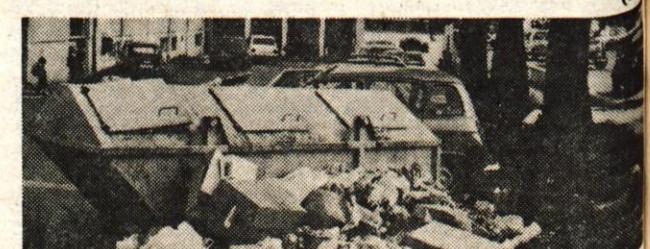

Preddvor, 15. maja - Pri Gučkovih v Preddvoru so v torek, ko navadno, v kokošnjaku pobirali jajca. Med njimi so našli tudi eno, ki je bilo tako majhno, da so komaj verjeli, da ga je lahko znesla ena njihovih osmih koščkih nesnic. Takole pripoveduje triajstletni Boštjan Guček: "Vsak dan pobremo med šestim v osem jajc, ki so sicer različno velika, še nikoli pa se nprimerilo, da bi bilo jajce tako majhno, kot na primer ptičje. Seveda ne morem vedeti katera kokoška je jajce znesla, saj jib je osem skupaj v kokošnjaku, gotovo pa je, da je jajce zneslo kokoš in ni kako drugače prišlo do kokošnjaka." Foto: V. Stanovnik

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Odpadki in nered

Dve sporočili, naslove imamo v uredništvu, smo dobili teden in obe sta upravičeno zelo kritični. Menda v začetku tedna ni bilo prvič, da je bil zabolnik za odpadke pri Tekstilindusovem domu v Stražišču (Delavska cesta) že lep čas poln (na sliki) in s glodalci (podgane) spet imeli gostijo okrog njega. Pogosto pa se tudi dogaja, kot se je že med prazniki zgodilo pri trgovini pri Vodovnem stolpu, da Dinos ni "mogel" pravočasno zamenjati z bojnika za steklo. Recimo, da je v prvem primeru odgovoren za nered hišni svet ali hišnik (?), v drugem pa Dinos ali morda tudi trgovina! Sicer pa pričakujemo razlagi odgovornih in predvsem učinkovito ukrepanje za naprej.

Odprt telefon za dokup zavarovalne dobe

»Nakup pokojnine« je celo za tovarne predrag

Dokup zavarovalne dobe za delavce, ki v podjetjih postanejo odveč, je novost v delovni zakonodaji, ta teden pa so na Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja začeli sprejemati tovrstne zahtevke. Sodeč po anketi, ki smo jo opravili s kadrovskimi delavci in direktorji nekaterih gorenjskih tovarn, za omenjeno možnost ne bo ravno gneče.

Koliko bo veljal dokup zavarovalne dobe? To je odvisno od več dejavnikov, tako da je izračun zneska od primera do primera različen. Za lažo predstavo so izračunali nekaj primerov. Ženska pri 50 letih in 25 letih delovne dobe, ki prav tako dokupuje pet manjkajočih let? Pri najnižji pokojninski osnovi mu bo skupni znesek za plačilo dokupa prišel 125.10.82 dinarjev, pri najvišji pokojninski osnovi pa 562.537,75 dinarjev.

Koliko bi to početje bilo možno pri 55 letih in 30 letih delovne dobe, ki prav tako dokupuje pet manjkajočih let? Pri najnižji pokojninski osnovi mu bo skupni znesek za plačilo dokupa prišel 125.10.82 dinarjev, pri najvišji pokojninski osnovi pa 562.537,75 dinarjev.

Zakaj tolikšna razlika pri sicer domala enakih okoliščinah? Pokojninski strokovnjaki jo utemeljujejo z dejstvom, da ženske pač daje živijo in daje uživajo pokojnino.

ska bi v primeru najvišje pokojninske osnove, to je 13.221,10 dinarjev, za plačilo dokupa odšela 617.708,72 dinarjev.

Koliko bi to početje bilo možno pri 55 letih in 30 letih delovne dobe, ki prav tako dokupuje pet manjkajočih let? Pri najnižji pokojninski osnovi mu bo skupni znesek za plačilo dokupa prišel 125.10.82 dinarjev, pri najvišji pokojninski osnovi pa 562.537,75 dinarjev.

Zakaj tolikšna razlika pri sicer domala enakih okoliščinah? Pokojninski strokovnjaki jo utemeljujejo z dejstvom, da ženske pač daje živijo in daje uživajo pokojnino.

V torek, 22. maja, bomo odprli telefon vašim vprašanjem v zvezi z upokojevanjem z dokupom zavarovalne dobe. Kličite na številki 21-860 in 21-835, med 8. in 12. uro! Odgovore na vaša vprašanja bomo poiskali pri strokovnjakih Skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in jih objavili v eni naših prihodnjih številk, najkasneje v začetku junija.

Kako se bodo v tovarnah odzvali na zakonsko možnost, ki jim lahko v veliki meri pomaga pri odpravljanju tehničnih presežkov? Radi bi se že, saj jim odvečna delovna mesta predstavljajo neznanske stroške. Toda nakup pravice odvečnim delavcem do pokojnine je zelo drag (pri SPI-Z-u govore o ekonomski ceni), tako da bodo mnogokrat dali na tehnico ene in druge stroške. Vemo namreč, da so tovarne z odvečnimi delavci navadno tudi tovarne v denarni stiski, zato se mnogim še vedno bolj splačevati zajamčene plače in ljudi pošiljati na »prisilne dopuste«, kakor pa odpraviti v predčasni pokoj z velikanskimi stroški. D. Z. Žlebir

komentarja, da so zneski dokupa znatno previsoki in metodologija nekorektna. Po mojem mnenju bi bila cena dokupa še sprememljiva, če bi za leto dni plačali 12 osebnih dohodkov, ne pa da so zneski celo pri nizkih pokojninskih osnovah še enkrat višji. Ob tem celo ne drži več, da je osebni dohodek odvečnih delavcev večji strošek kot dokup.«

Dušan Prezelj, Iskra ERO Kranj: »Podjetja, ki jih bremenijo tehnični presežki, so tudi v denarnih zagatah, ob teh pa je dokup zavarovalne dobe za nemajhen denar seveda vprašljiv. Ker gre za veliko denarja, bi morali to seveda upoštevati v programih. Zaenkrat spiskov odvečnih delavcev še ne delamo, približno pa vendarle vemo, kateri izpoljujejo pogoje za morebitno predčasno upokojitev z dokupom.«

Vinko Marzidovšek, Veriga Lesce: »V Verigi je zdaj zaposlenih 1230 ljudi, do konca leta naj bi jih bilo še okoli 1100. Dokup delovne dobe je ena od dobrodošlih možnosti za reševanje tehničnih presežkov. Od 56 delavcev se jih bo kakih 30 odločilo za tak način upokojitve, spodbudilo pa jih je dejstvo, da bodo njihove pokojnine ugodnejše, kot so zdaj plače.«

anketa

Milena Šolar, Železarna Jesenice: »Dokupe delovne dobe za delavce, ki so tehnički presežki, bi že izvajali, saj imamo o tem že sklep delavskega sveta, vendar nismo ovirajo finančne možnosti. Dogovorili smo se, da bomo najprej popisali vse, ki izpoljujejo pogoje za predčasno upokojitev, in seveda nihče ne želi glede dokupov let, kar zadeva realizacijo, pa bomo morali počakati na namenska sredstva v drugi polovici leta. Dokup let je drag, a če odvečnega delavca jemljam kot strošek, je dokup še vedno cenejši kot, če mu dajemo plačo.«

Ksenija Krizaj, Tekstilindus Kranj: »Odločili bi se za dokup let, če ne bi bili tako visoki prispevki, saj še za plače komaj spravimo skupaj. Zaenkrat še ne delamo spiskov odvečnih delavcev, saj je zakonodaja glede tega še nedorečena, pa tudi o družbeni pomoči še ni vse znano. Dokup let sicer lahko placa zavarovanec sam, tovarna, zavod za zaposlovanje ali družbenopolitična skupnost.«

Zdravko Gorjanc, Iskra Tel Kranj: »Izkoristili bomo možnost, ki nam jo ponuja zakonodaja glede dokupa zavarovalne dobe za odvečne delavce. Ob tem pa se n moremogniti žolčnega

Prižgali iskrice v žalostnih očeh

Kamnik - Ob milih zvokih citter Mihe Dovžana je znani radijski novinar, dvakratni dobitnik radijskega viktora Silvo Teršek po štirih urah zabavno-glasbenih prireditvev v pogovoru s Pavlu Kališnik dosegel vrhunc na rdečem in moto prireditve V pesmi je ljubezen v okviru akcije Nedeljskega dnevnika »iskrica v žalostnih očeh«. Ko je mati prizadetega otroka pripovedovala življensko zgodbo, kako se je pred 25-letimi veselila rojstva v družini, a je po štirih dneh spoznala, da bo njen Darja zaradi možganskih krvavitv vedno invalid, so se poslušalci raznežili ob njeni usodi. Vendar je prav ta otrok, ki je danes že odrasel, pa ob vsem tudi prizadet, prinesel v družino prav povezanost, medsebojno zaupanje in srečo, ki je manjka v marsikateri družini z zdravimi otroki, kjer se potem naseli prepir in razdor... Dejala je, da je vesela, da lahko vzgaja svojega

Med 60 nastopajočimi, ki so uprizorili pravi spektakel, omenimo humoriste Franca Pestotnika - Podokničarja, Ivico Oštir, Neveno Pavlovič in Toneta Ftičarja, povezovalki Metko Centrih - Vogelnik in Mojca Blažej - Cirej, pa Gasilsko godbo iz Kamniške Bistrice, ansambel Marela iz Mengša in Kri iz Stran, Miho Dovžana s trioom in pevko Meto Malus, ljubljanske mažoretke, plesno skupino Flash in Lokarda, pevca Alberta Gregoriča, in slednjič manekenke, ki so prikazale modele tovarn Utok, Švilarit in Beti.

otroka in se veseli vsakega čeprav neznanega napredka. »Morali bi poznati naše otroke in videl bi, kako bi se na svoj način zahvalili za to prireditvev, če bi le mogli...« je dejala na koncu posmenka, ki ga je na presulinjiv način sooblikoval Silvo Teršek. Ob priziganju kresničk, ki so simbolizirale »iskrice v žalostnih očeh« v zatemnjeni dvorani, je bil dosežen vrhunc prireditvev, katere izkupiček je bil namenjen Društvu za duševno prizadete otroke Domžale - Kamnik v Mengšu. Vsi nastopajoči so se odrekli honorarju in ves izkupiček od prireditvev namenili v skupni vrednosti 40.000 dinarjev v korist društva in tako javno dali priznanje tako društvu kot staršem, da lažje premagujejo vsakodnevne tegobe, ki nastanejojo s takimi otroki, in da se otresajo predskodov, ki jih ima še včasih družba do takšnih otrok. Pobudnik akcije Franc Pestotnik je dejal, da smo Slovenci, se posebej pa Gorenjeni, čeprav obravnavani kot »škrki«, v duši zelo humani ljudje, ki znajo v stiski pomagati. D. Papler

odrekli honorarju in ves izkupiček od prireditvev namenili v skupni vrednosti 40.000 dinarjev v korist društva in tako javno dali priznanje tako društvu kot staršem, da lažje premagujejo vsakodnevne tegobe, ki nastanejojo s takimi otroki, in da se otresajo predskodov, ki jih ima še včasih družba do takšnih otrok. Pobudnik akcije Franc Pestotnik je dejal, da smo Slovenci, se posebej pa Gorenjeni, čeprav obravnavani kot »škrki«, v duši zelo humani ljudje, ki znajo v stiski pomagati. D. Papler

Zaradi velikega zanimanja ljudi bo Društvo upokojencev iz Kranja ponovilo izlet v Trst z ogledom dvorca Miramare. Odpotovili bodo v torek, 29. maja, ob 6. uri izpred kina Center v Kranju, nato pa se peljali mimo Razdrtega in Sežane v Italijo, ob tržaškem zalinu Barcole do dvorca Miramare. Prijave sprejemajo do vključno 25. maja.

Najnovejši primer najstniškega dečka, še osnovnega šolarja, ki si je vzel rosnino življence, bi v poplavi samomorov, po katerih žalostno slovimo Slovinci in Gorenjcem, ne bil nič izjemnega, če ne bi šlo za otroka. Še za enega otroka, ki še niti ni pokukal v svet odraslih, pa so bile težave že prehud breme za njegovo šibko dušo...
Zakaj otrok, otroci? Ob takšnih dejavnjih, ki so v našem okolju vse pogosteje, bi se kot družba morali resnejše zamisliti, še posebej, ker obstaja utemeljena bojazen, da bo takšnih pobegov od težav vedno več. Zakaj?
Eno so objektivni, drugo subjektivni razlogi. Med objektivnimi omenimo splošna dogajanja v družbi, odtujenost staršev in vzgojiteljev, ki se pehajo za čimvečje blagostanje, od otrok, ki rabijo njihovo ljubezen, pozornost, razumevanje, pristojne odnose, čas. Ob čustveni zanemarjenosti na eni strani pa družba, prvenstveno šola, pred taiste otroke postavlja velike zahteve. Otroci so pred dilemo, kateri naj pričakovanja (učiteljev in staršev) izpolnijo. Ob tem nikakor ne smemo prezreti tudi vpliva okolja, v katerem otrok živi. V mestu je otrok res bolj podprt delavencem, vendar pa je mestno okolje manj strogo sodišče. Na vasi je drugače; možnosti za stres je manj, ko pa do stresa pride, otrok ni pripravljen na to, težje ga prenese, ker so na vasi bolj žive tradicionalne norme morale. Kdor izstopa, je črna ovca. Kritične trenutke mora v glavnem sam premagovati.

Našteti objektivni povodi za samomor pa seveda sami zase gotovo ne bi bili tako usodni, če se jim ne bi pridružili še subjektivni. Gre za vprašanje, koliko je človek psihično stabilen oziroma labilen. Strokovnjaki zagovarjajo trditve, da je stabilnost oziroma labilnost dana že v genetski osnovi. Kljub temu pa raziskave kažejo še na en vidik: samomori so pogostejši način pobega od težav v okolju, kjer so samomori sicer pogostejši, so torej nekakšen vzorec življencev v določenem okolju (na Gorenjskem). Vse to se odraža na sposobnosti človeka premagovati in premagati stresne situacije. Pri samomorih otrok oziroma mladoletnikov ne smemo prezreti tudi tega, da je čas odrasčanja, pubertete, problematičen in težaven že sam po sebi, da se neuspehi v ljubezni, šoli takrat tudi psihično stabilnim otrokom zdijo neznansko pomembni, usodni.

Večini ljudi, ki razmišljajo o samomoru, prijateljska beseda v pravem času lahko preobrne črne misli (čeprav je res, da veliko potencialnih samomorcev napak slepi k prej tudi udejani). To še posebej velja za otroke. Morda bi jih depresija minila, če bi jo starši, učitelji, vzgojitelji, prijatelji zaznali...

Naj v teh časih odtenjenosti spomnimo vse, ki jih obhajajo črne misli, da obstajata tudi dva telefona za pomoč. Na prvega se klicem ljudi v stiski, ki razmišljajo o samomoru, odzivajo strokovnjaki, psihiatri, psihologi, pedagogi, drugi pa t.i. SOS telefon, ki ga ljubiteljsko dvigajo alternativna gibanja, namenjen pa je zlasti trpinčenim ženskam in otrokom.

H. Jelovčan

DELAVSKI ODVETNIK ODGOVARJA

Ali bo direktor lahko odpustil delavca

Vprašanje:

Po novi zakonodaji direktorji dobivajo veliko pooblastil pri odločanju o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev. Ali bo direktor lahko »odpustil« delavca?

Odgovor:

Zlasti potreba po racionalizaciji odločanja na področju delovnih razmerij je narekovala precejšnjo razširitev pooblastil poslovodnega organa / direktorja/ za samostojno sprejemanje tovrstnih odločitev. Od pomembnejših novih pooblastil direktorja velja posebej omeniti predvsem odločanje o razporejanju delavcev na drugo delovno mesto ter izrekanje disciplinskih ukrepov javni opomin in denarna kazen. Odločanje o sklepanju in prenehanju delovnega razmerja pa tudi po novi zakonodaji načeloma še vedno ostaja izven domene direktorja. Možnost drugačne ureditve pristojnosti za sprejemanje odločitev na področju delovnih razmerij zakon izjemoma dopušča le za majhne organizacije, kamor šteje organizacije z manj kot 50 delavci. V teh organizacijah je namreč mogoče tudi odločanje o sklepanju in prenehanju delovnega razmerja ter o izrekanju vseh disciplinskih ukrepov poenostaviti tako, da se s statutom oz. pravili za sprejemanje prvostopenjskih odločitev tudi o teh vprašanjih določi pristojnost direktorja, medtem ko v postopku za varstvo pravic / druga stopnja/ odločajo vsi delavci ali s splošnimi akti posebej določeni organ.

Nasplošno se pooblastilu direktorja za »odpuščanje« delavcev še najbolj približujejo njegove pristojnosti v zvezi z ugotavljanjem nezmožnosti delavca za opravljanje določenega dela. Dokumentirana in strokovno utemeljena ugotovitev, da delavec nima potrebnega znanja in možnosti za opravljanje določenega dela, h kateremu je razporejen, je namreč na prvi stopnji v pristojnosti direktorja. Ker pa ima takšna ugotovitev v primeru, da v organizaciji ni drugega primernega dela, za posledico prenehanje delovnega razmerja delavca, lahko rečemo, da ta posledica pravzaprav temelji na odločitvi direktorja. Formalno sicer o prenehanju delovnega razmerja odloča pristojni kolegijski organ, vendar ima ta odločitev bolj značaj ugotovitev, da v organizaciji resnično ni na razpolago drugega primernega dela, kot pa značaj preverjanja utemeljenosti direktorjeve ugotovitev o delavčevi delovni nezmožnosti. Le-ta se po potrebi temeljite preverja še v postopku za varstvo pravic v primeru pritožbe delavca. Iz tega razloga menim, da je prav omenjeno pooblastilo eno tistih novih direktorjev pooblastil, ki se jih lahko delavci / seveda predvsem nesposobni in nevestni/ upravljajo najbolj bojijo. Predvidevamo namreč lahko, da ga bodo direktorji v kratkem začeli (upravičeno ali neupravičeno) precej množično uporabljati. Pri tem pa bo moral zlasti sindikat paziti, da se tovrstno, sicer razumljivo in smotorno pooblastilo, ne bo v nasprotju s svojim temeljnimi namenom sprevglo v bistvu v prikriti obliki reševanja problematike presežnih delavcev.

Omenim naj še to, da lahko direktor svoja pooblastila za odločanje na področju delovnih razmerij tudi prenese na druge delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Le pooblastila za odločanje o sklepanju in prenehanju delovnega razmerja ter o odgovornosti delavca, ki ga bo dobil na podlagi statuta ali pravil direktor v majhni organizaciji, ne bo mogoče prenati na druge osebe.

Vodja pravne službe pri Občinskem svetu Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Kranj MATO GOSTIŠA

POMISEL

Kdo pije kri?

Pravkar minuli teden Rdečega križa ponuja pomisel o mestu organizacije, ki se pri nas v največji meri ukvarja s prostovoljnim krvodajstvom. Kri ni zastonj, smo enkrat na tem mestu že ugotavljali in eden od znatnih stroškov je nedvomno tudi zbiranje krvodajalcev. Kot so nam povedali aktivisti iz kranjske organizacije RK, jih je maratonska krvodajska akcija veljala 50 prastarih milijard. Ker so računali na to, da bodo poslej za vsakega krvodajalca dobili 30 dinarjev (poprej so jih »plačevali« po litru krvi, tako da je občinska organizacija dobila za krvodajalca manj kot 10 dinarjev), so pred akcijo krajevnim organizacijam razdelili po 15 dinarjev za vsakega krvodajalca. Vse kaže, da so se preveč zanesli na še nepodpisani sporazum o krvodajstvu, ki obeta omenjenih 30 dinarjev in račun brez krčmarja se jim kajpada ni izsel.

Rdeči križ je resda humanitarna organizacija in njen delo prostovoljno, toda za svoje početje kljub vsemu potrebuje nekaj denarja. Slednjič išče, prepravi in zbrina ljudi, ki so voljni darovati kri, na darovanju pa sloni ves sistem krvodajalstva pri nas. Po novem sporazumu naj bi organizacije v občinah dobile v ta namen trikrat več denarja

PREJELI SMO

NAMESTO MINUTE, KAR CELA URA MOLKA V SPOMIN NA ŽRTVE NEKEGA TELEGRAMA

Mačka, ki zavili, še preden ji stopiš na rep, je ponavadi nevarno bolna ali pa na smrt prestršena. Samo tako namreč lahko razumem panično v brezglobo obnašanje vodstva oziroma prisotnih vodilnih ljudi na Televizijski Slovenija, ter njihov spontani izbruh revolta ob telegramu, prebranemu na ustanovnem zasedanju novega slovenskega parlamenta.

Zahetno murskosoboškega Demosa po zamenjavi nekaterih urednikov na TV Slovenija, ki so dopustili predvajanje neprimereno ali celo namerno odbranih posnetkov s skupščinskega dogajanja v dnevnem informativnem programu, so označili ter predstavili javnosti kot grobo poseganje v avtonomnost in nekakšno poklicno imuniteto svojih novinarjev oziroma poročevalcev. Še več: vodstvo naše odredne televizijske hiše je ponovno izrabilo svoj službeni in monopolni položaj za popolno privatizacijo medija, ter si hkrati drznilo spregovoriti kar v imenu celotne slovenske stanovske organizacije.

In namesto da bi na odgovornosti poklicalo svoje kolege in kolege zaradi očitnega nespoštovanja načel novinarske etike in določil strokovnega kodeksa, predvsem pa zaradi kršenja osnovnih pravil lepega vedenja ob njihovih neposrednih javljanjih iz skupščinskih prostorov, je tudi za njihove nesramnosti poiskalo krivdo na nasprotni strani. Potem se je še poniglavno umaknilo za barikade nekakšnega sindikata, si pilavsko umilo roke za vsa podstikanja, zasmehovanja in druge storjene napake, posledice takega ravnanja pa, kot običajno, razpihnilo na vse štiri nebesne strani. V eter, kot imajo navedo reči!

Gre za strah ali za boleznen? Menim, da gre za oboje hkrati. Podobno je bilo v SZDL. Ta najširša politična organizacija je na koncu vedno naredila isto, kar je hotela Zveza komunistov. Socialistična zveza, formalno že stranka, dejansko pa še ne, se te zle dediščine še ni otresla. Stranka bo postala, ko se je bo. To ji seveda ne bo uspelo, če se bodo njeni skupščinski delegati hodili o svojem delovanju dogovarjati na sestanke delegatskih klubov Zvezze komunistov.

Prava naivnost je trditev, da je tak klub »mesto razgovorov, izražanja mnenj in pogledov, s katerimi lahko soglašaš ali ne, vsekakor pa niso v ničemer ob-

prekinitev ob smrti Josipa Broza, pa so si zdaj nekateri posamezni ugledni televizijski veljaki najbrž nehote, a dokončno spodrevali vejo, na kateri so dolga leta brezskrbno vredili, razposajeno bingljali in se po mili volji veseli.

Zivahnna krvulja srčnega utri-pa, ki so ga naši vrli TV uredniki še nedavno kazali z navidezno sproščenostjo svojega obnašanja, s eje v tej urki prekinitev programa na praznih monitorjih umirila v dolgo, nepreklenjeno, mirno linijo, ki pomeni žalostni zaključek nekega obdobja, simbolni konec samopašne vladavine političnih izbrav.

Tudi piščalka v ustih tivolskega pastirčka je obnemela. Sicer pa v tivolskem bajerju že dolgo, dolgo ni več labodov.

Mojmir Tozon

ODMEVI

NAJVEČJI GREH V POLITIKI JE NAIVNOST

Naivni smo bili 45 let. Vladali so nam ljudje, ki »jim je šlo le za to, da pridejo do čimboljših predlogov rešitev o problemih, ki so jih čutili njihovi volilci in o tistih, ki jih je postavljala na dnevn red njihova skupščina«. Vsakršne, še posebej strankarske mahinacije, so jim bile tuje in se z njimi niso ukvajali. Svoja stališča so stalno preverjali predvsem med ljudmi. In še kje. Na sedežih edine stranke, ki je klub videzu nestrankarske enostrankarsko vladala.

Podobno je bilo v SZDL. Ta najširša politična organizacija je na koncu vedno naredila isto, kar je hotela Zveza komunistov. Socialistična zveza, formalno že stranka, dejansko pa še ne, se te zle dediščine še ni otresla. Stranka bo postala, ko se je bo. To ji seveda ne bo uspelo, če se bodo njeni skupščinski delegati hodili o svojem delovanju dogovarjati na sestanke delegatskih klubov Zvezze komunistov.

Zapisalo se mi je v množini. Taka je navada. Sicer pa je bilo sporočilo javnosti »Prestop delegatke« čisto osebna poteza. To se da razbrati tudi iz podpisa. Uporabljanje prve osebe ednine tudi v besedilu bi pa le bilo malo sila.

Zakaj tako reagiranje brez soglasja in s tem kritja kakšnega kolektivnega organa? So vloge in položaji, v politiki še posebej, ki jih je treba klub ne-

prijetnosti do konca odigrati oz. odreagirati. Posledice si je treba znati pripisati. Klic dolžnosti. Marsikom je težko razumeti, da pri nosilcih določenih nasprotij pravzaprav ni nič osebnega. Gmota dogajanja na neki točki kristalizira. Razmejevanje socialistične in komunistične stranke je v tem primeru kristalizirano v osebah z naslednjima imenoma: Blaž Kujundžič in Bogomil Mitič. Naključje. Točki kristalizacije bi lahko nosili tudi čisto drugi imeni.

Uvod v to individualno poteko je bila seja kolektivnega organa, ki bi sicer moral odločati o takih stvareh. To, da kandidature za župana ne bomo spremljali do konca, ni nič važno. Podpora politično opredeljenih delegatov naj za svojega županskega kandidata išče katera od obeh preostalih strank takoj zvanega »levega bloka«. To, da se s tem Socialistični zvezi na dolgi rok povzroča škoda, ni nič važno. Važni so interesi »levega bloka«.

Vsaž za seje vodstva neke stranke bi moral biti logično, da v ospredju stoji - strankini interesi. Da ni tako, je pravzaprav tudi logično. V tem primeru so sami fejst fantje in punce, samo napačno stranko vodijo. Tretjina članov tega organa sploh ni članov Socialistične zveze, ampak Zveze komunistov, skupaj z dvojnimi člani pa imajo člani Zveze komunistov večino. Saj niso sami krivi, da so tam. Nihče si pa ni vzel časa, da bi jih na hitro zamenjal. Sami pa tudi niso vstopili v dvojno članstvo, saj vedo, da to ne bo šlo.

Naj se malo pošalim, da razvodenim občutek krvoljčnosti, ki spremlja to polemiko. Ljudje vedo, da z bigamijo, dvozakonjem, ne bo šlo. Če je to ureditve družbe na drugih področjih ne dopušča, sklepajo, da je tudi na političnem področju ne bo. Ali je lahko programska podobnost razlog za politično bigamijo? Ne. Saj, poglejte, kako podobne programe imamo moški in ženske, pa smo vseeno lahko poročeni s samo enim partnerjem.

Ali se lahko nekaj preganja prej, kot je uzakonjeno? Vsako določilo, v tem primeru statutarno, mora biti odraz nečesa že obstoječega, hkrati pa izraziti težnjo k nekemu cilju. Kombinacija dejstva in nastava. Politično bigamijo je treba torej začeti preganjati, pre-

den se bo z njo uradno prekinilo.

Uradno se bo z njo prekinilo na kongresu Socialistične zveze. Na žalost bo to pol leta prepozno. Po njem bo slišati, da je to in to »našem interesu«, imelo čisto drug pomen. Ta strankarska profilacija, ki so jo druge stranke že zdavnaj dosegle, pa se ob to ni nihče obsegoval »ne pomeni vojne napovedi drugim strankam, ampak če šele osovo za »pogovore z njimi«. S komunisti. O vsem, če je treba. Z liberalci. Ah, spomini. S strankami DEMOS-a. Prosim, ni problem. Res pa je tudi nekaj. Naj se zopet pošalim.

Socialisti izdelujemo čevlje. Liberalci adidaske, komunisti sandale. Stranke DEMOS-a izdelujejo recimo nogavice. Ali so izdelovalci čevljev konkurenca izdelovalci nogavic ali morda izdelovalci adidask in sandal?

Če bi bil sestanek komunistične delegatske skupine namejen pogovoru o določenem problemu, bi bili nanj verjetno kot »sogovorniki« povabljeni vsaj še delegati liberalcev. Niso bili, ker ni šlo za pogovor sogovornikov, česar je res na srečo bilo že pred volitvami v Škofiji Loki veliko, ampak za ustanci sestanek komunistične dele-

gatske skupine, ne glede na listo izvolitve. To požreti, bi šele pomenilo »diskreditirati svojo lastno stranko in se igrati z zaupanjem njenih članov in simpatizerjev«. Sklicati predsedstvo? Zelo verjetno bi prevladalo stališče, da je »vsle v redu«. Preostal je »individualni manever«. Z vso odgovornostjo, o kateri bodo poleg članov sedanjih organov odločali predvsem člani stranke na strankini volitvah takoj po kongresu, ko se bo socialistična stranka organizirala nanovo. Če bi bilo drugače, ne bi nič bilo.

Upam, da socialistična stranka ne bo imela prehude strankarske discipline. Da bi se moral refleksno odzivati na primer vsakemu njenemu, še tako problematičnemu vabilu. Te vrste odzivanja so »nikomur razumljiva partijska disciplina«. Tudi sam sem se v predvolilni kampanji zlostil pri želji, da bi se moji sokandidati refleksno dozivali na vabljenja (pošiljanja) sem in tja. Ah, želja. Želel sem, da bi volilce nagovarjali ali pa jim vsaj odgovarjali preko časopisa. Ni šlo. Zdaj gre. Bo pa prispevek k pripravam na strankin kongres. Socialisti, oglašite se! Če nas je zaenkrat malo, moramo biti vsaj glasni. in, ne naivni.

Blaž Kujundžič

Kokra

Trgovsko podjetje, p.o., Kranj Poštna ul. 1
Telefon (064) 23-070 Telex 34575 Kokra YU
Telefax (064) 24-656

Na podlagi določil 80. člena statuta TRGOVSKEGA PODJETJA KOKRA, p.o., Kranj, razpisuje delavski svet Trgovskega podjetja Kokra Kranj dela in naloge

POMOČNIK GENERALNEGA DIREKTORJA

Kandidat morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- diplomant visoke šole ekonomsko ali komercialne smeri
- pet let delovnih izkušenj na zahtevnejših komercialnih delih
- pogoji za delo v zunanjji trgovini
- organizacijske sposobnosti in sposobnosti za uspešno gospodarjenje

Kandidat bo imenovan za štiri leta.

Rok za vložitev prijav je 8 dni od dneva objave razpisa.

Kandidati naj vložijo pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov: Trgovsko podjetje KOKRA, p.o., Kranj, Poštna ulica 1.

MIHA NAGLIČ

KAR ČLOVEK NE ZMORE, BOG POMORE

Pogovor z Viktorijanom Demšarjem, malteškim vitezom iz Komende

Anton Trstenjak je to družinsko knjigo imel za "zaklad psihologije".

Z Malte čez Komendo v Žiri sva doslej razvijala nit tega pogovora. Zdaj sva v Žireh; kakšni so Vaši spomini na žirovsko otroštvo?

Prav lepi so. Škoda je, da sem v Žireh ostal le do svojega sedmega leta, do konca prvega razreda, potem pa sem prihajal samo še na počitnice. Hodil sem v "Staro šolo", tisto, v kateri je zdaj žirovski muzej. Nadučitelj je bil tedaj Leopold Božič, majhen, debelušen mož, prava dobrica, moja razredna učiteljica pa je bila Minka Močnik, Idriječanka dobrega srca. In taki, kakršna je bila, smo pobje še nagajali. V klekljarsko šolo, v kateri je poučevala Pelhanova, prav tako iz Idrije, nisem hodil, mi ni dišalo.

Posebno mi je ostala v spominu tale prigoda. Bili smo trije: Županov Frenc, en Vrščanov s Tabra (imena se ne spomin) in sedeli smo zadaj v učilnici (prvi na desno, ko vstopiš). Kot že rečeno, smo učiteljici kar naprej nagajali in enkrat na njej je takratno, da smo se sklenili maščevati. Nabrali smo za velik škrnicelj "bon" (ali "krot", to je tipično žirovska beseda) in jih nastavili

pod kateder. Začelo se je kot običajno: ko je učiteljica vstopila, smo vstali in molili očenaš. Nakar je sedla in začela vpisovati v dnevnik. Dregnila je z nogo v škrnicelj in prva bona je skočila vanjo. Morali bi videti ta pogled in slišati, kako bolestno je zakričala... tega se ne da opisati! Potem se je vsa onemogla sesedla. Padlo je vprašanje, kdo je to naredil. Krivci smo molčali, zatožil nas ni nihče, a naposled smo vseeno vsemi in vse priznali. Imeli pa smo tistega dne še verouk. Katehet je bil Janko Cegnar. Močnikova, ki ni mogla več učiti, ga je prosila naj nas po šoli za eno uro zapre. Tako se je tudi zgodilo in tista ura je bila nato zelo prijetna. Cegnar je bil namreč dober psiholog in razgovoru nas je tako obdelal, da smo povsem prenehali s pobalinstvom. No in prav ta isti gospod je bil mnogo let kasneje moj novomašni pridigar. Učiteljica Minka je bila tudi povabljenja, a je bila že bolna.

Problem je nastal šele doma: kje si bil, zakaj prihajaš s celo uro znamude?! Povedal sem po pravici.

Opazil sem, da je mater zaskrbelo; kaj bo ta lump še vse uščipil? Poslej so me bolj nadzorovali in zaposlili - s klekljanjem. Pet let starejši sestri Franci (r. 1899, živi v Ameriki) so naložili, naj me nadzira, uči in določa, kaj in koliko mi je narediti. Nekega zimskega dne, ko je bilo lepo vreme, mi je bilo tega dosti in sem se šel drsat. Zvečer so prišle klekljarice, a namesto da bi jih gledal in poslušal s peči kot poprek, sem ostla še brez večerje. Pa še spat ne bi smel, dokler ne bi naklekljal, kolikor mi je naložila sestra. Kaj tedaj? Bil sem lačen, ljubil se mi in ni dremalo se mi je. Rešil me je pogled na peresnik in tinto na oknu, ki je služil za pisalno mizo. Medtem ko so drugi klepetali in peli, sem se naredil, kot da gledam skozi okno in si pri tem polil nekaj črnila na roke; "kriščevke", ki sem jih klekljal, so bila zato črne. Ko je Francia to videla, je zavpila: "O ti žival ti grda, kaj pa delaš, saj še cvirn ne boš zasluzil! Izgini! Ti res nisi za drugo kot za všol!" Tako sem bil za zmeraj rešen klekljanja.

Potem sta oče in mati sklenila, da moram iz Žirov, k salezijancem na Rakovnik, kjer je poučeval Labernik iz Poljanske doline. Tam sem med drugim doživel tisto, kar sem popisal v črtici Ubežnik.

Na Rakovniku sem končal tretji in četrti razred (drugega sem preskočil) in šel nato v Gorico, na slovensko gimnazijo (1914). Za razrednika mi je bil pesnik Jože Lovrenčič (u. 1952), vendar razreda nisem končal, ker se je prej začela vojna. Aprila 1915 smo morali spokati in oditi. Šel sem na gimnazijo v Šentvidu, kamor sta hodila tudi Bajtrjkov Jakob in Kebrov Maks. Iz tega časa pa je črtica "Na počitnice in s počitnic".

Blejski grad si lepša lice

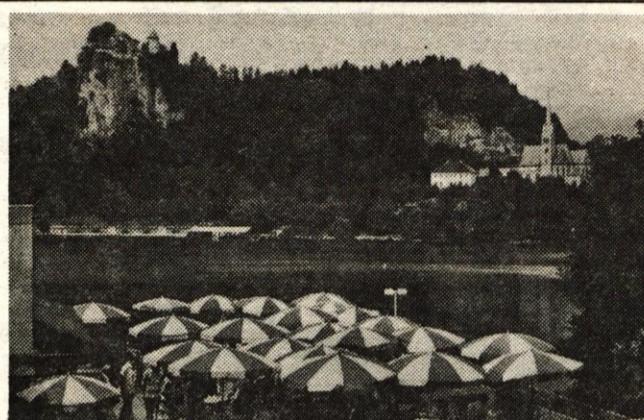
GRAD DOBI PRENOVLJENO ZBIRKO

Bled - Vse kaže, da bo z začetkom letošnje turistične sezone tudi blejski grad nared, pravzaprav njegova prenovljena zbirka. Te dni namreč v grajske spodnje obnovljene prostore spet vseljujejo razstavne predmete, ki so jih zaradi gradbenih del za nekaj časa odstranili.

Zgornji grajski prostori pa bodo čez poletje taki, kot so bili doslej, namreč z zbirko postavljenem po starem.

Zadeva okoli muzejske zbirke na blejskem gradu je postavila vroča lani, ki je Narodni muzej Ljubljana, ki je skrbnik grajske zbirke, sklenil izpraznit grad. Razlog je bil kaj preprost: zbirke ni imelo nobenega smisla obnavljati, dokler so grajski prostori potrebeni beleža, okna popravila, stene so bile vlažne, skratka nevzdrževani prostori, ki bi dragocenijim razstavljenim predmetom vsekakor škodovali. Zbirko, ki je bila postavljena leta 1966, potem ko je bil blejski grad obnovljen, je bila več kot dve desetletji nespremenjena. Ni čudno, da jo je dobesedno povozil čas: predmeti v slabo osvetljenih vitrinah brez označb, za kakšne predmete gre, so obiskovalcem govorili o tem, da nam je vseeno, kako je predstavljena naša kulturna zgodovina. Vsaj tak vtič je lahko dobil obiskovalec blejskega gradu, če že ni dobil občutka, da takšna razstava govori tudi o podcenjevanju obiskovalca. In teh ni bilo malo. Hotelsko turistično podjetje Bled, ki upravlja z gradom in tudi pobira vstopino, jih je vsako leto - pravzaprav v štirih (toplih) mesecih naštelo okoli 200.000.

Vendar pa je kar nekaj poskusov obrisati prah in zastarelost s tako postavljene zbirke v preteklosti vsekakor bilo. Narodni muzej Ljubljana je že pred kakih desetletjem pripravil osnutek za sodobnejšo razstavno predstavitev. Vendar pa do uresničitve ni prišlo. Pred dvema letoma je Narodni muzej ponovno pripravil predlog

za pripravo muzejske razstave in tudi program grajskega razstavljača. Vendar pa dogovor o drugačnem pristopu do kulturne dediščine ni takoj naletel na razumevanje upravitelja grada; kazalo je že, da bo grad, ki ga HTP zaradi finančnih problemov ni mogel ustrezeno obnoviti, izgubil muzejsko zbirko, s tem pa tudi eno od kulturnih zanimivosti - kakršna že pač je.

Na srečo pa je vendarje prišlo do dogovora; kar pa zdaj pomeni, da grad ne bo naenkrat obnovljen, pač pa postopoma. Kot so povedali na HTP Bled, so te dni z obnovno spodnjim prostorom zaključili, tako da bosta grad z obnovljeno muzejsko zbirko v spodnjih prostorih pripravljena na glavno turistično sezono.

O tem, kakšna je obnovljena zbirka, je povedal dr. Timotej Knific, ki je tudi avtor predloga za prenovo muzejske zbirke: "Žal vitrine, ki so pri postavitvi razstave zelo pomembne in so

tudi največji strošek, še niso pripravljene. Zato bomo zbirko postavili kar brez njih, pomagali si bomo, kolikor je to mogoče, še s starimi vitrinami. Novost sedanje postavitve je predstavitev tako imenovanega sebenjskega zaklada: gre za 24 železne predmete iz kmečkega življenja, sodijo pa v deveto stoletje. V drugem prostoru bo predstavljena arheološka podoba blejskega kota, v tretjem pa zgodnji srednji vek. Upamo, da bomo konec avgusta to začasno razstavo lahko namestili v nove vitrine in prostore uredili tako, kot je zamišljeno za moderno in smiselno predstavitev." S tem bo storjen prvi korak k prenavljanju zbirke, ki mora vsekakor biti takšna, da bo poudarila blejske kulturne vrednote. V Narodnem muzeju so pripravili predlog celovite predstave kulturne dediščine, ki ima na Bledu pač veliko pokazati - že zato, ker je Bled z okolico med najbolj raziskani-

mi področji slovenske zgodovine. Ali pa bo blejski grad kaj kmalu postal ekskluzivno razstavišče, kot si ga zamisla Narodni muzej, je seveda vprašanje: razgled po prostoru in času sicer še ni povsem izdelan tudi v podrobnostih, toda že zdaj je iz njega razvidno, da gre za zamisel podobno predstavitev v drugih evropskih deželah, ki imajo podobne kulturne zaklade. Novost naj bi bila nova tehnična oprema - predstavitev zbirk v različnih jezikih na kasetah. Zgornje prostore bi kazalo urediti z izkoristenostjo razgleda na kulturno bogato okolico, izredno lepo grajsko obzidje bi lahko po razstavnih poti povezali z okroglim stolpom, kjer bi obiskovalci spet pričakale sodobno predstavljene informacije o zgodovinsko turističnih zanimivostih posnetih na filmu. Grajsko podstrešje je nadvse pravilen prostor za postavitev daljnogledov za opazovanje blejskih lepot, dodali pa bi lahko tudi veliko maketo blejske pokrajine. Skratka - predlog za prenovo razstave na blejskem gradu predstavlja videnje prehoda od naravnega k tako imenovanemu kulturnemu turizmu. Da ni uresničljiv v kratkem, je jasno; vendar pa bi se moralni vsi, ki jim je do primerne predstavitev ne le blejskih lepot, pač pa tudi kulturnozgodovinskoga okvira, truditi za takšno predstavitev, ki je v današnjem svetu že nekaj normalnega - za naše razmere pa mora vsaj bližnja prihodnost.

Lea Mencinger

Foto: Gorazd Šinik

IDRIART festival spet na Bledu

OD GLASBE DO WALDORFSKE PEDAGOGIKE

Bled - Po enoletnem premoru bo na Bledu letos znova potekal IDRIART festival in sicer od 31. julija do 5. avgusta. V sedmih letih, odkar obstaja festival, se je te priredeval, ki povsod po svetu združuje ljudi, ki s pomočjo umetnosti gradijo medkulturne odnose, udeležilo več kot 22.000 ljudi. Letos bo ta organizacija iz Ženeve, ki jo njen kulturni ambasador violinist Miha Pogačnik uspešno predstavlja tudi s svojimi koncerti, pripravila šest prireditve: v NDR, dve v Sovjetski zvezni, pripravila šest prireditve: v NDR, dve v Sovjetski zvezni, na Madžarskem, v Mehiki, na Filipinih in na Bledu.

Organizator festivala pričakuje, da se bo tokratnega blejskega srečanja kot že nekajkrat doslej udeležilo od 400 do 500 ljudi, od tega približno polovica iz tujine. Festivalski program je pripravljen tako, da se koncerti glasbe nevsišivo prepletajo z raznovrstnimi tečaji, predavanji, delavnicami in seminarji. Nekatere teme so znane že iz prejšnjih festivalskih prireditv, letos pa dodajajo še nekaj novih; tak bo na primer tečaj pantomime pod vodstvom Jomija, učenca slovitega Marcela Marceauja. Med ostalimi dogodki velja omeniti glasbeno predavanje o ekologiji poslušanja glasbe, ki jih vse festivalske dni vodijo Miha Pogačnik, Diedre Irons in Georg Szekely, tečaj euritmije, medicina za laike, campillska zdravstvena pedagogika, waldorfska pedagogika, biodinamično kmetijstvo (Maria Thun), predavanje o notranjem človekovem razvoju, predavanja o jugoslovenski kulturi itd.

Nič manj od priložnosti spoznavanja dosežkov na različnih področjih, ki so zanimiva tako za laike kot za strokovnjake (omenimo samo norveške in zahodnonemške izkušnje dela s prizadetimi ljudmi), pa bo zanimiv spremljajoči koncertni del festivala. Uvodni večer na Blejskem otoku bodo otvorili Slovenski madrigalisti, sledil pa bo dvakrat ponovljen koncert v otoški cerkvici, kjer se bodo Boletovim pevcom prijavili še Leo Krämer na čembalu in Miha Pogačnik z violino. Do nedelje bo še vrsta koncertov vsakič ob 12. uri in ob 19.30 v Festivalni dvorani in v blejski župni cerkvi; med drugimi bo nastopil Trio Lorenz, Deželni mladinski orkester Severnega Porenja - Vestfalije, Kranjski komorni orkester in drugi.

Ceprav je do začetka prireditve še precej časa, pa se je pri organizatorjih - Idriart Ženeva, Festival Ljubljana in Turistična poslovna skupnost Bled - prijavilo že okoli sto udeležencev. Vse informacije, prijavnice, pavšalne vstopnice in drugo na naslovu Odbor festivala Idriart, 64000 Kranj, p.p. 80. Za posamezne prireditve pa bodo na voljo tudi posamezne vstopnice v Festivalni dvorani.

L. M.

KIPARJEVO DOŽIVLJANJE PROSTORA

V galeriji Paviljona NOB v Tržiču te dni razstavlja akademski kipar Miran Prodnik iz Črne na Koroškem. Ta, njegova že petnajsta samostojna predstavitev, je pravzaprav uvodno dejanje mednarodne razstave mineralov in fosilov v Tržiču.

Akademski kipar Miran Prodnik je izrazit kipar prostora. Vsi klasični kiparski artibuti - glina, mavec, kamen, petromorfni materiali - se dogajajo izključno v nekem prostoru in so mu strogo podrejeni. Avtor razstave jih določa točno izbrano mesto, še več, z razporeditvijo možnih pogledov poloč celo smer gibanja obiskovalca. V tej smeri ostaja kipar suveren nad obliskovnim materialom tudi po samem aktu usmeritve. Postavitev razstave se tako pokaže kot ponovno udejanjanje njegovega razmišljanja. S tem se pravzaprav približuje idealu vsake razstave - naj bi bila zaključeno avtorsko dejanje, torej ne samo razstavitev materiala, pač pa predstavitev postavitev.

Klub prvotno navidezni strogosti, geometričnosti, nekakšne askeze kiparske stvaritev, je v Prodnikovi postaviti mnogo duhovitih zasukov v prostoru: z uporabo ogledal, steklenih in kovinskih lamelnih površin ustvarja preseke dveh, treh ravnin, ki se navidezno zalamljajo med seboj, si navidezno podajajo in izključujejo poglede. Lamela kvadrata se v preseku izkaže kot dvojna trikotniška kompozicija, ki se s tal razstavnišča preseli na vzavljeno projekcijo »kiparske slike« na steni. V triton trikotniški kompoziciji se ugledamo v izkrivljeni zrcalni podobi in za hipec kot gledalec postanemo del kiparske stvaritev, del aktivno sodelujočega materiala na razstavi. In če nas vse to pušča neprizadete, se navsezadnjem identificiramo v edini »pravi« kiparski materiali - človeški figuri, postavljeni v idealnem sečišču vseh prerezov, diagonal in vertikal v prostoru.

Celotna kiparska stvaritev je podrejena strogim geometrijskim oblikam, kot so križ, kvadrat, trikotnik in krog. V čistem kiparskem prostoru, kar nedvomno sama arhitektura tržiškega paviljona je, zavzema osrednje mesto v križu razporejeno granitno stebrovje, ki mu je avtor določil izbrane poglede; vse izkrivljene, diagonalne prihode v intimni prostor je zaprl z zoomorfimi ali antropomorfnimi oblikami, v središču pa je pustil Njega, Človeka, ki je ujet v veličastni viziji prostora in časa.

V vsej razstavi nastopajo le tri barve: bela, ki je Rojstvo same, črna, ki je njen nasprotje Smrt in zlata, ki je s svojo žlahtnino simbol Duhovnosti.

Prodnikova razstava je svojevrsten izziv za obiskovalca. Zanj namreč ta kiparski prostor obstaja ali pa ga sploh ni. Z razstave odhajamo prizadeti; soočili smo se z nečim, kar nedvomno obstaja, drugo pa je, koliko smo se približali temu, razumevanju Resnice. Iskanje resnice pa je resnica sama (Hegel).

Prav zato je Prodnikova predstavitev v tržiškem paviljonu nedvomno doživetje za gorenjski kulturni prostor. Uvršča se ob bok vidnemu kiparskemu razstavam v zadnjem času (Janez Lenassi, Drago Tršar), zaradi svoje popolne drugačnosti pa je obenem tudi dopolnilo razumevanja kiparskega in prostorskoga doživljanja sveta.

Janez Šter

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši razstavlja fotografije Herman Pivk. V galerijskih prostorih Mestne hiše je na ogled razstava ljudske plastike na Gorenjskem iz zbirk Gorenjskega muzeja.

V galeriji Globus razstavlja akad. slikar Vinko Tušek. V dvorani kranjske Gimnazije bo jutri, v soboto, ob 20. uri 85koncert, na katerem bo nastopil mešani pevski zbor KUD Primskovo pod vodstvom Nade Kos; klavirski spremljava Arne Mavčič, povezovalec je Janez Dolinar.

JESENICE - V Kosovi graščini je na ogled razstava ob 15-letnici ustanovitve Sekcije za družbeno aktivnost žensk s Plavža.

Danes, v petek, ob 17. uri pa odpirajo novo razstavo: Narava v očeh otroka je pregledna razstava izdelkov predšolskih otrok.

V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava likovne ustvarjalnosti učencev osnovnih šol.

VRBA - Prešernova hiša je spet odprta vsak dan od 8. do 16. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva domačija je odprta vsak dan od 9.30 do 16. ure, ob sobotah je zaprta.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši razstavlja akad. slikar Kamilo Legat.

V galeriji Kamen razstavlja Frančišek Berce z Jesenic. V prostorih Ljubljanske banke so na ogled likovna dela Janeza Boljke, Dore Plestenjak, Jake Torkarja, Domna Slane in Miroslava Pengala.

BLED - V galeriji Mozaik, Almira grad Grimšča je na ogled dela Janeza Kneza, Božidarja Jakca in Staneta Žerka.

V galeriji Skrina je odprta prodajna razstava risb in pastelov Nejke Selišnik.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Loškega gradu je na ogled razstava fotografij članov Foto kino kluba Anton Ažbe Škofja Loka.

V osnovni šoli Cvetka Golarja je na ogled razstava del slikarja Berčiča - Berka.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB razstavlja akad. slikar Miran Prodnik.

KAMNIK - V kavarni Veronika je odprta prodajna razstava del slikarja in grafika Nika Slovence.

SREČANJE OKTETOV

Škofja Loka - V galeriji Loškega gradu bo danes, v petek, ob 20. uri koncert treh oktetov, izbranim pevskim programom se bodo predstavili oktet bratov Pirnat iz Domžal, oktet Javor iz Pivke in oktet Jelovica. Prireditve sodi v okvir praznovanja 20-letnice oktetja Jelovice iz Škofje Loke.

Gledališka dejavnost v Lomu

SEDEMDESETLETNA TRADICIJA

Lom pod Storžičem - Če je morda za nekatere kraje v tržiški občini značilno, da dramska dejavnost usiha, potem to za Lom prav gotovo ne velja. Tamkajšnji KUD vsako leto postavi na oder novo premiero, s katero tudi gostujejo po drugih krajih občine in tudi širše.

Prav gotovo se dolgoletna gledališka dejavnost v Lomu še kako pozna. KUD je namreč v preteklem letu praznoval 70-letnico dramskega delovanja. V tej sezoni pa so izbrali Finžgarjevo igro v šolskem kulturnem društvu, da se kasneje lažje vključijo v delo domačega KUD. To delo pa se seveda razlikuje od skupin v nekaterih večjih krajih. V Lomu si ne pomicajo, ko je treba poprijeti za vsako delo, če naj predstava nastane: to pa pomeni, da si sami tudi preskrbijo kostume za nastopanje, jih na novo sešijejo in sploh sodelujejo tudi pri ostalih opravlilih potrebnih za dramsko predstavo. Tega je toliko, da sploh ne kaže šteči ur, ki jih posameznik prebije poleg igranja in učenja vlog. Samo za Deklo Ančko so igralci ter režiser, šepetalka, osvetljevalce in drugi porabili skupaj okoli 1200 ur. Zdaj razmišljajo tudi o obnovi kulisa, saj zdaj sceno sestavljajo kar iz starih elementov, ki jih po potrebi za vsako premiero nekajliko obnovijo.

L. M.

SREČANJE MALIH INSTRUMENTALNIH SKUPIN

Škofja Loka - Na Osnovni šoli Ivana Groharja v Podlubniku bo danes, v petek, ob 17. uri glasbena prireditve, na kateri se bodo srečale male instrumentalne skupine Gorenjske. Nastopili bodo: Harmonikarski orkester Glasbene šole Kranj, Trio citer Glasbene šole Kamnik, Kvartet trobent Glasbene šole Škofja Loka, Baročni trio Glasbene šole Radovljica, Ansambel harmonik Glasbene šole Škofja Loka in Mladinski pihalni ansambel Glasbene šole Jesenice.

REVIIJA PEVSKIH ZBOROV

Zagorje - Danes se v Zagorju ob Savi pričenja dnevne revije prireditve, na kateri se bodo predstavili mladinski pevski zbori Slovenije. Z Gorenjske se tega glasbenega srečanja, ki je vsaki dve leti, udeležujejo dva mladinska zabora: mladinski pevski zbor OŠ Stane Žagar Kranj pod vodstvom Janeza Forška in mladinski pevski zbor Josip Broz Tito Domžale pod vodstvom Karla Leskovca. Na reviji nastopa

Kmalu ne bo več česa vzeti

Upniki begunjskega Elana so tudi šole, mar ni to najboljši dokaz, da so zajemanja iz gospodarstva resnično prevelika.

Zaradi preobremenjenega gospodarstva je bilo prelitega že veliko tiskarskega črnila, po skrivnostni notranji logiki pa so se vselej povečale, kadar smo veliko pisali o tem. Marsikdo si zato zdaj zastavlja vprašanje: bo nova slovenska vlada naposled stvari le zasukala in javnosti razkrila, da ni slovenska država nič manj požrešna kot zvezna? Bodo republiški finančarji naposled uredili javne finance in pričeli z bilansiranjem in torej ne bo več zajemati iz gospodarstva več kot zmore dati in kadar kaj potrebujejo, kar je bilo poleg neznotih obremenitev gospodarstva tudi razlog stalne nestabilnosti.

Niti malo jim seveda ne bo lahko, saj so obremenitev resnično pripeljane do skrajnosti in kmalu gospodarstvu iz dobička ne bo več česa vzeti, ker ga ne bo več. Vse daljši je seznam podjetij, ki imajo blokirane žiro račune, vse daljši je tudi seznam tistih, ki jim grozi stečaj. Celo finančno trdna kranjska tovarna Sava, ki se ponaša s 70 odstotki lastnih sredstev, napoveduje izgubo v periodičnem računu. Tudi dobre tovarne torej dobička ne bodo imele.

Ce pa dobička ne bo, bo zmaj ugriznil samega sebe v rep. Po 28. členu zakona o računovodstvu namreč letos po zaključenem računu ne bo več treba plačati davkov in prispevkov, višjih od dobička. Za letošnje leto bo uveljavljen, za lanskim ni bil, čeprav je novi zakon o računovodstvu že veljal. Sicer pa usodo tega člena dobro pozna Vinko Perčič iz kranjske Save, računovodski strokovnjak, ki kot svetovalec pogosto sodeluje v različnih delovnih skupinah. Ob sprejemu novega zakona o računovodstvu je na posvetu, ki smo mu prisluhnili v Kranju, posebej pozdravil tudi ta člen. Vendar pa je bil zakon junija lani popravljen in 28. člen odpovedan. Januarja letos je ponovno prišel v igro, v Beogradu so ga celo akceptirali, predstavniki slovenskega sekretariata za finance, ki so dajali napotke zveznim delegatom, pa so protestirali in dosegli, da vsaj za lansko leto ni veljal.

Zgodba iz skupščinskih klopi pove, da republiški finančarji nič manj vneto niso gospodarstvu puščali krvi kot zvezni, celo bolj prebrisani so bili, saj so hkrati kazali v prstom v Beograd, svoje početje pa skrivali. Morda bomo naposled le izvedeli, po kakšnih ponikalnicah in kam je odtekal denar.

Ilustrativna je tudi v tem pogledu Elanova katastrofa, saj je pokazala, da so mu denar posodile tudi številne šole in druge ustanove. Skusal seveda gospodarno ravnat z denarjem in se pri tem tako kot mnoga podjetja in banke ušteli, kdo bi jim torej to zameril. Bolj poučno je, da jim je denar ostajal in so zaradi tege vstopile na nevarni sivi denarni trg. Kdo ve, kje se še vse skriva?

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Brnik, 16. maja - Na ljubljanskem letališču so namestili napravo za "samopostežno" telefonsko naravnje hotelskih rezervacij, prvo pri nas. Dobavilo jo je nemško podjetje Geveko GmbH iz Frankfurta, turistom oziroma potnikom, ki iščejo prenočitev, pa omogoča, da preprosto in brezplačno poklicijo izbrani hotel in si uredijo rezervacijo. V sodobno storitev je za začetek vključenih 22 hotelov in 6 zasebnih penzionov, kjer potniki ljubljanskega letališča najpogosteje iščejo prenočitev. Foto: G. Sinik

Posojila za male elektrarne

Graditelji malih vodnih elektrarn lahko poslej računajo tudi na energetska sredstva. Republiški komite za energetiko je namreč razpisal posojila za sofinanciranje pridobivanja energije iz alternativnih virov in racionalne rabe energije. S posojili bodo pomagali pri naložbah, katerih predračunska vrednost presega 21 tisoč dinarjev, ustrezati pa morajo seveda tudi merilom za presojo družbenogospodarske upravnostnosti. Posojilo iz energetskih sredstev bo lahko doseglo polovico predračunske vrednosti naložbe, obresti bodo za deset točk nižje kot najmanjše obresti za naložbe v investicijsko poslovanje pri Ljubljanski banki. Posojiljemalcii bodo morali posojilo začeti vracati pol leta po začetku poskusnega obratovanja, vendar najkasneje tri leta po podpisu pogodbe. Odplačilna doba bo različna, od dveh do največ petnajst let, odvisna bo od učinkovitosti naložbe.

V treh mesecih 18,6 milijona dolarjev presežka

Gorenjsko gospodarstvo je po podatkih Narodne banke Slovenije v prvih treh mesecih letosnjega leta izvozilo za 1.359,3 milijona dinarjev blaga, od tega 85 odstotkov na konvertibilno tržišče. Uvoz pa je znašal 1.139,8 milijona dinarjev, 93 odstotkov s konvertibilnega trga. V primerjavi z enakim lanskim razdobjem je bil celotni izvoz gorenjskega gospodarstva večji za 4,2 odstotka, konvertibilni za 10 odstotkov, klirinski pa je upadel za 39,8 odstotka. Celotni uvoz je bil z izvozom pokrit 119,3 odstotno, na konvertibilnem trgu 109,2 odstotno. Gorenjsko gospodarstvo je tako v letosnjih prvih treh mesecih ustvarilo za 18,6 milijona dolarjev presežka, od tega za 8,3 milijona na konvertibilnem trgu in 10,3 milijona dolarjev na klinškem trgu.

M. Volčjak

GOSPODARSTVO

V kranjski Savi ponovno opozarjajo na prevelike obremenitve gospodarstva

Dajatve izpile kri gospodarstvu

Država - pravzaprav dve - vzame, kolikor potrebuje, nič se ne sprašuje, koliko lahko vzame.

Kranj, 15. maja - Časnarska konferenca v kranjski tovarni Sava je izvenela v ponovno opozorilo zaradi prevelikih obremenitev gospodarstva, zlasti v Sloveniji, kar je eden od razlogov katastrofih rezultatov slovenskega gospodarstva v letosnjem letu. Celo v Savi, ki se ponaša s 70 odstotki lastnih sredstev, pričakuje v periodičnem računu 60 milijonov dinarjev izgube. Razmere pa se vse bolj zaostrujejo, kupci Savi dolgujejo že 400 milijonov dinarjev, zato so pri prodaji vse bolj previdni, saj neplačani izdelki ne pomenijo nič drugega kot razprodajo tovarne. Izvoz se odvija normalno, vendar tudi svetovni avtomobilski industriji rožice na cveto, zato je moč pričakovati, da se bodo gibanja obrnila tudi pri izdelovalcih avtomobilskih gum.

V kranjski Savi so se že lani razmeram na domaćem trgu prilagajali z manjšim obsegom proizvodnje, letos pa je padec proizvodnje še izrazitejši. V štirih mesecih letosnjega leta je v primerjavi z enakim lanskim razdobjem padla za 8,2 odstotka. Na domaćem trgu namreč prodaja upada, v štirih mesecih letosnjega leta je v primerjavi z enakim lanskim razdobjem padla za 16,8 odstotka, aprila celo za 20 odstotkov. Zmanjšujejo se splošna nelikvidnost gospodarstva, upadanje kupne moči in visoki, neizterjani dolgo kupcev, pri katerih so zato v Savi vse bolj previdni. Vendar pa je zmanjševanje proizvodnje dvorenje meč, saj manjši obseg povečuje stroške na enoto proizvoda.

Kupci dolžni 400 milijonov dinarjev

"Pričakovali smo recesijo," je dejal glavni direktor Save Villjem Žener, "vendar ne tako hude, razmere so zelo težavne, proizvodnja nam je padla že pod 90 odstotkov načrtovane, vse več firm, s katerimi sodelujemo, pa je na robu stečaja, saj imajo žiro račune blokirane že 45 do 50 dni, v Sloveniji pa je zakon spoštevan in stečaj avtomatičen."

Elanovi upniki bodo ustanovili ožji, operativni odbor

Elanov dolg še ni dokončno znan

Večina Elanovih upnikov se zavzema za prisilno poravnavo, saj žele ohraniti proizvodnjo in blagovno znamko Elana.

Kranj, 16. maja - Gorenjska banka je sklical sestanke upnikov, ki jim po dosedanjih podatkih Elan dolguje 350 milijonov mark, znesek namreč še ni dokončno znan, lahko pa že rečemo, da bo večji. Zlatko Kavčič, direktor Gorenjske banke pravi, da bi bil stečaj Elana za Gorenjsko s finančnega stališča premostljiv, vendar pa bi bila z dolgoročnega razvojnega stališča izguba zelo velika.

Sestanka se je udeležilo 65 upnikov, ki imajo skupaj po dosedaju ocenjenem dolgu približno 67 odstotkov upniških terjatev Elana. Predstavljajo torej upniki večino, večinsko mnenje upnikov, merjeno po obsegu terjatev, pa je odločilnega pomena za uvedbo postopkov. Upniki so se doslej že organizirali po posameznih skupinah, ena je nastala na območju Ljubljane, druga na Hrvaškem, organizirale so se družbene dejavnosti, že prej so se dogovorile poslovne banke. Njihov sestanek v prostorju Gorenjske banke predstavlja torej njihov organiziran pristop, doslej je vsak po svoje iskal pot, zdaj so zastavili skupno.

"Mislim, da smo se poenotili v ciljih, tega sicer ne morem trditi sto odstotno, vendar lahko rečem, da je naš temeljni cilj ohraniti proizvodnjo Elana in blagovne znamke v največji možni meri," je dejal direktor Gorenjske banke Zlatko Kavčič, ki bo sklical prvo sejo odbora upnikov, na kateri bodo izvolili predsednika in njegovega namestnika. Naloge operativnega odbora upnikov določa zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, deloval pa bo seveda tudi v skladu s po-

slovnikom o ustanovitvi operativnega odbora upnikov, ki so ga sprejeli na seji. Določa, da so sklepi operativnega odbora sprejeti, ko z njim soglašajo vsi člani odbora, v primerih nujnih sej, ko ne bi bili navzoči vsi člani, pa bodo sklepe nato telefončno naknadno potrjevali. Temeljnemu sodišču v Kranju so predlagali, naj njihov odbor sprejme in obravnava kot pooblaščenca upnikov v postopku prisilne poravnave Elana, ki v skupnem znesku predstavlja približno 67 odstotkov ocenjenih zapadnih terjatev iz finančnih razmerij. Dolg, ki je zdaj ocenjen na 350 milijonov mark, namreč še ni dokončen, pričakujemo lahko, da bo znesek večji.

Od Elana so upniki zahtevali naj njihovemu odboru čimprej predloži bilanco stanja na dan 31. marca 1990 in da izdela načrt bodočega poslovanja, kar bo prav tako osnova za njihove odločitve. Pred sodnim naročkom se bodo še enkrat sestali in se dogovorili za stališča, ki jih bodo zastopali pred sodiščem. Sproti bodo obveščeni tudi preostale upnike, ki se še lahko vključijo v skupno akcijo. Strinjali so se s pobudo upnikov s področja družbenih

Kazenska ovadba proti enoti KHB v Kranju?

Načelnik Uprave za notranje zadeve v Kranju Ivan Hočvar je včeraj povedal, da je v zvezi s poslovanjem begunjskega Elana dopoldne sklical sestanek z največjimi Elanovimi upniki. Sestanka so se udeležili tudi predstavniki Temeljnega javnega tožilstva Kranj, Temeljnega sodišča Kranj in republiškega sekretariata za notranje zadeve Slovenije.

Ker v Upravi za notranje zadeve Kranj v Elanu zbirajo informacije v zvezi s kazensko ovadbo Komercialne in hipotekarne banke Ljubljana o nepravilno analiziranih menicah za Elan v svoji poslovni enoti v Kranju in glede na sestanek vseh upnikov Elana, ki je bil v stavbi občinske skupščine Kranj dan prej, so v UNZ sklical sestanek zaradi usklajevanja morebitnega kazenskega postopka ter interesov upnikov. Vsebina sestanka je bila namenjena predvsem izmenjavi mnenj in podatkov o poslovanju Elana. Dogovorili so se o usklajevanju dela in stalni izmenjavi informacij. (H. J.)

Zaposlenost so v Savi v letosnjih štirih mesecih v primerjavi z enakim lanskim razdobjem zmanjšali za 2,2 odstotka, računajo, da jo bodo letos za 5 odstotkov, predvsem s povezanimi izdelovalci proizvodnega procesa in s tem povezano ukinitvijo nekaterih delovnih mest. Pričakovati so, da si bodo lažje pomagali s predčasnim upokojevanjem, vendar je zelo draga. Vinko Perčič je dejal, da SPIZ pri odstrupu let kuje 50 odstotnih dobičkov, ker si pač želi čim manj novih upokojencev.

tudi zato, ker v svetovni avtomobilski industriji trenutno ne cvetijo rožice, poznavalci napovedujejo padec proizvodnje novih vozil, kar bo seveda vplivalo tudi na zmanjšanje zmagljivosti izdelovalcev avtomobilskih gum in propad nekaterih.

Obremenitve manjše le za 4 odstotke

"Sava je najbolj glasna, pišejo pisma v republiko, vendar je vse bob steno, marsikor podjetje ne bi imelo toliko težav in ne bi bilo pred stečajem, če bi nadgradnja imela posluh, koliko lahko gospodarstvo daje, saj je družbeni proizvod slovenskega gospodarstva kot hlebec kruha, če je majhen, morajo biti tudi rezine majhne, predpisovalci obremenitev pa na to ne pomislijo," je dejal Vinko Perčič, direktor računovodstva in analiz v Savi.

Postregel nam je s podrobnim izračunom, ki kaže, da je bila marca v slovenski skupščini sprejeta razbremenitev gospodarstva malenkostna, pravzaprav pesek v oči, saj so se prispevne stopnje večinoma znižale le za tri meseca in samo za 4,123 odstotne točke ali v povprečju za 4 odstotke, razglešeno pa bilo, da je znižanje 10 in več odstotkov. Skromno olašanje je torej kratkotrajno in kar je moč pričakovati, če seveda ne bodo sprejete korenite spremembe, bodo prispevne stopnje spet kmalu vrnjene na stare, višje odstotke.

M. Volčjak

Podružnica Službe družbenega knjigovodstva je 15. maja na Temeljnem sodišču v Kranju vložila prijavo za uvedbo stečajnega postopka za begunjski Elan. SDK je to storila po uradni dolžnosti na podlagu zakona, ki določa, da se taka prijava vloži, če je dolžnikov žiro račun blokirani 60 dni brez prekinitev ali 75 dni s prekinitevami.

Predsednica poravnalnega sveta na kranjskem Temeljnem sodišču Dragica Pirih je prvi narok v postopku prisilne poravnave Elana z upniki določila za 25. maj. Poravnalni svet bo odločal o predlogu Elana in bank upnik, da se uvede postopek prisilne poravnave in s tem izključi stečaj Elana, doslej, kljub vložitvi prijave za uvedbo stečajnega postopka, tega ni zavrgel, saj zakon daje to možnost. Zaslišani bodo predstavniki Elana in SDK, po potrebi tudi drugi. Poravnalni svet pa lahko na tem naroku predlog o prisilni poravnavi še vedno zavriče, če spozna, da bi lahko dolžnik tudi brez tega postopka izpolnil svoje obveznosti.

dejavnosti, da obveznosti Elana do njenih prevzame slovenska vlada.

Elanu pa so predlagali, naj omogoči prisotnost predsednika operativnega odbora upnikov na vseh sejah kolegičnega poslovodnega odbora in drugih organov Elana, ki naj bi jim prisostvoval z določnimi pooblastili.

M. Volčjak

IZVOLJENI VODITELJI

JESENICE

Jesenice, 14. maja - Na minulih sejah vseh treh zborov skupščine občine Jesenice so izvolili podpredsednika občinske skupščine, magistra ekonomije Daniela Ažmana z Blejske Dobrave, mandatarko ali predsednico izvršnega sveta, **Rino Klinar**, diplomirano sociologinjo in predsednika zборa krajevnih skupnosti **Edigija Bička**. Vse ostale funkcionarje jeseniške občinske skupščine bodo volili prihodnji teden na skupni seji vseh treh zborov in na ločenih sejah.

Rina Klinar, predsednica izvršnega sveta Jesenice:

S strokovnjaki nad številne probleme

Rina Klinar je diplomirana sociologinja, zaposlena kot strokovni vodja skupnosti interesnih skupnosti na Jesenicah. Za mandatarko ali predsednico jeseniškega izvršnega sveta jo je predlagala ZKS - Stranka demokratične prenove.

»Zavzemam se za tako sestavo izvršnega sveta, ki bo temeljila na strokovnosti in ne na strankarskem opredeljevanju,«

pravi Rina Klinar. »S strankami naj bi našli skupni jezik in vsi skupaj delali v korist občanov Jesenice, potrebovno pa bo veliko strpnosti in razumevanja. Zdaj je čas, ko so razmere zelo težke. Jeseniško občino pozna predvsem po Železarni, manj pa po drugih možnostih, ki jih ima: mislim na turizem, Triglavski park do kmetijstva, kulturnih spomenikov, Prešernove vrbe,

doline Vrat, Planice, Kranjska gora. Tudi na Jesenicah imamo park, ki je lahko vzor in ponos marsikom; tu je še vrsta drugih stvari, na katere je treba opozoriti.

Res je tudi, da je občina največje jugoslovansko gradbišče. Ko bo čez leto dni promet stekel skozi Jesenice, bo pomembno posegl v življenje v občini. Pomemben del aktivnosti bo zato treba usmeriti v to, da bomo izkoristili možnosti, ki prihajajo s predorom in avtocesto, srečevali pa se bomo tudi s problematiko, ko bo treba poiščati nova delovna mesta.

Nakopičenih problemov je veliko: od tega, da zaradi sprejemene zakonodaje nimamo vseh prostorskih načrtov: vse interese v prostoru bo treba uskladiti. Ne nazadnje nas čaka

tudi racionalizacija v upravi in nova opredelitev družbenih dejavnosti, ki jo bo prinesla nova zakonodaja.

Problemov je veliko in treba jih bo tekoče reševati. Gospodarski rezultati niso zadovoljivi, vedno več je brezposelnih, v težavah je tako železarna kot druge delovne organizacije. Rezultate bomo dosegli le s skupnimi naporji, v okviru prisotnosti, ki jih ima občinska skupščina.«

Magister Daniel Ažman, diplomirani ekonomist:

Sodelovanje z zamejskimi občinami

Magister Daniel Ažman je diplomirani ekonomist, zaposlen v jeseniški Železarni kot vodja marketinga, je tudi predsednik občinske zdravstvene skupnosti, za neprofesionalnega podpredsednika skupščine občine Jesenice ga je predlagala ZKS - Stranka demokratične prenove Jesenice:

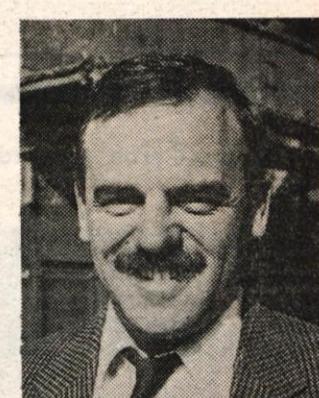
»Osebno se bom zavzemal predvsem za to, da se pospeši gospodarski razvoj občine in izkoristi sosednjimi občini v Avstriji in v Italiji,« pravi Daniel Ažman, »pokazali naj bi se kot odprtia občina, ki bi omogočila skupna vlaganja. Ob tem pa mora biti informiranost precej široka. Ena možnost je, da v občino doberi svež kapital, druga možnost je vlaganje tujega kapitala, tretja možnost pa je

sproščena in stimulativna davčna politika. Na tem področju bo treba še marsikaj napraviti.

Jesenice naj bi izdatno pospešile tudi razvoj drobnega gospodarstva. Na Jesenicah je precej več kot rednih obrtnikov tistih, ki se ukvarjajo s popoldanskim obrtjo. Če bi jim dali ustrezne stimulacije in sprejeli ustrezno zakonodajo, bi morda v nekaj letih postali obrtniki. Tako bi bila tudi občina bogatejša, z izdatnejšim občinskim proračunom.

Pristojnosti občine niso tako velike, kot se zdi. Zato so vsi delegati v zborih skupščine še toliko bolj odgovorni, da se v prihodnje sprejemajo odločitve, s katerimi bi zagotovili hitrejši razvoj, tudi manjših podjetij.

Velik izliv je predor in cesta

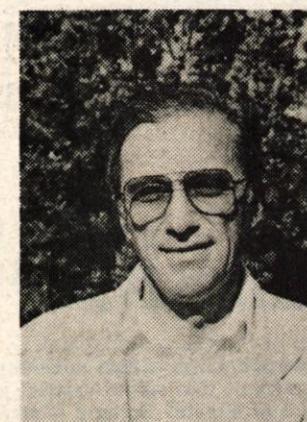
ter vse, kar je s tem povezano. Dosti razvojnih možnosti se kaže trgovini, blagovnemu centru, brezcarinski coni že manj, saj se izenačujejo možnosti v brezcarinski coni ali izven nje. Vsekakor pa po predoru na Hrušici nastaja lokacija, ki bi jo lahko uspešno tržili, lokacija, ki je tako rekoč na obrobju zahodne Evrope. Vprašanje je, koliko lahko karavanška poslovna skupnost sama naredi v tej smeri, koliko pa sodeluje tudi občinska skupščina in ji pri tem pomaga.«

ŠKOFJA LOKA

Prva večstrankarska škofjeloška skupščina je na konstitutivni seji v ponedeljek popoldne izvolila za predsednika skupščine Demosovega kandidata Petra Hawline, za podpredsednika pa liberalca Gorazda Krajnika. Podelitev ostalih funkcij, to je vodilnih ljudi posameznih skupščinskih zborov in mandatarja za sestavo izvršnega sveta, bo na predlog predsednika Hawline na drugi volilni skupščini 4. junija.

Egidij Biček, predsednik zborov krajevnih skupnosti:

Živahno v zboru krajevnih skupnosti

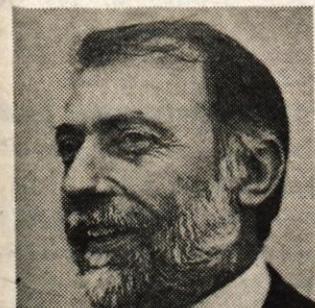
Za predsednika zborov krajevnih skupnosti jeseniške občine so izvolili Egidija Bička, ki je zaposlen na republiškem Zavodu za zaposlovanje, enota Kranj:

»Za delegata v zbor krajevnih skupnosti so me predlagali in izvolili v krajevni skupnosti Cirila Tavčarja na Jesenicah, za predsednika zborov krajevnih skupnosti pa me je predlagala ZKS - Stranka demokratične prenove Jesenice.

Mislim, da je bil zbor krajevnih skupnosti že doslej eden izmed najbolj aktivnih zborov skupščine občine, saj so v njem

delegati posredovali vsa vprašanja, ki zadevajo krajane v posameznih krajevnih skupnostih. Tako bo verjetno tudi poslej, ko se bodo delegati ukvarjali z raznimi komunalnimi in drugimi zadevami. Vsebina dela bo nedvomno aktualna. V jeseniški občini bosta v naslednjih letih prinašala precej problemov cesta in predor, krajani pa pričakujejo, da se bodo izpolnile obljube investitorja. Zdi pa se mi tudi, da sta imela oba kandidata za predsednika občine v svojih nastopih dovolj tehtne in zanimive usmeritve o razvoju občine.«

Skupščina vsega ne bo rešila

Peter Hawlin (DEMOS), dipl. ekonomist, svetovalec v skupnih službah Intertradea Ljubljana, predsednik skupščine občine Škofja Loka

»O sebi bi dejal le to, da sem klub izraziti apolitičnosti izrazit nasprotnik monopolne oblasti, ne pa tudi sovražnik komunizma in še manj komunistov. Do danes se nisem tolko navdušil za specifične ideje posameznih strank, da bi se v katero od njih včlanil. V začetku leta sem se pridružil Demosovim prizadevanjem z osnov-

nim namenom, da po svojih močeh pripomorem k vzpostavljanju pluralistične demokratične oblasti in s tem k takim političnim razmeram, ki bodo omogočale bolj zdrav političen, družben in gospodarski razvoj. Ta namen je vsaj navidež že dosezen. Upam, da bo kljub zloveščemu gospodarskemu stanju mogoče na takih trdnejših izhodiščih ustvariti tisto, kar si danes predstavljamo pod pojmom evropskega standarda.«

Že v predvolilnem času sem ugotavljal, da so si programi tako enaki, da jih je bilo težko ločiti. Če smo vsi mislili resno, potem ne bi smelo prihajati do močnih strankarskih nasprotij. V zadnjem času so me ljudje čisto naravnost spraševali, kako bom rešil to in ono (brezposelnost, gospodarstvo, prometne in komunalne zagate in podobno). Če bi bil župan sposoben rešiti vse te naloge, bi morda biti na kaj ponosen. Tudi skupščina najbrž ne more rešiti vsega. Marsikdo je obljudbil

svoje sodelovanje, trdil, da bo poskusil, kolikor bo mogoče. Ko bi le vsakdo poskusil in naredil, kar more! Prepričan sem, da naši potenciali niso dovolj izkorisceni. Pri tem ne namigujem na kakšno slovensko delovno obesenost in na samopozabljeno v fizičnem delu, garanju in izčrpavanju. Prednost dajem premišljenosti in smiselnosti pri opravljanju nekega dela.

V kratkem bo treba imenovati tudi predsednika in člane izvršnega sveta. Želim, da bi ti ljudje resnično zadovoljevali predvsem kriterij kvalitete. DEMOS bo pripravil kandidate za vsa mesta. Računam s čim boljšim sodelovanjem. Zavedati se moramo, da bomo vsi podvrženi strogemu očesu javnosti in da bo najbrž vsak, ki ne bo sposoben ali pripravljen prispevati svojega deleža, moral prepustiti mesto sposobnejšemu. Inštitut odpoklica ali odstopa bo najbrž pogosteje v rabi, kot je bil doslej.«

Gorazd Krajnik (ZSMS - Liberalna stranka), dipl. ekonomist, vodja nabave in marketinga v Gorenjski predilnici, podpredsednik skupščine občine Škofja Loka

»Kot podpredsednik loškega parlamenta se bom zavzemal, da se program, ki ga je v predvolilni kampanji ponudila ZSMS - Liberalna stranka, vsaj v poglavitnih točkah, ki so povezane z razvojem turizma, podjetništva, tehnološko in s tem gospodarsko močnejših tovarn, tudi uresniči. Enega od

načinov, da izkoristimo turistične možnosti občine, vidim v ustanovitvi posebnega komiteja za turizem, ki bi se s tem profesionalno ukvarjal. Sicer pa se mi zdi eden osnovnih problemov, s katerim se bomo morali tako v parlamentu kot znotraj naše stranke resno spasti, problem delovnih mest in socialne varnosti ljudi. Ustvarjati bo treba pogoje za polno zaposlitev. Z ustanovitvijo svetovalno podjetniške organizacije nameravamo tudi kot stranka ponuditi ljudem določene programe, jih usmerjati, svetovati, sodelovati pri rejevanju novih podjetij, obrnati delavnice.«

Glede na zapuščino, ki jo dobiva nova vlada, menim, da se bomo morali tudi v skupščini vsaj v začetku največ ukvarjati s problemom prostora, ustvariti vsaj zdrave osnove za rezultate, ki bodo lahko vidni šele čez deset, morda petnajst let.

Po prvih občutkih bo novi škofjeloški parlament dejansko bolj različen, kot je bila stara skupščina. Različnost vidim predvsem kot konfrontacijo idej in načinov uresničitve dočlenih ciljev. To pa pomeni, da bo morala skupščina delovati bodisi po principu konsenzus ali preglašovanja, sicer bomo spet na istem, kot smo bili. Funkcije bodo zdaj bolj na očeh javnosti in včasih tudi strankarsko obarvane, kar bo v bistvu pripeljalo do konfrontacije znotraj delovanja skupščinskega sistema.

Kakšna pa bo bodoča organizacijska zasnova občine oziroma občinska uprava, kdo bo zasedal ključne funkcije v njej in izvršnem svetu, je po eni strani odvisno od novega zakona o javni upravi, po drugi pa od večinskoga Demosa. Upam le, da bo pri izbiri ljudi strokovnost, sposobnost resnično prevladala nad strankarsko pripravnostjo.«

IZVOLJENI VODITELJI

RADOVLJICA

Novo vodstvo radovljiske občinske skupščine

Radovljica, 16. maja - Delegati zborov radovljiske občinske skupščine so na prvi, konstitutivni seji izvolili Vladimirja Černega iz Radovljice, kandidata Demosa, za predsednika občinske skupščine, Alenka Bole-Vrabec iz Radovljice (ZKS-SDP) za podpredsednico, Bernarda Tonejca iz Lesc (ZKS-SDP) za predsednika zborna združenega dela, Jožeta Cvetka iz Ukanca (Demos) za predsednika zborna krajevnih skupnosti in Rafaela Podlogarja iz Lesc (ZSMS-liberalna stranka) za predsednika družbenopolitičnega zborna. Na seji so za mandatarja soglasno imenovali Jožeta Resmana z Breznice.

Vladimir Černe, predsednik občinske skupščine:

Zgodovina se ne začenja z novo oblastjo

"Danes, ko smo konstituirali prvo pluralno sestavljeno skupščino, je tudi za našo občino zgodovinski dan. Pluralna sestava je zagotovila, da bo skupščina delovala demokratično in javno, da bo izpostavljenja javnemu nadzoru, da bo upoštevana volja volilcev in da bo delovala v interesu vseh občanov. Skupščinska sestava je dokaj dobro politično uravnotežena, zato ni nevarnosti, da bi prišlo do prevlade ali celo

monopola ene stranke, ki bi si podredila vse interese. Do volilcev imamo naloge in obveznosti, da bomo znali zmerno uresničevati svoje politične interese, se izogibali "pregretih debat", obstrukcij in podobnih manevrov, ki bi nam zanesljivo škodovali v hromili naše delo; to pa bi se odražalo v slabih rezultatih in v poglabljanju krize," je ob izvolitvi za predsednika občinske skupščine dejal 55-letni diplomirani inženir strojništva Vladimir Černe iz Radovljice, član Demosa, sicer pa direktor Inženiringa Bled.

"Razmere v družbi in v občini, v kateri prevzemamo oblast, niso dobre, so celo kritizne. Gospodarstvo, ki mora biti gibalo napredka, je v globoki krizi, ponekod je že v razsulu. Dogodki zadnjih dni zaskrbljujejo, med prebivalci se širi prikriti strah. Volilci pričakujejo, da bomo delali in ukrepali moreno, da bo naše delo dalo rezultate, preobrnilo uničujoči križni tok in pospešilo gospodarski in družbeni napredok..."

Bernard Tonejc, predsednik zborna združenega dela:

Konec slepomišenja pri razbremenjevanju gospodarstva

"V zboru združenega dela se bomo prizadevali za takšne spremembe in odločitve, ki bodo prispevale k krepitevi gospodarstva. Zdaj so razmere že tako kritične, da ne bomo mogli več slepomišiti. Že 37 let poslušam, kako je treba razbremeniti gospodarstvo, premaknilo pa se je bolj malo. Računam, da bo nova strankarska oblast primorana zmanjšati obremenitev, ne samo zaradi gospodarstva, ki vse teže plačuje dajatve in družbene obveznosti, in napredka, ampak tudi zavoljo

obljub, ki jih je dala in ki so ji prinesle tudi volilni uspeh," je dejal 57-letni Bernard Tonejc iz Lesc, ki je kot gozdarski inženir vodja službe za zasebne gozdove v Gozdiu gospodarstvu Bled, sicer pa je bil že predsednik in podpredsednik občinske skupščine in predsednik družbenopolitičnega zborna. "Zbor združenega dela mi že vsa leta najbolj ugaja, ne zato, ker tudi sam delam v proizvodnji, ampak zavoljo tega, ker misli najbolj pošteno in enostavno."

Jožef Cvetek, predsednik zborna krajevnih skupnosti

V občini je veliko nerešenih problemov

"V krajevnih skupnostih radovljiske občine, od Bohinja mimo Bleda do Radovljice in proti Kropi, je veliko nerešenih komunalnih in drugih problemov, ki jih bo treba rešiti. V dosedanjem sistemu so bile velike mestne krajevne skupnosti v prednosti pred malimi, podeželskimi, zato se bomo prizadevali, da bi v novem mandatu tudi manjše skupnosti dobile prileganje problemov večjo

družbeno podporo. Ker sva oba funkcionarja zborna, predsednik in podpredsednik, iz Bohinja, upam, da bodo s tem tudi bohinjski problemi obravnavani v skupščini bolj enakovredno, kot so bili doslej," je dejal 43-letni Jožef Cvetek iz Ukanca v Bohinju, član Demosa, sicer pa profesor zgodovine in matematike na Osnovni šoli dr. Janeza Mencingerja v Bohinjski Bistrici.

Novo vodstvo radovljiske občinske skupščine

Jože Resman, kandidat za predsednika izvršnega sveta

Strokovnost nad strankarsko pripadnostjo

"Pri sestavi vlade bomo upoštevali, kakšne programe imajo posamezne politične stranke. Uresničevanje programov bo zahtevalo oblikovanje projektnih skupin; najspodbujnejši, ki bodo takšne skupine vodili, pa bodo člani izvršnega sveta. Pričakujem kadrovskie pobude od strank (in od osta-

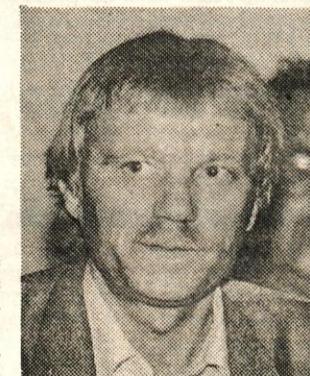
lih), ki so tudi odgovorne, da se bodo naloge, ki so jih zapisale v volilne programe, uresničile. Nekatere metode dela bo treba spremeniti, sicer pa postaviti izvršni svet v novo operativno vlogo, v nov odnos do uprave pa tudi do ostalih skupnosti in organizacij. Izvršnem svetu bodo morali biti predvsem tisti resorji, ki so za občino najbolj življenskega pomena - urejanje prostora in varstvo okolja, finance, gospodarstvo, družbene dejavnosti, drobno gospodarstvo... To ne bo politična, ampak predvsem strokovna vlada; vlada, v katere bo strokovnost posameznih članov pomembnejša od njihove strankarske pripadnosti," je po imenovanju za mandatarja nove občinske vlade dejal Jože Resman z Breznice, ki ima z

delom v izvršnem svetu (bil je član jeseniškega in radovljiskega) precej izkušen, bil pa je tudi direktor kranjskogorskoga hotela Kompas.

"Brezposelnost v občini je iz meseca v mesec večja in bo še naraščala. Čeprav je to veslovenski problem, bo zadeval tudi občino, zato bomo že v programu, ki ga bomo predstavili v skupščini, predlagali nekatere rešitve in naloge. Kot vse kaže, se bo novi izvršni svet moral ukvarjati tudi z Elanovimi problemi. Precej podjetij in organizacij iz radovljiske občine ima denar v Elanu, zato bo treba pripraviti enotno zasnova za njihovo zaščito; problemi pa se bodo posredno pojavljali tudi v družbenih dejavnostih," je dejal Jože Resman.

Rafael Podlogar, predsednik družbenopolitičnega zborna

Družbena lastnina mora dobiti naslovnika

"Zaskrbljenost zavoljo moje izvolitve, ki jo je (bilo) zaznati iz različnih koncev, je zanimiva zato, ker je odraz vnaprejšnjega nezaupanja in diskvalifikacije, odveč pa zato, ker funkcija predsednika družbenopolitičnega zborna ni ključna in odločujoča. Zavedam se, da moji izvolitvi ni botrovala samo sposobnost, saj sem prepričan, da so v zboru še boljši delegati, kot sem jaz, ampak nesrečni odlok, ki nam je onemogočil kakovostnejšo izbiro kadrov za nosilce funkcij. Zavračam tudi

očitek, da je izidu volitev botrovala "trgovina", je ob izvolitvi za predsednika družbenopolitičnega zborna dejal 34-letni Rafael Podlogar iz Lesc, član ZMSS-liberalne stranke, po poklicu pek, sicer pa poklicni funkcionar radovljiske ZSMS-liberalne stranke. "Družbenopolitični zbor bi se moral ustvarjalno vključiti v proces preoblikovanja družbene lastnine v lastnino z znanim naslovnikom, pomembna naloga pa je tudi reorganizacija občinske uprave."

TRŽIČ

Tržič, maj - Pretekli četrtek so tržički odborniki kot prvi na Gorenjskem izvolili svoje občinsko vodstvo: za predsednika skupščine občine so izvolili dipl. ing. Petra Smuka, za podpredsednika dr. vet. Petra Belharja, za predsednika zborna združenega dela Štefana Grossa iz Peka, za predsednico družbenopolitičnega zborna dipl. oec. Jana Primožič, za predsednika krajevnih skupnosti pa Francija Terana.

Jana Primožič, predsednica družbenopolitičnega zborna

"je dipl. ekonomistka, zaposlena v Ljubljanski banki Gorenjska, d.d. Kranj, kot vodja oddelka poslov z občani, poslovna enota Kranj. Tudi Jana je dobila največje možno število glasov, 14 od 14 navzočih. Bila

je edina kandidatka za predsednico zborna DPZ, predlagal pa jo je Demos.

"Dobili smo dobrega in sposobnega predsednika skupščine občine. Zaupam tudi v izbrane odbornike družbenopolitičnega zborna in prepričana sem, da bomo dobro delali," je dejala ob izvolitvi Jana Primožič.

Nadaljevanje na 17. strani

SNOVANJA

14

Urednikova beseda

Zanimivo uvodno razmišljanje dramskega umetnika Poldeta Bibiča se dotika trenutno zelo aktualnih razmišljanj o kulturi pri nas in o odnosu med kulturo in politiko. France Vurnik v svojem prispevku razmišlja o sedanji gledališki ustvarjalnosti. Tomaž Kukovica je napisal študijo na temo pregovora. Poleg nekaterih literarnih prispevkov tokratna Snovanja prinašajo tudi intervj u reziserju kranjskega alternativnega gledališča in pisem dramskih besedil Iztokom Alidičem.

Lea Mencinger

VSEBINA

Polde Bibič: O VELIKEM PRIČAKOVANJU

Franc Vurnik: KAKO SODOBNO JE SLOVENSKO GLEDALIŠČE

Tomaž Kukovica: STORŽIČ KOT »OBJEKT MALI A«

Lea Mencinger: GLEDALIŠČE JE ENO SAMO RAZDAJANJE

Polde Bibič

O velikem pričakovanju

Pričakovanje je vznemirljivo. Prijetna, sladka vznemirjenost, ko čakaš ljubljeno dekle. Poln hrepenečih sanjarj. Strahu, da je ne bo. Niti malo pa ne pomislis, da se tvoje zaljubljeno pričakovanje lahko izteče v zgrešenem zakonu, nerazumevanju, preprihi. In če se večkrat zaporedi opečeš, če se ti znova in znova prijetna pričakovanja sprevržejo v ponesrečeno zvezo, potem vznemirjenost pričakovanja ni več prostodušno sladka, ampak se med ljubezne sanjarje vsiljujejo neprjetne slike pričakanih razočaranj.

Godota ni mogoče pričakati. Samo pričakovati. Celo zalesti se ga ne da, samo zalezovati. In kaj pravzaprav je Godot?

Pesnik nam je obetal, da "vremena Kranjem bodo se zjasnila". Smo dočakali? Od časa do časa smo si domišljali, da smo dočakali "jasnejše" dni. Potem pa smo še naprej pričakovali. Ker nam je pesnik obljudil. Poezija pa je v oblastih, njene obljube so nedosegljive. Sanje.

Časi so se spremenili. To je gotovo. Prepričan sem, da celo na boljše. Vsaj malo. Pa je Prešernu kdo dosegel? Ali celo presege? Kakšenkrat se mi zazdi, da silnost Zajčeve poezije ali Strniševe ali Jesihovih Sonetov in tako dalje sega do Prešernove moči. Enako me pretrese. Potem pa se spet prepustim Sonetom nesreče, vencu, gazelam, pa vidim, da je primerljivost absurdna. Navsezadnjе tudi nepotrebna. Umetnost presega družbene veljave, ni merljiva kot bančne naložbe. Umetnost

je skrajno osebna vrednota. Nič nima skupnega s tržnimi zakonitostmi. Vendar današnji čas, ko se svet amerikanizira, hoče tudi umetnost spremeniti v tržno blago. Jaz pa sem tradicionalist in populoma neameiriški. Mogoče tudi zaradi tega, ker sem pripadnik majhnega, revnega naroda, čigar kultura, umetnost se v ogromnosti kapitalistične veleštačune izgubi. Kaplja vode v morju. Meni pa lahko ta kaplja zdrave studenčnice pomeni toliko, kot ocean. Slovenska kultura, kaplja, droben svet, ki pa si je ustvaril duhovno zakladnico, ki je primerljiva z velikimi narodi. Ustvarjal jo je v temnih časih, ki smo se jih želeli karseda hitro rešiti. In smo pričakali nov čas. Spet! Še enkrat. Torej bi morali biti jasnogledi. Bili pa smo že tolkokrat opečeni, da tudi naše zaupanje ni več kritično čisto. Razumeti pa je treba, da

mogoče se zaradi tega nismo otresli skrbi. Kaj če smo prišli z dejza pod kap? Stanovski prijatelji, tisti, ki živijo od kulture, so zaskrbljeni, češ nobena od strank ni v svojih obljudbah omnila kulture. Vsi jo nekako obidejo. Tudi javno pišejo o tem. V naši stranki se pogovarjam o kulturi. V stranki, ki je spremenila ime in o njej pravijo, da je zaradi tega kameleonska. Niso pa kameleonski tisti, ki niso spremenili same imena, ampak tudi ideje in pripadnost, le svoje oblastiščnosti ne. Toda pustimo to! Res je, da se je v tem prehodu iz monizma v pluralizem kultura znašla v kotu. Odrinjena. Položaj je nejasen. Še nikdar tako. Zdi se tudi neobetaven. Mogoče je to pretemnogledo, a temnogledost je nam, ki živimo s kulturo in od kulture vcepljena od sedanjih nespodbudnih okoliščin. Razumeti pa je treba, da

je zaradi naše veseljne in dokončne zavoženosti nemogoče paziti na vsako reč. Najprej je treba voz spraviti v kolesnice.

To pa terja toliko napora, da se

mimogrede spregleda, če kakšna reč pada z voza. Po našem

narodnem značaju (glej Prešernovo Elegijo rojakom) pač najprej zdrinke z voza kultura.

Vendar to ni moja najhujša skrb. Nedvonom bo tudi nova oblast moralna poskrbeti za materilne temelje kulturnega in umetniškega delovanja. Ustvarjanja. Popolnoma jasno je, da slovenska kultura, umetnost tudi v prihodnje ne bo sposobna, da bi se sama vzdrževala. Potrebna bo družbene (ali državne - vseeno!) podpora. Če naj bi bili samostojni.

Suvereni. To je zdaj naše prvo geslo. A govori se predvsem o gospodarski suverenosti. Nikakršnega dvoma pa ne more biti o tem, da suverenost nekega naroda, ki jo potruje njegova identiteta, izhaja predvsem iz njegove kulture. Trubar, Prešeren, Grohar, Cankar, Kogoj, Kosovel, Kocbek, Jakopič, Plečnik, Verovsek, Stupica, Strniša... To je naša identiteta, ki nas dela suverene. Josip Vidmar je v nekem pogovoru rekel, da bi Slovenci brez Lito-

stroja ali Iskre ali Elana še bili Slovenci, brez naših umetnikov, naše umetnosti, kulture pa ne. Zaradi tega me ne skribi, da bi se ne našel denar za knjigo, gledališče, filharmonijo, likovne razstave, balet...

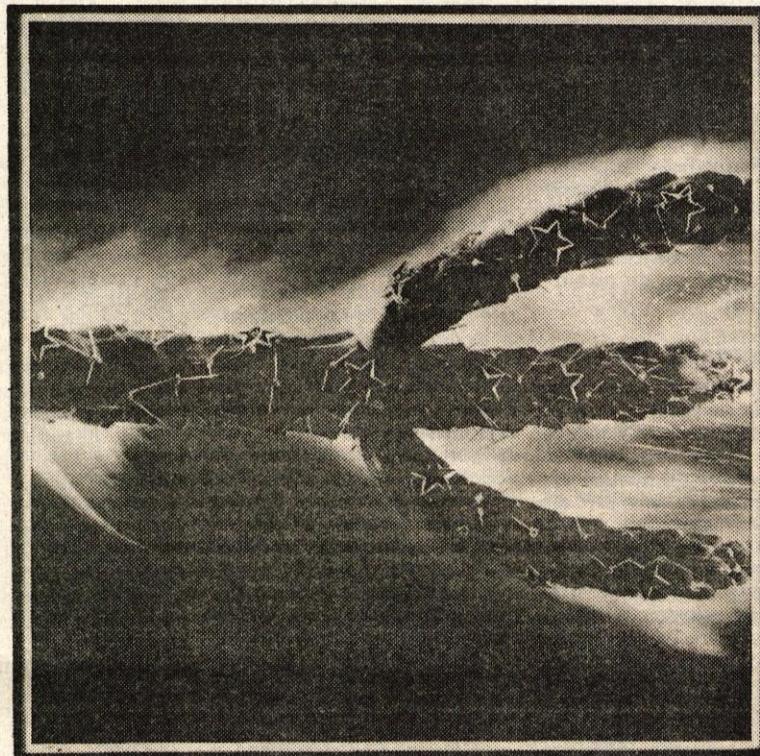
Bolj me skribi razmišljanje nekaterih, da pač država ali oblast ne bo dajala denarja za kulturo, na katero ne bi imela plivja. Da ne bo dajala denarja za nekaj, kar bo delovalo izven nje in mimo nje. Tako niti sončni kralj Ludvik XIV. ni razmišljal in je, po kraljevsko pač, a vendar ščitil Moliera.

Umetnik mora biti svoboden, umetnost neodvisna. Dvigniti se mora nad vsakdanjost in njene ograde. Vlada pa danes naj ne bi bila več oblast, ampak sestava strokovnjakov, usposobljenih, da ustvarijo pogoje za razmah ustvarjalnosti. In gospodarske podjetnosti seveda. Če bo tako, bomo lahko stopili korak naprej od stanja, ki smo z njim nezadovoljni, a je vendar zaznamovan z živimi in močnimi umetniškimi stvaritvami. Če pa bomo deideologizacijo razumeli kot zamenjavo ene ideologije z drugo... O deideologizaciji se zaenkrat govoriti samo v povezavi s šol-

stvom, kjer naj bi marksistično vzgojo zamenjali z vzgojo v krščanskem etosu. Tega ne razumem prav, meni namreč, recimo etos Prežihovega Voranca in etos Edvarda Kocbeka, umetniški in človečki etos ni marksističen in krščanski, ampak je umetniški, ki se dvigne nad človekovo pritlikavost in puhlost.

Meni je navsezadnjе vseeno, kakšne barve je bil tisti, ki je začagal Cankarjevo Erotiko, ali tisti, ki je prepovedal Kocbekov Strah in pogum. Vem samo to, da ne pri enem, ne pri drugem ni mogoče govoriti o etosu. O kakršnemkoli, pa čeprav sta delala vsak v imenu svojega "etosa". Če bomo torej samo zamenjali eno ideologijo, ki pa je že izgubila svojo moč z drugo, ki se ji prebuja zatrta bojevitost, in če bodo varuhi nove ideologije grozili po starih receptih umetnikom, kot so pred dnevi grozili novinarjem, potem, potem bomo lahko zaupali samo v trdoživost svobodnih duhov, ki so že doslej in bodo tudi poslej oblasti navkljub ustvarjali svoja svobodna dela.

Samo zaradi njih bomo postali in ostali resnično suveren narod.

HERMAN PIVK, z razstave fotografij v galeriji Prešernove hiše v Kranju

France Vurnik

Kako sodobno je slovensko gledališče

Ali daje "svojemu času in družbi njeno obliko in odtisk"?

Izhodišče je nakazano v naslovu:

Ali se slovenski gledališči obiskovalec prepozna v likih na odru, se ga dileme in problemi, ki paradirojajo pred slovenskimi gledališči odrov dotikajo, je miselno in čustveno ozračje gledališčnih predstav iz take snovi, kot jo doživlja in presnavlja gledalec? To je samo nekaj vprašanja, s katerimi se pravzaprav srečuje vsakdo, ki se kakorkoli ukvarja z gledališčem, od avtorev do umetniških vodij, od igralcev do režiserjev in seveda do - nebodijih treba - kritikov, ki to sploh več niso, marveč so postali nekakšni stni drobnjakarski analitiki, ki vse vedo in ničesar ne znajo in ki že od nekdaj iščejo dlake v jajcu. Na zastavljena vprašanja so seveda mogoča bolj ali manj aproksimativna ugibanja kot pa dokumentirani odgovori, čeprav se bo analitična misel skušala prebiti vsaj do približnih spoznanj.

Umetstev problema v čas:

V času, iz katerega bo analiza črpala teme in dileme, se je v slovenskem, jugoslovenskem in zlasti v vzhodnoevropskem prostoru zgodilo toliko preobratov, kot se jih zanesljivo ni do konca druge svetovne vojne. Sovjetska perestrojka, politična prebuba posamičnih narodov znotraj Sovjetske Zveze, odvrženi in zamenjani režimi, kitajska restavracija totalitarizma, srbski pendrek, na Kosovu, svobodne in demokratične volite v Sloveniji in na Hrvaskem, če naj bodo navedene le nekatere poglavitne družbene "prekucije", so dogodki, ki jih je s svojo metaforično govorico pospeševalo tudi gledališče s tem, ko je osvetljevalo metode totalitarnih režimov in njihove refleksje v usodah posameznikov. Kar dobri dve desetletji smo ponavljali in utemeljevali ugotovitev, da je "politika naša usoda", pri tem pa hote ali nehote pozabljali na splošne antropološke zakonitosti človeške eksistence. Vse to se je dogajalo vse od Jovanovičeve Osoboditve Skopja (1978), pa prek njegove Prevzoje srca, pa do Seligove Ane in Volčjega časa

ljubezni ter Jančarjevih političnih alegorij Veliki brižljantni valček in Dedalus, če naj bodo navedena te poglavitna dela, ki so ob Petanovih Dachauskih procesih prispevala k odpiranju oči ljudem v času, ko je bil pretok te vrste vedenja še skrbno nadzorovan in ko je na primer tudi Hofmanov roman Noč do jutra (pozneje uprizoren v PG Kranj) v sedemdesetih letih čakal na izid natisnjene polah. Toliko zgolj za osvežitev spomina o sicer bogati in še dolgo ne izčrpani temi individualnega, nacionalnega in državljanškega prebujanja v minulem desetletju.

Dogodki so prehitevali repertoarje gledališč:

Spričo publicistične agresivnosti bralec nima časa, da bi se ukvarjal z mnogotrimi podrobnostmi, pa tudi podpisani ne, da bi povedal vse, kar ve, zato bo skušal opraviti redukcijo na bistveno. Slovenska poklicna gledališča odigrajo v posamični sezoni prek petdeset premier, repetoarji so oblikovali nekako v treh kategorijah, da ponudijo "komplet" repertoar (SLG Celje, PDG Nova Gorica, PG Kranj, deloma tudi SNG Drama Maribor in SNG Trst), da iščejo estetsko relevantnost gledališke izraznosti (predvsem Slovensko mladinsko gledališče, v minuli sezoni deloma tudi SNG Drama Maribor, Glej), da nadaljujejo izročilo svojih ustavov s postopnim prilagajanjem na nove gledališke tokove (predvsem Drama SNG Ljubljana in deloma, oziroma z manj sreče in uspehom Mestno gledališče ljubljansko). V teh shemah pa se pojavljajo predstave, ki se hočejo zavestno odzivati na čas (1), ki se v času programiranja še nakazovale aktualne dileme, pa jih je čas pogazil (2) in predstave, ki se ne ozirajo na vsebinsko sporočilno relevantnost, marveč usmerjajo svoje učinkovanje na ravne gledališke estetike, ker pa je gledališka metaforika dokaj raztegljiva, zajamejo zlasti splošne človeške teme duhovne in eksistencialne narave (3).

Ad primum punctum:

V krog aktualistične dramatike sodi kar nekaj prestav, ki so praviloma humorino, satirično ali farsično obarvane, kar je vsekakor dovolj pomembljivo. To so predvsem zadnja dramatska besedila Dušana Jovanoviča Jasnovnika ali Dan mrtvih (upr. v PDG Nova Gorica), Zid, jezero (upr. v Drami SNG Ljubljana) in Viktor ali Dan mladosti (upr. v MGL); navezena so po zaporedju uprizorjanja ob koncu lanske in v začetku letošnje sezone, medtem ko gredo po tematskem zaporedju takole: Viktor ali Dan mladosti, Jasnovnika in Zid, jezero. Medtem ko sta prvi dve deli politični farsi, je Zid, jezero ljubezenska tragedija postmodernističnega ibsenovskega izvora. V Dnevu mladosti razkriva avtor (samo) razkroj partizanskega izročila in osebnostni razkroj oblastniške strukture, zlasti prva sestavina se je ob premieri v MGL (jeseni 1989) izkazala za zapozneno, medtem ko so teme v Jasnovniku ob uprizoritvi spomladi leta 1989 učinkovale kot odsev aktualnih dogodkov: dogajanje, ki poteka v lovskem domu, izvira sicer aluzije na Feydeaujev Hotel svobodne menjave, kar je eden izmed postmodernističnih elementov v zgradbi farse, problemi pa se nizajo od aktualnih zborovanj, kakršna so se lani dogajala po Sloveniji, vključene so bile informacije o deviznih računih političnih veljakov v tujini, nakazan je bil tudi takratni odnos do politične emigracije, ki se je čez leto dni spremenil, nakazan je bil tudi odnos do kulture in še nekatere "viafaktične" zadewe kot komično satirični elementi. Predstava ni bila toliko opažena, kot bi po svoji aktualni tematiki zasluzila. V Zidu, jezeru pa se je avtor umaknil v človeško intimnost, v erotično zgodovino moškega in ženske, ki se znajdeta v totalni čustveni in čutni praznini. S to igro je Jovanovič nakazal prehod od aktualne politične tematike v splošno, antropološko sfero, ki pa jo je s samomorom obeh protagonistov tudi nekako zaočrnil, ali pa le zaključil politi-

čni lok na intimni ravni kot izraz nemožnosti, oziroma bolje nesmiselnosti bivanja.

V to kategorijo sodita vsaj še dve predstavi, obe iz slovenskega policentrizma: satirična komedija Lepo je v naši domovini biti Marija Čuka (SSG Trst) in En sam dotik Milana Jesiha (PG Kranj). Medtem ko je Čukova ludistična komedija s satiričnimi rekleksi na zamejsko in matično slovenstvo še cepljena s cankarjansko politično - taborško dvojnostjo, pa se Jesihov En sam dotik poglablja v globlje plasti etične zavesti sodobnega slovenskega slehernika, meščana in podeželana hkrati, izhajajoč iz čehovske razpoloženjske in situacijske tradicije. Medtem ko je Čuk zajel predvsem aktualne teme trenutnega zamejstva in slovenstva, je Jesih segel v vsebinsko doživljajsko zavesti in njenih etičnih vrednot. V tem smislu je Jesihov analitični prord v sodobnega slovenskega človeka vsekakor najbolj intenziven, ne ukvarja se s politiko, marveč s stvarmi in pojavi, ki zanimalo večino: erotik, brnenje motorjev, hrana, živčnost iz vpetosti v vsakdanjik, impulzi ob sprečavanju z ljudmi. Politika ni potem takem več edina človekova usoda, so še drugi odločilnejši vzvodi, ki vplivajo na človekovo odločanje in na njegovo duhovno eksistenco.

Vsekakor je v tem kontekstu treba omeniti še dve predstavi, ki sta nastali onkraj Karavank, na avstrijskem Koroškem: na večer pred plebiscitnim dnevnem (plebiscit je bil 10. oktobra 1920) so združeni slovenski amatieri, predvsem mladina, uprizorili pretresljivo ilustracijo svoje geopolitične eksistence z naslovom Buge waz primi gralva Venus. Ozri so se v zgodovino svoje usode, razkrili permanentno germansko nasilje nad seboj in nakazali grozljivo vizijo svoje prihodnosti z množično osvetljenih krizev pred tovarniškem dvorano v Borovljah, kjer je predstava potekala neposredno po uradni manifestaciji dedičev plebiscitarjev zmagovalcev. Druga predstava, ki je nastala nekoliko više na Koroškem, na Brnci, je izvenela bolj optimistično in samoanalitično. To je bila burkaška lepljenka Bog in glavar, ki jo je iz več besedil skomponiral Peter Zidar, v satirično burkaški precep pa je vzela slovensko hlapčevstvo, poniznost in potrežljivost do raznih glavarjev ipd., skratka - v obeh primerih gre za angažirano satirično, kabaretno zabavno gledališče, ki nemara napoveduje svoj razcvet.

Ad secundum punctum:

Med dela, ki jim je v času uprizoritev že nekako "odklenilo", bi vsekakor sodil, kot je bilo omenjeno, tudi Jovanovičev Dan mladosti. Se je pa pojavilo še nekaj predstav, po svoji izrazni zasnovi bolj ali manj posrečenih in domiselnih, ki pa so ostale vezane na čas nastanka. Nihče si tega ne bi mogel predstavljati v zvezi z Mefistom Klausom Manna, uprizorjenega za konec sezone v MGL. Ostalo je zgolj pri kabaretno intonirani ilustraciji tragičnih usod igralcov v nastajajočem nacističnem totalitarnem režimu, dallec od paradigm, kakršno je ustvaril Istvan Szabo s filmom. Več gledališkega užitka je prinesel Taborjev Mein Kampf v Drami SNG s svojo komedisko zasnovo, toda njegova gledališka učinkovitost je prerasla specifično avstrogrško sporocilnost. Nekako odtujeno in neadekvatno je izvenel tudi Kleistov Princ Homburški ob vsej slikoviti kostumografiji in kljub apoteozni visoke etike, ali pa prav zato, in ne nazadnje tudi Vera, ljubezen, upanje Odona von Horvatha vsekakor radi opaznega neskladja med socialno vsebinsko dela in njegovo predimenzionirano gledališko upodobitvijo.

Ad tertium punctum: klasika

Med klasičnimi dramskimi besedili je mnogo takih, pri katerih sploh ni tveganja, zlasti če jih dobi v roke domiseln režiser, če ne pretirava z nadgrajevanjem ali posodobljanjem in če ima na voljo dobre igralce. Za Linhartovega Matička to vsekakor velja; Matičkova po "kranjsko" ustrojena volja do življencev in vztrajnost za dosego svojega cilja je vsekakor pravo nasprotno cankarjanskega intelektualističnega umikanja, ki ga simbolizira Jerman, saj je sicer tudi Cankar dovolj bojievit, zlasti v esejih. Igrali so ga v MGL z rahlimi nagibi k posodobitvam (začetek, v nas-

protju z nadaljnji potekom!), prvič v slovenščini pa tudi njegov izvirnik, Beaumarchaisov La folie jouren... (v Šentjakobskem gledališču). Cankarjev Jakob Ruda, ki je v seriji uprizoritev Cankarjevih dram prišel na vrsto v SSG Trst, je s svojim že kar bolečim razgibanjem po notranjosti in nekdanjih delih bližu sodobnemu doživljanju, vendar je bil uprizorjen s tolikšnimi ekspresivnimi poudarki, da je ta sestavina dobita prej teatralično kot aktualno, simbolično funkcijo.

V prizadevanju po aktualističnem parafranziranju tudi Zajčeva Medeja ni dosegla tiste izrazne ravni, ki bi izvzvala neposredne reminisceunce. Pristala je pri gledališču estetskemu dejaniu, podobno tudi Tauferjev Odisej in sin ali svet in dom v SMG, dasi v večjo parado teatraličnih ekshibicij. Vrh slovenske teatralizirane estetike pa je nedvomno zaznamoval Tomaž Pandur s peturno uprizoritvijo Goethejevega Fausta v Drami Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru in z univerzalnostjo, impresivnostjo in likovnostjo svoje mogočne gledališke ekshibicije že požel velika priznanja, kakor jih je lani s Svetinovo Šeherezado v izvedbi SMG. Toda to je eksportno gledališče, vsekakor velikega pomena, intelektualno vzemirljivo pa slej ko prej ostaja žlahtno literarno gledališče, ki pa potrebuje najboljša literarna dela. Seveda je tudi v Faustu ta sestavina v dialogu med Faustom in Mefistom. Toda slej ko prej se pokaže resničnost pozicije: homo mensura.

Krog je sklenjen:

Slovenski gledalec se torej lahko verificira v svoji duhovni mnogoplastnosti od intimnih vzgibov do kozmičnih dilem v hipertrofiji estetike. Kako in koliko se ga dotika, je seveda vprašanje. Slepko pa prek ga čaka svoj vrt takšne ali drugačne narave, svoja zasebnost in sožitje s skupnostjo. Dušno prezračevanje, kakršnega mu nudi gledališče, mu lahko vsekakor koristi, pa čeprav se včasih pridruža nad njegovo teatraličnostjo (po njegovo: spakljivostjo).

Clovek je merilo!

Martin Kadivec VČERAJ NA ŠTRUKLJEVI JEŽI

Brezvezdna tišina.
Le topot zvestih nog
murastega psa.
Na zenice pada koprena
plavo čadasta.

Smrekam k nogam so prisedle megle
in se ustavile.
Po vrhoh so zakresničile zvezde.

Spet, moj prijatelj črni, samotna romava
po jesenski gozdni poti proti sveti Kokri.
Ah, in tisti njen pulover cekinasto žolt,
vezen, kot da bi veje macesnovih iglic
zagrnile njenih prsi bohotno belo polt.

Senci, pasja in moja,
pod nebesno velikansko
ponvio cigansko.

Iz čada prvi krajec
drevesa na travnike,
z mlekom oblite, slika.
Za pokrajino se gadasto
Kokra premika,
vsa penasta
hladno-žgočo zelenino
sika.
Ptički so brez glasu.

V Kokri valovijo piramide smrek,
v nebo na dnu vodé.
O blaženo omahovanje teles.
Brez padca.
Zapisano v glavi.

Košatiča smrek
nad šepetom Kokre.
Kruljenje vrana in vrane.
V megli.

Poležana zibajoča tla
od skopnelega snega.
Z dreves voda se cedi.
Nove zgodbе v barvah
vodenih les nam gorovi.
Na obronku gozda
sta se srečali dve
zasopli pasji sapi.

Spokojno utripanje zvezd.
Pasja sapa ob levem boku.
Tišina v srcu. Zavetje v glavi.

Brezbarvna Kokra. Obarvana s šumom.
Odtekanje v plašno noč.
Drevesa. Sence, zamaknjene v nebesa.
Veža božja. Vrt prebliskov.
Pogovor v sebi. S samim seboj.

Nad streho
vsak dan visi
molka oblak
in nam grozi,
da v molkova vlak
grmeči se zgosti.

Kokra, z listno
odejo prekrita,
zeleno šumi.
Glava miži,
si odpočiva.

Divji golob gode,
seno hlapi
na vse strani.

Visoko sonce.
Trave prasketajo.
V travah krila
žuželk žužnjajo.

Ovsenih zvončkov z Lžoltoklaza njiva
soncu pritrkava.
Poletje v nosnice vdira.

Le prek dobrave se čuje,
kot da v daljavi zeleni
Kokra dežuje,
presno šumi.

Včasih na tej poljni
slutnja nepredvidljivosti me popade,
vratnico okrog mišljenja mi zategne,
dušo strah, pasji lajež, zvije,
vso notrino mi pretrese.
A nenadoma nenadejano
iz zgoščajoče pršenine
zvok zvonov iz bronovine
vse do magme me prešine.

*Tomaž Kukovica**Psihoanaliza pregovorov*

Storžič kot »objekt mali a«

Prekiniti tradicijo in začeti delovati v duhu razsvetljenstva? Razsvetljenstvo - v najširšem smislu na-prednjega mišljenja - je od nekdaj zasledovalo cilj, da ljudem odvzame strah in jih vzpostavi kot go-spodarje. Toda skoz razsvetljena zemlja se blešči v znamenju triumfalne nesreče. Program raz-svetljenstva je bilo odčaranje sveta. Hotelo je razkrojiti mite in strmoglavizi domišljijo z vedenjem.« Ne. Da bi se izognili ujetosti v prehodu iz mita preko vedenja v novi mit, je potreben tradicijo spodjeti od znotraj, spoznati bistvo, da bi se sesula zavajajoča fasada. Čeprav so pregovori miti, si lahko zasta-vimo obratno pot razmišljanja kot Horheimer in Adorno v »Pojem razsvetljenstva«, se pravi; kaj je iz-viri mit, kaj je v nezavednem pregovorov.

Znano nam je dejstvo, da so pregovori vezani na prostor, ljudi in njihove običaje. Ljudstvo so ob naselitvi imela svoje zakone, pregovori pa so imeli funkcijo »modrih nasvetov« iz ust razsvetljenih v naročje neu-kih. Razsvetljeni so pregovore skovali. Ljudstvo jih je ohranilo in spreminalo njihov po-men, bodisi ker niso razumeli smisla, ker jim niso bili po volji ali zaradi vdora morale. Skratka, ob zapisu so se od izvirnikov razlikovali, ljudstvo pa se o prvotnem pomenu ni več spraševalo. Tradicija pregovorov je postala avtomatična vskršjanja fraza z bistvom v strukturi nezavednega. Postavi se vprašanje, kako prodreti do nezavednega, saj v analizi pregovorov izpade klasična analiza z živim psihoanalitikom ali z živim pacientom. Preprosto. Po-zicija analitike se ne spreminja, nemi govor pacienta pa dopol-njujejo etnološke in sociološke raziskave.

Analiza se začenja. Vzemimo si vsem dobro znan pregovor, ki tudi odgovarja prostorski navezanosti na Slovenijo; GORA NI NORA, NOR JE, KDOR GRE GOR.

Zavzemajoč pozicijo famo-zega Lacanovega stavka: »ne-zavedno je strukturirano kot govorica«², lahko vidimo, da je podium podan. Osnovne infor-macije so zbrane v točki pogle-dova, ki se spreminja s pozicijo gledalca, ki je ali na gori ali pod njo. Pri tem je potrebno upoštevati še en pomemben podatek, ki ga Lacan razlagava v 7. poglavju Seminarja XI., na-mreč da zavest deluje kot pogled. Ugotovitev vsekakor ne pomeni samo, da se zavest spreminja s pogledom, temveč tudi deluje tako. Dialektiko pogleda lahko razvijemo na pri-marnih informacijah danega pregovora. Iz pozicije A, se

pravi iz pozicije, ko subjekt gleda goro, le-to vidi, medtem ko iz pozicije B, ko subjekt gle-da z gore, le-te ne vidi. Se pravi, da se mu v obeh pozicijah iz polja pogleda nekaj umika - iz-mika. Edina stvar, ki jo oba-krat v pogledu zazna je t.i. ilu-zija zavesti, se pravi, da se sub-jekt v objektu, /ki se v pričujo-čem primeru spreminja/ zazna. Iluzijo zavesti Lacan razлага kot fenomen »vidim se, da se vidim«³, ki ga je zasledil v delu Paula Valéreyja - La Jeune Par-que /35. verz/. Zaključek, ki ga lahko napravimo, nas napoljuje na dve pomembni ugotovi-tivi:

- gora kot označevalec spremi-nja svojo pozicijo
- iluzija zavesti glede na spre-minjajočo se formo označe-valca ohranja svoj status.

Ce v tem trenutku napravimo sestop iz zunanje v notranjo strukturo pregovora, potem moramo enako storiti tudi s pogledom. V pozicijah A in B se je pozicija pogleda spremi-njala, medtem ko se dialektika pogleda ni. Dialektika pogleda se vrši v gledanju in videnju. S trenutkom, ko odpremo oči, gledamo, vendar se pri tem po-lje videnja osredotoči na dolo-čen subjekt, ki ga gledamo in hkrati vidimo. Videnje in gle-danje sta medsebojno razdelje-na s poljem zaznavanja in že-lje. V vrzeli med njima se nahaja bistveni problem. Gledano iz neke geometralne točke vidi-mo, da je polje želje manjše od polja pogleda. Želja posreduje povelje, da se spremeni polje videnja, ker v polju gledanja zavest zazna vse informacije dražljaje. Razhod nastane, ko ničesar ne želimo videti, a to z gledanjem zaznamo in potlači-mo. Zato lahko rečemo, da imamo v strukturi pogleda opraviti s shizo pogleda. Teo-retsko shizo pogleda Lacan de-

veka, ugotovimo, da je na nje-govem somatskem telesu sveta stvar - falos. Z vnosom besede falos v pregovor namesto besede gora dobimo: FALOS NI NOR, NOR JE, KDOR GRE GOR.

Dobljeni pregovor se direktno ujema s teorijo pogleda:

Gora kot označevalec izginja iz polja vidnega v poziciji B, ker smo na njej in ker nosi v sebi funkcijo trompe l'oeil - va-ralca očesa. Gre za funkcijo, ki jo izproducirata učinek vedoželjnosti ali bolje rečeno; kaj se skriva za. Gora in pregovor imata to funkcijo. Kdor ne ver-jame pregovor /to še ne po-menii, da je nor/ in hoče videti, kaj je za, gre gor.

Podobno je s falosom. Zakrit je prepovedan sadež in je že-ten. Prepletanje simboličnega v realnega se razkrije. Torej, kadar smo spodaj /ob - kadar ne koitiramo, smo »varni«, ka-dar pa smo na - kadar koitiramo, smo ali nismo izpostavljeni zanositvi.

Pravilnost ugotovitve, da je realno gore - falos, kaže struk-tura narcisističnega polja v pre-govoru. Njegov kal se kaže v avtoerotičnosti t. i. »iluzije zavesti« ali kot fenomen poime-nuje Lacan »vidim se, da se vidim«. V obeh pozicijah /A in B/ nastopa avtoerotični po-gled, ko subjekt vidi objekt, se pravi falos, da bi dosegel zadovoljitev delne pulzije, kot na-domestek za zadovoljitev pulzije same. Gledanje gore pred-stavlja subjektu zadovoljitev delne pulzije, zaradi ob pogledu na označevaleca sproženega mehanizma strukture nezavednega, ki povzroči redukcijo - iz-ginotje /aphanisis/. Mehanizem nezavednega prične delo-vati s pogledom na goro kot označevaleca, ki odpre pot do verige naslednjih označevalcev - falosa, predstavnika/ov ob-jekta možne udejanitve pulzi-je⁴, kar je popolnoma razumljivo, saj »realno je trauma«.⁵

Apologijo ujetosti gore med simboličnim in realnim nam dajejo imena gor:

- Storžič
- Skuta
- Triglav

Storžič ima izvor v besedi storž. Funkcija storža je dvopos-menska, saj storž lahko razume-mo kot osemenjen plod ali kot seme. Povezava z imenskim poimenovanjem gore in vsebi-ni pregovora v nezavednem je očitna. Storžič lahko damo funkcijsko »objet petit a« ali skopično funkcijo, saj tako ob po-gledu nanj kot ob spominjanju imena ali pregovora, povzroči delovanje strukture nezavednega, ki izbriše pravi pomen.

Metamorfoza pregovora sko-z stoletja je analizirana, če-prav se zastavi vprašanje, ali je študija dovolj velik doprinos k izpodjedanju tradicije. Vsekakor bi bilo potrebno raziskati povezavo /če obstaja/ prego-vora z naravnim prirastkom in raziskati še ostale obrede, ki so krajevno navezani na gore. Empirične raziskave bi pokaza-le drug aspekt študije - natan-čno konkretiziranje, ki bi lahko služilo kot gradivo za argumen-tacijske diskurze.

OPOMBE:

1. Horheimer/Adorno; Pojem raz-svetljenstva, KTD, str. 115, MK, LJ, 1981
2. Lacan; SEMINAR XI - Štirje temeljni koncepti psihoanalize, str. 269, CZ, LJ, 1981
3. Lacan; SEMINAR XI, str. 109, CZ, LJ, 1981
4. Lacanovo poimenovanje Freudove gona /Triebe/ je pulzija.
5. Lacan; SEMINAR XI, str. 76, CZ, LJ, 1981.

Tomaž Iskra

KLIC

Spet štiri stene. Nenavaden mir, nenavadna tišina. Na ju-žni steni Gola Maja, na severni Hvar v noči in neke melodije iz oddaje V nedeljo zvečer. Neskončne tolažbe, toda napovedovalec je poln optimizma, ka-ko neskončno brezupno za ne-kater.

In te prešine: »Zakaj nisem za hudiča slikar, na primer?!«

Mešal bi barve, slikal... kaj?! Ta svet? Ne. Svojega. Vsekakor svojega: v drevju, v listju, v ne-bu ujel... kaj... tisto meglo, tisto ulico in tisti dve hiši in ti-sto nekaj, kar me je ves ta čas spremljalo. Ne... ne, tega ne bi mogel ujeti! To se še nikomur ni posrečilo. Bilo je nevidno, kot duh, kot prikazen! Vendar me je spremljalo v vsej svoji pošastni igri noči in oči, tistih modrih velikih oči in mehkih, polnih ust, telo, visoko in vitko se je približalo in nenašoma iz-ginilo.

Je bil to njen duh. Ne, v duho-ve ne verjamem. Nihče ga še ni videl. Kljub vsemu se me je ti-sti večer, tisto noč nekaj dotaknilo, da me je zazeble do kosti! Sem zahaluciniral? Kako, saj ne žrem mamil. Tudi pil nisem. Bil sem čisto trezen, pri polni zavesti! Vozil sem avto in to po vseh prometnih predpisih, ni-sem oviral prometa, nikogar! Nobene nezgodne ni bilo, razen tistega strupenega srha. Ampak točno vem, začutil sem, da se me je dotaknila z roko. Njena ruka je bila. Pravzaprav samo prst, kazalec.

Kot bi hotela reči: Ti... ti... ti!

Začutil sem ga na levi rami. Obrnil sem se. Nič. Okrog me-ne pa sama megla.

»Saj to ni mogoče!« sem si do-povedoval, »saj ONA je tisoč in več kilometrov stran!«

Potem je prišel prijatelj, s kate-riom sva prej čekala tjavandan. Bil sem prestrašen. Želel sem čimprej domov. Samo domov. Čimprej iz Linhartove. Kakšna nedelja!

»Zakaj mi ne daš miru, saj sva si podala roke v slovo in si rekla zbogom za vedno, mar ne... velim, moj notranji glas pa čuje neki odmev iz globine: »Se sem tu, še sem tu... pri te-bi...!«

Naslednjega lepega sončnega dne sem se odpeljal v Zvirče. »Odchod, odhod, njen odhod me zanima! Povejte mi, kako je odhajala!«

Gospodinja, mlada še in pri-ljudna, se je nagnila naprej.

»Strigla je z ušesi kot zajček. Vsak hrup avtomobila jo je vr-gel pokonci. Ni mogla skriti. Potem sem ji rekla. Bo že pri-šel!«

In je nekdo s stoenko šibal gor in dol. Iskal jo je. Stekla je ven in šofer je ustavil pred hišo.

Ste vi, je vprašal.

Sem, če ste vi, je rekla.

Cisto njej podobno.

»Pa stoenka je bila prav take barve, kot twoja,« se je zazrl otroški obrazek hčerke Ane v moje vlažne oči.

»Ja, obotavljala se je nekaj trenutkov.« Majda je z užitkom nažgalia cigaretto.

»Kaj ne bi?! Trije meseci tujine so pred njo...« nisem slišal svo-jega glasu.

Pred menoj je zazevala prazni-na, črna luknja, odmik, konec slepe ulice, zid, kaj je za tem zi-dom?! Je bil to klic?

HERMAN PIVK, z razstave fotografij v galeriji Prešernove hiše v Kranju.

Alternativno gledališče ali dogodek à la Alidič

Gledališče je eno samo razdajanje

Kranj - Kocka je padla, je rekel Alidič, prestopil Savo in ustanovil še eno gledališče. Pa menda sploh ni bilo tako dramatično, kajti za Iztoča Alidiča je bilo iti iz Gledališča čez cesto v "gledališče čez Savo" alias Teater ante portas dokaj preprosto; ni šel, da bi ne delal več v prvem, ampak v drugem - pač pa je - željan gledališča kot le redki - šel, da bi lahko delal v dveh gledališčih. In kot igralec še v tretjem. In kot gledalec v vseh gledališčih.

Na letosnjem republiškem Linhartovem srečanju v Postojni ta konec tedna se im Alidič pojavi kar v dveh gledališčih, v dveh zanimivih predstavah pravkar minule gledališke sezone na ljubiteljskih odrih v Sloveniji: pojavitate se kot avtor dramskega teksta in kot režiser v Marsu ter kot režiser v Witkiewiczevi predstavi Norec in nuna. Je to, da ste pred časom odšli v Stražišče ustanovit novo gledališko skupino, pomenilo razdor s prejšnjo, ali gre le za nadaljevanje gledališkega alternativnega dogajanja?

"Vsekakor gre za to drugo, za gledališko gibanje. Lahko bi celo rekel, da gre za eno in isto skupino, le v dveh gledališčih, ki pa si nista nasprotna, ne tekmujeta, pač se se gresta raziskovanje. Vsaj sam temu pravim tako. Vsaka predstava je eksperiment, poskus nečesa. Lotevamo se stvari, ki jih drugje še ni bilo videti, skratka raziskujemo nekaj neznanega. Zajak bi končno v gledališču raziskovali nekaj, kar je znano, že videno? Ta zvrst gledališča, lahko ga imenujemo alternativno, se je v Kranju ukoreninila, ima svoje občinstvo, svoj stil..."

In kakšen je ta stil po vaše?

"Če mislite na moja dramske besedila, GČC je doslej uprizorilo tri, potem gre res za specifičen stil, ki ima barvo ekspressionizma. Zato nekateri govorijo tudi o ekspressionističnem gledališču. Vsekakor se k temu stilu nagibam tudi sicer: Norec in nuna, pa Witkiewiczevo besedilo je nastalo 21. leta, sodi v ekspressionizem."

Brez dvoma daje nekemu gledališču svojstven pečat tako program kot izvedba. Ali je kranjsko alternativno gledališče zato tako zanimivo, ker svoje drame tudi sami režirate? Ali jih drugje tudi uprizarjajo?

"Zarekel sem se že, da svojih besedil ne bom več režiral. Semenska gasa je bila kar dobra, Gomba malo manj. Potem me je Gledališče čez cesto prosilo, naj režiram svojo dramo Mars, pa sem popustil. Z besedili je namreč težko, ni jih, kvalitetnih pa sploh ne. Pa se je zgodilo to, kar govorijo, da sem se vrnil nazaj v Gledališče čez cesto. Stvar pa je v tem, da sploh nisem odšel. Vse je kot prej, gledališče se dogaja, Kranj ima svojo alternativno gledališko sceno in prav je tako."

Ce sploh niste odšli, ampak ostajate sredi gledališča, ali potem sploh lahko opazite svoj novi "obraz", odkar niste bili na tej strani Save?

"Ne gre za to, da sem zunaj neki novi Alidič, gre pa zato, da imam zdaj že več izkušenj, saj sem pravzaprav razširil to gledališko 'trdnjava', alternativno gledališče se dogaja na še eni lokaciji, skratka v Kranju se veliko dogaja, bi lahko rekli in to rad poslušam. Če sem nov, drugačen? Ne, sem pa bogatejši z izkušnjami. Vse iniciative, ki jih dobivam, jih dobivam v gledališču. Ni me več strah delati predstavo, takoj kot je bilo na začetku s prvo in to Ionescovo Plešasto pevko, izkušnje pa dvigajo samozavest. Prepručujem kolege v skupini, naj se vendar tudi sami lotijo režije, enkrat je treba začeti."

Po vsem, kar se dogaja gledališkega v Kranju in tudi drugod, bi lahko sklepali, da je klima za gledališče ugodna?

"Bojim se, da so časi za gledališče minili. Slabši pogojevi, kot so zdaj, še ni bilo. Res kroži misel, da v gospodarskih in političnih krizah ljudje kar dejajo v teater, pa ni res. Primer je Poljska - sama ljuba apatija, tudi kulturna. Vse je v tradiciji. Gledalec vajen gledališča bo vedno zahajal vanj. Poglejte vzhodne države - gledališče so tam imeli kot dogajanje kulture in ne kot socialistično dobrino. Pri nas smo to pokvarili, izničili s poceni delavskimi abonmaji smo omogočili obisk gledališča vsem, ki jim je do tega takim, ki jim ni. Razultat pa je miselnost, da je teater nekaj, kamor pač greš, ker je vstopnica poceni, ne za zaradi veselja. V dunajskem mestnem teatru so vstopnice po 1800 šilingov in dva dni pred predstavo je vse razprodano."

Toda govoriva o ljubiteljskem gledališču - ali ta lahko obstaja na drugačem način in ali obstaja morda tudi zato, ker mu vi in skupina okoli vas na nek način skoraj fanatično pripadate?

"Sploh ne vem, kako lahko obstajamo. Po vseh zakonitostih namreč sploh ne bi mogli obstajati tako dolgo. Iti se nekaj novega zelo dolgo je nemogoča stvar. Mi nismo institucionalno gledališče, nimamo družbenih podpor, kot bi jo morali imeti. Lahko le eksistiramo nekaj časa tukaj, potem spet nekaj časa drugje, a vselej na tem ozkem kranjskem prostoru. Meni je prav tudi tako."

Ce bi se naenkrat začeli ukvarjati recimo s filatelijo, ali bi bilo konec alternativnega teatra v Kranju?

"Na tole provokativno vprašanje, bi rekel takole: če bi vse skupaj pustil, bi alternativno gledališče v Kranju še živelno naprej. Preveč ljudi se je s tem 'zastrupilo', da bi lahko izginilo kar tako in zaradi tega, če meni ne bi bilo več do gledališča.

Sloves, ki ga to drugačno gledališče uživa, je postal zaradi več stvari: pomembna je pač izbira programa, saj smo večinoma izbirali krstne izvedbe. Večinoma smo izbirali slovenska besedila - med dvanaajstimi ali trinajstimi predstavami sta imeli le dve neslovenski besedili. In tretji vzrok - naše predstave so pravzaprav študijske predstave. Seveda to ne razglamo na ves glas, predstava je seveda predstava, ampak za nas je nekakšno raziskovanje - povedati nekaj novega na drugačen gledališču način. Vso to našo drugačnost pa spremljajo nekateri dokaj zaskrbljeni, da nas ne bi preveč zaneslo in podobno, pa ne vem, kam naj bi nas zaneslo?"

Tiste, ki jih skrbi to alternativno gledališče, motijo erotiku, s katero se ukvarjate, skrbi jih vaša 'zafustriranost' in podobno?

"Erotika je povsod okoli nas, zakaj ne bi bila tudi v gledališču. Kaj ni tudi v Andersenu erotiku, pa v Janku in Metki, vsaka predstava premore nekaj erotikе. Kaj šele Matiček se ženi, ta je že kar pornografski!

V mojih besedilih gre tudi za ljudi, za katere je značilna kaka motnjha, nekako so nenormalni; toda v predstavi, v gledališkem dogoku, ki poteka po moje,

morajo biti posebne okoliščine, te pripeljejo do posebnih dogodkov. Nihče še ni rekel, da se take stvari ne morejo pripeljeti. Draž tega novega gledališča, ki me zanima, je prav to, da gledalec ne ve, kako se bo zgodilo, kar se mora zgoditi tem hecnim in žalostnim hkrati človeškim usodam. Toda tako je gledališče in vse je mogoče."

Ali pri tem ne gre za tako specifičnost gledališkega besedila, da ga lahko uprizori samo vaše alternativno gledališče in nihče drug, ker enostavno to ne bi bilo več tisto?

"Za alternativno gledališče ni najpomembnejše ravno besedilo, zame mogoče je. Seveda bi me veselilo, če bi še kje uprizorili moje besedilo, za zdaj še še ni. Skoraj so ga v Gleju v ko-produkciji s Cankarjevim domom, šlo je za Mars, pa je režiser prej odšel v Kanado. Nič zato, Peter Božič me je potem vprašal, ali bi režiral v GČC, in sem rekel, da bom in sem režiral. Toda rekel sem že, da sem zadnjikrat režiral predstavo na svoje besedilo, vse drugo raje. Morda bom celo igral, kaj se ve, in nič več režiral."

Saj res, ste tudi igralec, tudi ta vaš gledališki obraz je zanimiv...

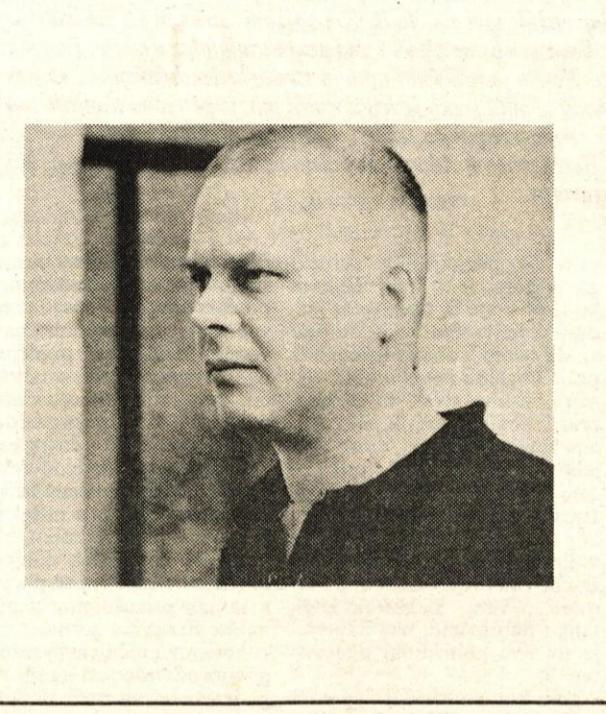
"Imam vrsto predstav v Prešernovem gledališču, seveda od takrat, ko je imelo še nepoklicno igralsko skupino, igrал sem v Gledališču čez cesto, prav zdaj pa z režiserjem Lojzetom Domajnikom na Loškem odru pripravljamo Mrožkov Tango - tudi tam sem igralec. Gledališču se pač moram razdajati na sto in en način. Delam pa le to, kar zmorem. Vendar pa teh gledaliških vlog ne menjavam načrto, pač zato, ker bi bilo morda dobro zame kot pisca besedil, kot režiserja. Veseli me pač sprememb, to je vse. Če me ne bo več veselilo, se pač ne bom več ukvarjal z gledališčem, ne tako in ne drugače. Rekel bom le, pot se je končala, nimam več kaj dati, izpraznil sem se kot baterija. Prepričan sem, da ne bom čakal na trenutek, ko bodo drugi videli, da gledališču nimam več kaj dati. To bo takrat, ko bom začutil, da me ne veseli več tveganje. V gledališču je treba tvegati, imeti je treba pogum, da nekaj poveš na drugačen način, da drugače misliš kot večina v gledališču. Žal pa večina v gledališču, na primer režiserjev, igra na kartovarnosti, nič tveganja, nič drugačnosti, le v varnih konvencionalnih vodah se gibljimo, pa bomo uspeli. Ne, to ni zame, preveč rad tvegam."

Ste kdaj v gledališču pogoreli?

"Enkrat in to v Petru Momljaču. Po Zgodbi o neprijetnem obisku, s tem smo bili tudi na Borštnikovem srečanju, smo rekli - zdaj bomo pa naredili nekaj še bolj imenitnega. Napisal sem devet songov, izbrali smo cvet igralcev, najboljše, ki so zablesteli v Jesihovi Afriki, zamišljali smo si, da bomo 'ta glavnii' - pa je bil pravi fiasco."

V gledališču ste padli brez šol. Bi bilo kaj drugače, če bi se ukvarjali z gledališčem poklicno?

Misljam, da bi bilo. Slabše. Teatra se enostavno ne moreš naučiti. Sam iz sebe kaj narediš, ko iščeš, podiraš, dograjuješ, nadgrajuješ. Pri nas tako strogo delijo poklicno ukvarjanje z gledališčem in ljubiteljsko ukvarjanje z gledališčem.

tev res obstaja, samo take, kot se jo gremo pri nas, ni nikjer.

Pri nas so ljubitelji obsedeni, ker nimajo akademije. Drugod, kolikor poznam, ni tako globoka prepada, nihče se ne čuti ogroženega od drugih, ni tekmovanja in podobnih nesmislov, je enostavno gledališče in ljudje, ki imajo radi gledališče in za katere je premiera praznik na amaterskem ali na do-

klicnem odru. Za tako gledališče sem."

Imate kakšno novo zanimivo besedilo v predalu?

"Imam jih kar nekaj, pa še zoro. Šesta drama nastaja zdaj, tri so bile uprizorjene. Zadnja, ki jo še pišem, ima delovni naslov Piromanska polka: pironični uidejo iz norišnice, se zatečejo v neko zapuščeno hišo. Vsi kurijo ali bi radi kuhili,

toda po variaciji 'deset zamorov v svet je šlo', jih je vedno manj, nekdo jih ubija. Ampak jaz se ne grem kriminalke, to je razume, ne zanima me 'holstvo', pač pa grozljive stvari jemljem s smešne plati, nekakšno kot v Semenski gasi. Vse pa je v bistvu torzo, gledalec v koncu ne ve natančno, pri čemer je, vse ostaja nedorečeno, vse je prepričan drugače, vsak ima prav."

In če bo prišlo do uprizoritve, boste režirali?

"Ne, prav gotovo ne. Eno napisati besedilo, veliko težje je lastno besedilo postavljati na oder. Raje delam Jesihovit Witkiewicza, Blatnika, pri svetu tem besedilu pa, vsaj jaz, izgubljam samozavest in vse je tem težje."

Ste videli večino predstav na slovenskih gledališčih odri?

"Se razume. Ogledam si vse, le morem. Kakšno predstavo tudi po dvakrat: sliši se hecno, toda včasih ne gledam kot gledalec, pač pa iz drugega zornega kota. Gledam vse - od najboljšega do najbolj početnih stvari, vse je izkušnja, vse lahko kaj pove, vse je gledališče. Kaže, da sem tudi kot gledalec malce drugačen, alternativnejši. Toda tako je: morda je za kolajne delati, če ima vzornik. Sam ga nimam, pa pravijo, kakšen frajer. Ampak je si vzornika ne želim, bil sem ostajam samouk in to samotno skočiti."

Lea Mencinger

Foto: Gorazd Šim

ANTIČEV "GALGENHUMOR"

Pesništvo Iva Antiča predstavlja zbirke: Tračna (1977), Hekatomba (1980), Trizob (1984), Bič nad obalo (1987), Epitafi (1987) in Krvava trava (1988). Če ne štejemo drugovrstnih publikacij (zbirka pesmi za otroke Pes Nik, zbirka aforizmov Mozgotrebci, zbirka dialogov Travna gora), potem teh šestero zbirk pesmi predstavlja tudi po številu ustrezno vzporednico Antičevim šestim konkretnim "knjigam": Konkalbum (1982), Schiczo(s)trip (1983), Abecedarium (1984), Rat-art (1986), Čele-kulak (1987) in Bang-big (1988). Kakor se nam je Antičev opus morda zdel nenavaden, zlasti za slovenske razmere, pa danes lahko rečemo, da je že v gornji bibliografiji mogoče uzreti neko razvojno logiko, ki to gradivo naredi bolj pregledno. Pricajoča zbirka z naslovom Galgenhumor se nam torej kaže kot nekak povzetek nekaterih značilnosti obeh doslej najbolj profiliranih smeri Antičevega ustvarjanja. V Galgenhumoru najdemo pesniške oblike, ki jih je Antič gojil doslej, od tradicionalnih do tistih brez interpunkcije. Vsebinski razpon pa sega od "srednjeeveških" balad do sodobnih "dnevnapolitičnih" epigramov in epitafov.

Kakor druge Antičeve zbirke ima tudi Galgenhumor pretehtano zgradbo. Moto zbirke je ustavljen iz slovenskega ljudskega pregorova "Pri hudobnih ljudeh gre vse na smeh" (problematisacija humorja?) in iz citatov iz Koseskega in Krleževih Balad. Prologu z naslovom Galgen(h)umor sledi cikel desetih pesmi, po katerem je naslovljena knjiga. Po številu strani je ta cikel najbolj obsežen, je pa tudi najbolj značilen za zbirko. Tu je Antič skozi "srednjeeveško optiko" izpovedal groteskno-satiričen pogled

na vsakdanje življenje. Ob tem je v pesmi Leva Vid "maskuliniziral" znani slovenski mit. Sledijo štirje nekoliko krašči cikli "popevk": Ljubljanske popevke, Politične popevke, Umetniške popevke in Besedoslovne popevke. Zlasti zadnje so zanimive po tem, da premaknejo težje od vsebinske ekspresije k "poeziji jezika", avtor izrablja možnosti samega jezika. Zadnji cikel so Epitafi, ki obsegajo deset (triphod) prav tako kot prvi cikel. Zbirka se zaključuje z epilogom, ki ima naslov Ples nad obalo in katerem gre za povezavo z zbirko Bič nad obalo.

Lahko rečemo, da se kljub raznolikosti zbirke Galgenhumor organsko vključuje v Antičev opus, v katerem najdemo dovolj prostora tudi za humorne stvaritve. Antič je kot karikaturist in pisec humoresk pa tudi groteskne radijske igre Dogodek v dolini polhorajske (prim. pesem Polhorajčan v Galgenhumoru), ki je bila objavljena v Dialogih 1982, izpričal smisel za likovni in literarni humor in satiro. Galgenhumor tako vnaša v Antičev pesniški opus novo dimensijo, deloma povzeto tudi iz njegovih konkretnih publikacij (v okviru mednarodne asocijacije Westeast), v katerih je najti veliko obnove in kritičnosti. S to knjigo, ki pomeni dovolj redko literarno dejanje, se v klenem jeziku predstavlja raskav, trd in tudi krut humor, posplet en s satiro in grotesko, kjer se zabrisuje meje med tragiko človeške eksistence in pravljicami komičnimi vzgoni.

Simpatično naslovno podobo je knjigi prispeval akad. slikar Miki Muster. Izdajatelj je KUD devete umetnosti, Ljubljana.

Ciril G.

IZVOLJENI VODITELJI

TRŽIČ

Peter Smuk, novi tržički župan:

Izvršni svet bo imel več dela

"Kako bo potekalo volontersko delo, se bomo dogovorili - podobno bo tudi v nekaj drugih občinah - trenutno pa moramo najprej formirati izvršni svet in organizirati službe. Predvidevamo, da bo organizacija dela na občini kar precej spremenjena. Del poslov, ki jih je prej opravljalo predstavo, bo prešlo na izvršni svet, predvsem vse tekoče zadeve, ostalo bomo kombinirali s strokovnimi službami. Resorji morajo pripraviti svoje plane, potem jih bomo skupno pregledali. V resorce morajo priti sposobni ljudje. Nekaj jih je že tu, nekaj bo prišlo novih. Dobil sem dobrega podpredsednika in vsem, da bom v njem imel močno oporo."

Kar najhitreje se bomo lotili najbolj perečih problemov; najprej bomo pregledali vse možnosti za razbremenitev gospodarstva. Tržička industrija je stara in iztrošena. Pri tekstilni in čevljarski industriji, kjer so problemi najbolj pereči, pričakujem ukrepe republike vlaže. Dokler se ne bodo zmanjšali odlivi iz republike, bo zadovoljivo rešitev težko najti, posebej še, ko se sistem bank kruši in se bojim verižne reakcije. Občina ima malo možnosti re-

Tržič, maja - Te dni prevzema posle predsednika skupščine občine Tržič dipl. ing. Peter Smuk, zasebnik s obrtno elektromehanike v Retnjah pri Tržiču. Kot kandidat Demosa je na volitvah dobil odločno večino glasov, 30 od 43 možnih. Za razliko od prejšnjih predsednikov, bo Peter Smuk volonter; funkcijo predsednika bo opravljala poleg vodenja obrti, izdelave stikal in nekaj izdelkov elektronike ter izdelovanja leseničev.

Kako si predstavlja volontersko predsednikovanje, česa se bo najprej lotil, smo ga vprašali ob našem obisku.

Peter Belhar, podpredsednik SO Tržič:

Tržičko gospodarstvo naj spet dobi svojo veljavo

"Z mešanimi občutki sprejemam funkcijo podpredsednika skupščine občine Tržič in se zahvaljujem za tolikšno zaupanje," je ob izvolitvi dejal novi podpredsednik Peter Belhar. "Zavedam se, da je danes velika obveza zadovoljiti vsaj del tistega, kar ljudje pričakujejo. Programi so zahtevni. Najprej bomo delali na tem, da bo tržičko gospodarstvo spet dobilo svojo veljavno in bomo s tem skušali občanom Tržiča za-

gotoviti tisto, kar pričakujejo: to je vsakdanji kruh in še malo več. Primerjali in uskladili bomo programe, ki so jih stranke v predvolivnem času predstavile volilcem in zlasti tiste, ki se pokrivajo in seveda vse ostale, ki imajo namen izboljšati življenje in ustvariti prijetnejše bivanje v našem mestu in okolju, skušali čim prej uresničiti."

Mislim, da bomo vsi volonteri in pričakujem kolektivno delo vseh. Od novega izvršnega sveta pričakujem aktivnost, tako kot je v Tržiču navada. Stara skupščina ima že svoje načrte in programi, ki ga bo treba nadaljevati in dokončati. Svoj zaključku srednjoročnega obdobja in upam, da bomo tisto, kar je bilo od Tržičanov že sprejet, uspešno dokončali."

"Nekaj odbornikov poznam osebno, nekaj le na videz, upam pa, da se bo z vsemi dalo dobro delati. Naša prva naloga bo doseči razbremenitev gospodarstva. V Peku se borimo z nizkimi osebnimi dohodki, ostali dve gorenjski čevljarski tovarni sta po neuradnih podatkih vsaj za 20 odstotkov na boljšem. Trenutno smo pred opozorilnim štrajkom, vendar se zavedamo, da to ni nikakrsna rešitev."

Franci Teran, predsednik zboru krajevnih skupnosti

je bil za to zahtevno funkcijo kandidiran od stranke Zelenih Tržiča. Od 15 možnih je dobil 9 glasov. Stanuje v Žiganji vasi, KS Sebenje, zaposlen pa je v Stanovanjski zadrugi Kranj kot vodja zadruge.

"Lotili se bomo reševanja problemov, ki žulijo krajanove vsak dan, predvsem pa bomo preanalizirali ves dotok sredstev za krajevne skupnosti, vir in namembnost teh sredstev, ki so namenjeni reševanju skupnih problemov krajanov, ne pa reševanju individualnih problemov. Dostikrat smo lahko ugotavljali, da so se ta sredstva koristila nenamensko," je ob izvolitvi poudaril Franci Teran.

D. Dolenc

Štefan Gros, predsednik zboru združenega dela

Štefan Gros, predsednik zboru združenega dela, je zaposlen v Peku Tržič kot vodja šivalnice. Štefana je za to odgovorno funkcijsko kandidirala konferenca sindikata v tovarni Peko. Od 14 možnih je dobil kar 12 glasov.

KRANJ

Kranj, 14. maja - Na konstitutivni seji kranjske občinske skupščine so bili na vse vodilne položaje izvoljeni člani Demosa. Predsednik občinske skupščine je postal Vitomir Gros, kandidat za predsednika izvršnega sveta je Vladimir Mohorič, predsednik družbenopolitičnega zborna je Stanislav Istenič, predsednik zborna združenega dela Miro Kozelj in predsednik zborna krajevnih skupnosti je Darko Jarc.

Najprej sanirati gospodarstvo

VITOMIR GROS, predsednik občinske skupščine, 48-letni dipl. inž. strojništva, obrtnik, poslanec v republiški skupščini, predsednik Demosa v Kranju.

"Predvsem je potrebno vedeti, da sem se prisiljen ukvarjati s politiko, nikdar se ne bi, če bi bile razmere v državi normalne, mislim, da je to vsakomur razumljivo. Če bi bile razmere normalne, bi pač delal v svoji delavnici in imel že malo večjo, če ne že manjšo tovarno, če bi v Nemčiji vložil toliko truda, kot sem ga tukaj, bi imel že firmo s 300 do 500 zaposlenimi, tukaj pa jih imam vedno manj, imel sem jih pet, zdaj imam zaposleno samo še ženo. Sicer pa je veliko obrtnikov šlo v politiko, če ste opazili, jih je

veliko tudi v republiški skupščini, točno še ne vemo, koliko, mislim, da je 11 do 15 poslancev obrtnikov ali podjetnikov, ki so bili prej obrtniki. Prav tako je v občinskih skupščinah, precej županov je obrtnikov, na Gorenjskem tudi v Tržiču, prej niti enega.

Kranjska občina je zelo zpletena, predvsem je v Kranju zavojena gospodarska politika, tako kot več ali manj povsod, v Kranju pa je še posebej. Trudili se bomo, da bodo razmere normalne, da bodo imele firme, ki normalno poslujejo, boljše pogoje, tiste, ki so pred razpadom, pa bomo poskušali sanirati. Pri tem bomo uporabljali vse možne načine, seveda po zakoniti poti. Poskušali bomo vplivati tudi na zakonodajo, v tem smislu, da iz zakonov izpustimo razne neumnosti v slovenski vladi so zdaj ljudje, ki se na to spoznajo, zato mislim, da problem ne bo, razen, kolikor nas zaenkrat že omejujejo zvezni zakoni.

Kranj je gospodarsko uničeno in zanemarjeno mesto, eno je povezano z drugim, ko bo sanirano gospodarstvo, bo tudi mesto in okolje, kultura in družabno življenje in bo vse skupaj spet postalo normalno. V predvolilnem boju nismo dajali velikih obljub, nobena stranka

Demos v Kranju ni veliko obljubljala, tudi zdaj ne bomo, obljubljamo samo tisto, kar smo že v predvolilnem boju - trdo delo in red, nič drugega ter odpravo najbolj banalnih stvari iz preteklosti, ki jih je nova zakonodaja sicer že več ali manj počistila.

Nisem se še odločil, bom funkcijo predsednika občinske skupščine opravljaj poklicno ali ne, ne morem si privoščiti, da bi firmo zaprl za štiri leta, izgubil trg in potem začel znova. Skupščina bo seveda dajala smernice in zagotavljala pogoje za delo vlade, ki bo ukrepala. Zakonodaja je zaenkrat še takšna, ne bomo je spreminali, če bi to delali, bi bili samopasni.

Sprašujete me, kako ocenjujete uspeh Demosa, ki je dobil vse vodilne položaje v skupščini, odgovor je kratek: kranjski komunisti so hoteli preveč, dobili niso nič. Hoteli so celo vse, mi smo jim zelo stvarno, glede na volilne rezultate, ponujali razdelitev funkcij v razmerju 6 proti 2 in 5 proti 3, v odvisnosti od pomembnosti funkcije. Potem smo razmerje spustili na 4 proti 4, kljub temu da smo zmagali na volitvah, smo ponudili enakopravno delitev, vendar jim tudi to ni bilo dovolj, do dogovora ni prišlo in volitve so opravile svoje."

Skušal bom sestaviti dobro ekipo

VLADIMIR MOHORIČ, kandidat za predsednika izvršnega sveta, 63-letni dipl. pravnik iz Kranja, deset let je delal v Inteksu oziroma Tekstilindusu, od leta 1964 naprej pa Gradibincu, kjer je zdaj pomočnik direktorja. Kot slovenski krščanski demokrat je član Demosa.

"V času volitev nisem računal z aktivnim delom v politiki ali v upravi, za mesto predsednika izvršnega sveta Kranja sem se odločil šele v zadnjem času, s tem, da sem želel, da ne prevzemam mesta kot predstavnik ene stranke, marveč predvsem kot predstavnik Demosa kot celote, ker namenjam sestavljati izvršni svet na enak način. Pri sestavi izvršnega sveta v članstvu v izvršnem svetu bom gledal predvsem na dve stvari in sicer da dobim za posamezna mesta čim bolj strokovne delavce, drugi pogoj pa je, da se ti ljudje med seboj toliko poznajo, da lahko predstavljajo uspešno in učinkovito delo. Gotovo pri izbiri članov izvršnega sveta ne bo šlo brez nekaterih sedanjih članov, ker pač mora biti pri tem delu kon-

tinuiteta. Nobena ovira za članstvo v izvršnem svetu ni članstvo v katerikoli politični grupaciji, vključno s člani ZKS, ker pač izhajam iz splošne slovenske ugotovitve, da med programi ni bistvenih razlik, zlasti pa imamo vsi za svoj cilj doseči pravo mesto Slovenije in Slovencev v Jugoslaviji. Napačno bi bilo pričakovati od nevega izvršnega sveta neke revolucionarne spremembe in podvige, kdor me osebno pozna, upam, da me sodi, da sem predvsem umirjen in da lahko delam z vsakomer, s komer se

na delovnem mestu srečam. Drugi razlog, da ni pričakovati revolucionarnih sprememb, je dejstvo, da je izvršni svet predvsem upravni organ, ki mora skrbeti za izvajanje upravnih postopkov in ureševanje zakonov. Ker se vsi borimo za pravno državo, torej pomeni, da bo uprava poslovala enako kot doslej, osebno pa bi rad dal poudarek resnični nepristransosti, hitrosti v postopku in predvsem čim bolj človeškem odnosu do strank.

Običajno se pri delu izvršnega sveta omenjajo občinski problemi in gospodarstvo. Gotovo je to tudi za novi izvršni svet eno najpomembnejših vprašanj, čeprav menim, da za gospodarstvo odgovarjajo predvsem delavci, ki so tam zaposleni. Izvršni svet naj daje splošne smernice, ki pa so tudi že splošno znane. V Kranju moramo oživeti gospodarstvo in naš cilj je, da smo spet med prvimi občinami v Sloveniji. Osebno bi dal poudarek tekstilu in čevljarski industriji in jasno drobnemu gospodarstvu ter podjetništvu."

Nadaljevanje na 18. strani

nadaljevanje s 17. strani

KRANJ

STANISLAV ISTEVIČ, predsednik družbenopolitičnega zobra, 65-letni dipl. ekonomist iz Kranja, 17 let je bil direktor Projektivnega podjetja Kranj, nakar je bil svetovalec projektične službe v Biroju gradbeništva Slovenije, zdaj je v pokoju. Kot slovenski krščanski demokrat je član Demosa.

"Kranj res dobro poznam, kakor je bilo rečeno, najprej bomo morali napraviti analizo, s čim razpolagamo in kakšne ukrepe lahko uresničimo. Programi strank so zelo podobni, zato pri našem delu pričakujem veliko podobnih pogledov na najpomembnejša vprašanja, ali smo seveda pred volitvami tako tudi iskreno mislili. Razmere so seveda težavne, zlasti v Kranju, ki je kot steber slovenske industrije zelo občutljiv za ukrepe vlade, zelo občutljiv problem pa postaja brezposelnost. Mislim, da podjetja ne bi smela prehitro v stičaj, hitro jih je moč odreti in raznesti, ljudje pa ostanejo brez dela. Preprečiti pa bi tudi morali, da bi se prepoceni razprodali tujcem, ki poznajo našo stisko in jo utegnejo izkoristiti."

MIRO KOZELJ, predsednik zborna združenega dela, 44-letni pravnik, zaposlen v PTT Kranj, je bil sprva neopredeljen, zdaj pa pravi, da se je včlanil v Slovensko demokratično zvezo in s tem v Demos.

"Za vse delegate in izvoljene funkcionarje je to novo delo, zato se bomo na začetku učili. V zboru združenega dela mora biti zastopan interes gospodarstva, strankarska pripadnost ni tako pomembna, prepričan sem, da tako bo, to mi potrjuje že sestava zborna. Nihče seveda nima čarobne palice, da bi delal čudeže, zanesljivo nam lahko pomaga le dobro delo, ob predpostavki, da bodo programske naloge, zastavljene v predvolilnem času, uresničene. Gospodarstvo je potrebno predvsem razbremeniti v smislu zmanjšanja dajatev, kar je včeraj potrdila tudi tekstilna stavka. Seveda pa bo potrebna tudi jasno sliko, saj je doslej nismo imeli, kar je dobro pokazal Elan."

DARKO JARC, predsednik zborna krajevnih skupnosti, 35-letni ing. računalništva iz Kranja, zaposlen v Adria Airways, kjer se ukvarja s šolanjem pilotov, član sveta krajevne skupnosti Primskovo. Včlanjen je v Slovensko socialdemokratsko stranko in s tem v Demos.

"Najprej bi se rad zahvalil vsem, ki so podprli mojo kandidaturo. Zavedam se, da bo to težko delo, veliko stvari je potrebno urediti. V mojem značaju je, da uresničim, česar se lotim, če se le da. Nisem prista dolgih sej, mislim, da ne bo tako pomembna strankarska pripadnost, saj moramo vsi nekaj napraviti za boljši jutri naših otrok in za lepšo jesen starejših, bistveno je, da pridobimo prečiščene in uporabne predloge, ki jih bomo lahko uresničili. Velik problem bodo seveda sredstva, vendar pa je moč tudi z malo denarja marsiškaj narediti za lepše življenje ljudi. Opazil sem, denimo, da v Kranju pločniki in dostopi do javnih zgradb niso urejeni za invalide, kar je moč napraviti z malo denarja."

DA ZRNO LAHKO DOBRO OBRODI

Kot je prav, da znamo zrno dobro shraniti, je tudi prav, da znamo denar prav obrniti.

In zato smo ustanovili
SLOVENSKO ZADRUŽNO KMETIJSKO BANKO d.d.
s sedežem v Ljubljani, Miklošičeva 4.

Osnovno področje delovanja je združevanje vseh razdrobljenih finančnih tokov in sredstev v agroživilstvu, gozdarstvu in z njimi povezanih dejavnosti.

Banka bo poslovala:
s prebivalstvom, posebej s kmeti, s kmetijskimi zadružnimi, s podjetji družbnega in zasebnega sektorja, z drugimi bankami, trgom denarja in kapitala ter z vsakim, ki bo našel v tej banki svoj interes, bodisi pri naložbi svojega ali najemu bančnega denarja

**BANKA
ZA DOBREGA
GOSPODARJA**

**SLOVENSKA ZADRUŽNA KMETIJSKA BANKA, d.d.
LJUBLJANA**

Ljubljana, Miklošičeva 4

Predstavljamo gorenjske poslance

dr. Avgust Mencinger

Kristjani smo bili v preteklosti potisnjeni na obrobje

Radovljica, 15. maja - Ko smo dr. Avgusta Mencingerja za začetek vprašali, naj pove kaj o sebi, je dejal, da se je rodil na Jesenicah 1938 leta in da zdaj živi v Radovljici. Po končani medicinski fakulteti je bil šest let splošni zdravnik v Žirovnici. "To so bila zelo lepa leta mojega življenja, veliko sem se naučil in storil tudi veliko dobrega za ljudi," poudarja. "Iz Žirovnice sem šel v jeseniško bolnišnico, kjer sem se specializiral za internista. Ukvarjam se predvsem z boleznimi prebavil in jeter; ker pa je to majhna bolnišnica, pa tu di s ostalo internistično problematiko. Posebej me zanima športna medicina, sem zdravnik nordijske smučarske reprezentance in blejskih veslačev. V prihodnosti bi rad to področje razširil še z medicino, ki se ukvarja z zdraviliško dejavnostjo."

Ste se kdaj v življenju že ubadali s politiko?

"Nikoli. Doslej nisem bil član nobenega političnega organa niti delavskega sveta, upravnega odbora ali kakšnega drugega organa."

Ali to predvsem zaradi politike, kakršna je bila?

"Če sem hotel vztrajati pri svojih življenjskih načelih, se s politiko tudi ne bi mogel učinkovito ukvarjati. Tudi zdaj me sama politika posebej ne zanimala, začutil pa sem dolžnost, da se vključim, ker je nastal odločilni trenutek in mora vsak nekaj storiti. Nimam želja, da bi se dolgoročno ukvarjal s politiko, prvi mandat se mi zdi odločilen zato, da odvzamemo monopol eni stranki. Ko so mi moji prijatelji krščanski demokrati predlagali, da naj kandidiram za poslanca republike skupščine, sem čutil dolžnost, da to tudi storim."

Je bilo spoštovanje krščanskega etosa tudi eden od razlogov, da se niste že prej vključili v politiko?

"Kristjani smo bili v preteklosti potisnjeni na obrobje dogajanja, vendar pa smo bili tisti, ki smo s pasivno pokončno držo vseskozi dajali odporniki politiki, ki se tako kot v vsej vzhodni Evropi tudi pri nas ni mogla obdržati. Mislim, da smo s takšno držo opravili večino dela."

Krščanski demokrati ste postali v slovenskem merilu najmočnejša stranka. So vas volilni rezultati presenetili?

"To me je zelo presenetilo; po analizah, ki sem jih bral v časopisu, sem pričakoval, da bomo dobili pet do šest odstotkov glasov. Tudi ko smo v Radovljici ustanavljali krščansko demokratsko stranko, smo si že zeleli, da bi bila to majhna in kakovostna stranka."

Ste tudi osebno pričakovali volilno zmago? Kot kandidat krščanskih demokratov oz. Demosa za radovljškega poslance v zboru občin ste bili na listi "v družbi" z ljudmi, ki so se doslej že dosti ukvarjali s politiko.

"Mojega protikandidata iz drugega kroga volitev (gre za Jožeta Dežmana iz Lesc, kandidata ZSMS - liberalne stranke - op.p.) ne poznam, z njim sem se pogovarjal le po telefonu, vendar je naredil name izjemno dober vtis pa tudi od drugih ljudi sem slišal, da je politično razgledan in v spoštovanju v svojem okolju. Prav zato sem še toliko bolj ponosen na volilni uspeh."

Je odločilo že samo dejstvo, da ste bili kandidat Demosa?

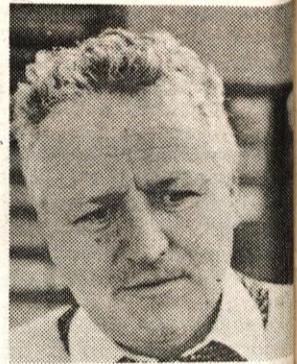
"To je vsekakor vplivalo na volilni rezultat, bržas pa tudi to, da sem kot zdravnik v občini dokaj znan."

Kako bi ocenili prvo sejo novega parlamenta?

"Na sejo sem šel s ponosom in s strahom. Nekatere stvari, ki so se tam dogajale, so me razočarale, še posebej pa odnos do starih poslancev, ki so vodili sejo."

Delujete v zdravstvu: so tudi v tej dejavnosti problemi, ki bi jih moral obravnavati novi parlament?

"V organizacijske probleme zdravstva se nisem nikoli vtikal in jih tudi ne poznam; dejstvo pa je, da je zdravstvo v naši republiki bistveno boljše razvito, kot je razvito gospodarstvo in kakršne so njegove možnosti. Tudi zdravstvo v novih razmerah ne bo moglo delati po starem, ampak bo treba ponovno razmisli, kaj si lahko privošči in kakšno zdravstveno zaščito

lahko zahtevamo. Poudarjamo mora biti na osnovnem zdravstvu, ki rešuje največ zdravstnih problemov."

Ste delegat v zboru občin zastopatev radovljške občine. Katere probleme bi bilo po vašem mnenju dobro izpostaviti tudi na republiški ravni?

"Prvi problem je avtomotska cesta, za katere pa so, kaže, načrti že bili sprejeti in verjetno ne bo dalo velikih sprememben. Cesto bi moral prvi faziji vsaj toliko vključiti zemljo, da bi jo potlej, ko bi bili bolj bogati, lahko tudi prekli. Večkrat se vozim po Avstriji in Italiji in vidim, da so predeli vključeni in prekrivani pod travniki in polji."

Drug problem je onesnaženost Blejskega in Bohinjskega jezera. Če ju ne bomo očistili bo to hud udarec za turizem tudi za gorenjsko gospodarstvo. Turizem ima v občini predvsem kmetijstvo in obrt največ komparativne prednosti. Elektronike verjetno nikoli ne bomo znali delati na zahodnem ropskem kakovostni ravni, vedno pa bomo lahko ponujali naravne lepoty."

"Sem za umirjen razvoj, za miren prehod v normalno življenje, za politiko brez ihte in za letavosti..."

Na Bledu je bilo zadnja narejenih veliko napak. Da jih odpravili, bi bilo potreben velik denarja. Laiku, ki prima Bled in opazuje umazan jezersko vodo, se zdi, da bo zero že čez nekaj let mlakuverjetno pa tudi to, da na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda še ni bilo odčilnih korakov. Ne morem zumenti, da je trgovsko turistični center, ki je v javnosti znani pod imenom Gadafis center, na najlepšem mestu da se tudi arhitektурno ne skriva z okoljem. Trgovina ne skupaj z uživanjem, z doživetjem narave in lepot."

Tudi ugledni strokovnjaki trujejo, da je za takšne in dobne probleme kriva družba lastnina. Kako to lastnino preblikovati v zasebno in v državinske oblike?

"Pot bo dolga in na tej podobi nastajale nove krivice tudi problemi, ki jih zdaj še slutimo. Proces bo dolgotrajan in bo trajal leta in leta."

Kolikor sem vas uspel spoznati na predvolilnih zborovanjih, se mi zdi, da delujete zelo umirjeno in da ne sodite med polek-bojevnikite. Ali ste tudi za bolj zmerne spremembe v zdravstvu in republiki, tudi za zmestnost v parlamentu?

"Po naravi sem takšen, da zelo redko razburjam. Na to včasih celo jezim. Sem za umirjen razvoj, za miren prehod v normalno življenje, za politiko brez ihte in za letavosti... Tukato, ker obstaja nevarnost, bomo šli v nasprotno smer, da si bomo spet izmisli nega novega Kardelja."

C. Zaplotnik

Zgodovina se ponavlja: kmetje imajo spet svojo banko

Osamosvajanje ni samovšečnost, ampak obramba pred monopolom

Slovenska zadružna kmetijska banka je v Ljubljani odprla poslovne prostore.

Ljubljana, 15. maja - 184 delničarjev, od tega 128 s področja zadružnega kmetijstva in gozdarstva in 56 podjetij s področja družbenega kmetijstva, živilske predelovalne industrije, podjetij, ki oskrbujejo kmetijstvo z reprodukcijskimi materiali, finančne in druge ustanove, je 18. januarja letov v Celju, zibelki slovenskega zadružnega hranilništva, ustanovilo Slovensko zadružno kmetijsko banko. Banka uradno obstaja od aprila letos, ko je bila vpisana v sodni register, v torek pa je na Miklošičevi cesti Ljubljani, v stavbi, v kateri je pred več kot osemdesetimi leti že bila Ljudska posojilnica, odprla nove poslovne prostore.

Začetek delovanja banke in odprtje poslovnih prostorov je za slovensko kmetijstvo in še posebej za kmetijsko zadružništvo pomemben dogodek. Tudi potem, ko se je oblast odresla strahu pred premočno poslovno in bančno organizirano slovenskega zadružništva, so bili denarni tokovi zadružništva nepovezani, denarni viri razdrobljeni, možnosti vplivanja zadružnikov na politiko poslovnih bank pa malenkostne. Nova kmečka banka pomeni, da se slovensko kmetijsko zadružništvo postavlja na svoje noge, da se osamosvaja in da želi nadaljevati tradicijo, ki je bila prekinjena v začetku šestdesetih let, ko je

be v kmetijsko pridelavo, kmetove in zadružne predelovalne obrate, dopolnilne dejavnosti, odpiranje trgov, obnavljanje posameznih območij in dejavnosti...

Kaj je ob ustanovitvi Slovenske zadružbe kmetijske banke, delničarske družbe Ljubljana, najbolj pomembno za kmete. Po zakonu so bili ustanovitelji banke lahko le organizacije (kmetijske zadruge, gozdnina gospodarstva, kombinaci itd.), ki so - povedano mimogrede - vplačale 500 delnic v skupni vrednosti deset milijonov dinarjev (petkrat več, kot je po zakonu najmanjša vsota za ustanovitev banke), že pri drugem razpisu delnic v skupni vrednosti 150 milijonov dinarjev pa bodo lahko delnice kupovali tudi kmetje in drugi občani. Drugič: med kmečko banko in hranilno-kreditnimi službami (HKS) v Sloveniji bo takšno sodelovanje, ki bo varčevalcem banke omogočalo, da bodo lahko denarne zadeve urejali tudi na vseh 330 blagajnah HKS po Sloveniji, prav tako pa bodo varčevalci HKS lahko prišli v kmečko banko v Ljubljano in tam dvigovali in polagali denar. Tretjič: banka bo poskušala vzpostaviti stike z drugimi bankami in doseči, da bodo njeni varčevalci lahko tudi tam urejali denarne zadeve. Četrtič: ker je banka šele začela delovati in nima nobenih dvomljivih naložb iz preteklosti (upajmo, da bo tudi po nekaj letih tako), bo lahko konkurenčna drugim bankam. Obresti za vpogledne in vezane hranilne vloge bodo nekoliko višje kot v drugih bankah, ugodnejša pa naj bi bila tudi posojila. Petič: posebnost banke je tudi delo-

oblast v strahu pred premočnimi zadrgami razpustila zadružne poslovne zveze in likvidirala, zadružno lastnino. "Želja po osamosvajanju ni samovšečnost, temveč v sedanjih tržnih razmerah potreba za učinkovito obrambo proti organiziranemu monopolu," je v torek na slovesnosti pred secesijsko zadružno palajočo dejal Leo Frelih, predsednik Zadružne zveze Slovenije, in poudaril, da je možnost vplivanja na denarne, ki se obrača v kmetijstvu in gozdarstvu, predvsem pa v kmetijskem zadružništvu, odločilnega pomena za nadaljnji razvoj kmetijstva, še posebej zadružništva, in da je le z združevanjem razdrobljenega zadružnega denarja mogoče uresničiti nalož-

Rekli so:

Ivan Oman, član predsedstva Republike Slovenije in predsednik Slovenske kmečke zveze: "Zadovoljen sem, da je zadružna kmetijska banka začela delovati, še bolj pa bi bil, če poslovanje zadružnega bančništva nikoli ne bi bilo prekinjeno. Slovensko kmetijsko bančništvo je bilo v preteklosti temelj slovenskega bančništva."

Leo Frelih, predsednik Zadružne zveze Slovenije: "Sredstva zadruž, ki so bila odtijena zadružnikom, je treba vrniti... Vrniti pa ni treba le premoženja, ustvarjenega po letu 1953, temveč vse, kar je bilo pridobljeno po letu 1945 in kasneje zaradi različnih razvojnih poskusov kmetijstvu odtijeno. Pri tem ne moremo pozabiti na velik bančni in zavarovalniški denar, ki je bil združen v kmetijskem zadružništvu in kasneje odtujen... Ob tem, ko pričakujemo od države, da bo popravila storjeno krivico, pričakujemo tudi, da se ne bo vmešaval v gospodarjenje novih zadruž..."

Mihail Demšar, vodja Zveze hranilno kreditnih služb Slovenije in v.d. direktorja banke do prvega zborna delničarjev: "Pred dnevi mi je reklo znanc: "Hudo smolo bi moral imeti bankir, da bi propadel na Miklošičevi cesti". Mislim je pač na ugodno lokacijo banke. Jaz pa temu dodajam: hudo smolo bi morala imeti zadružna kmetijska banka, da v svojem poslovanju ne bi uspela. Nova banka bo delala v strateško najpomembnejši in perspektivni gospodarski panogi, to je v proizvodnji in predelavi hrane. Vse pa ima svoje korenine v slovenskih kmetih, ki so od nekdaj znani kot dobrí gospodarji in skrbni varčevalci."

vni čas. Ker ima banka sedež na Miklošičevi cesti, po kateri že zjutraj hiti veliko ljudi v službo, v solo in po opravkih, ob ponedeljku do petka odpirala vrata že ob pol sedmih in jih zapirala ob petih po poldne (ob sobotah bo odprta od pol osmih do dvanajstih). Šestič: v banki so pri načrtovanju prostorov za poslovanje z občani misili tudi na invalide, saj na poti s ceste do bančnih blagajn ni nobene stopnice. Sedmič: v začetku bo banka opravljala samo dinarsko poslovanje s hranilnimi knjižicami, kmalu pa bo začela tudi z vodenjem tekočih in žiro računov in z devidnim varčevanjem.

C. Zaplotnik

Kmet Franc Gaser iz Spodnjih Danij

Samo od "zanimanja" se ne da živeti

Spodnje Danje, 15. maja - Letos je eno od priznanj škofjeloške kmetijske zadruge prejel tudi kmet Franc Gaser, ki z značilno gorenjsko trmo uspešno kmetuje v najtežjih obdelovalnih razmerah, na 900 metrih nadmorske višine in v vremenskih in podnebnih okoliščinah, kakršne so značilne za vasi pod Ratitovcem.

Vaška opravljkva

Ko so v torek v Ljubljani odprali Slovensko zadružno kmetijsko banko, smo srečali tudi nekaj vodilnih mož gorenjskih zadruž in kmetijskih organizacij in jih - mimogrede - vprašali, kje imajo "njihove" organizacije večji delež: v kmečki banki ali v begunjskem Elanu. Česa takega, kar bi Vaška opravljkva pograbila kot kost in jo ponudila javnosti, nismo zvedeli, pa vendarle: tudi nekaj gorenjskih kmetov, nezadovoljnih z obrestno mero v zadružni hranilno-kreditni službi, je neslo denar in Begunje in ga tam "varno" naložilo. Še pred nekaj meseci so se na zadružnih "šalterjih" hvalili, kako visoke obresti daje Elan, zdaj pa so menda kar tih!

Iz krogov, ki so blizu Demusu in republiškemu kmetijskemu "vrhu", so pricurjale gorovice, da so bili za novega kmetijskega ministra štirje kandidati: Marjan Podobnik iz idrijske kmetijske zadruge, sicer podpredsednik Slovenske kmečke zveze, Slavko Gliha, direktor Kmetijskega inštituta Slovenije, dr. Jože Oster in dr. Franc Zagožen z Biotehniške fakultete. Ko so v Demusu premešali strokovnost, izkušenost, udarnost in pripravljenost (prevzeti funkcijo), so vodenje kmetijskega ministrstva zaupali dr. Jožetu Osteru.

Za sedanji zakon o gozdovih je značilno, da so ga gozdarji in odgovorni možje v kmetijsko-gozdarskem ministrstvu pripravljali "sedem hraških let". Bo tako tudi z novim? Republiška skupščina bi morala osnutek zakona obravnavati že decembra (vsaj tako je bilo napovedano), pa ga ni, tudi zato ne, ker je nastajal v "prelomnem času" poslavljana stare monolitne in prihajanja nove strankarske oblasti. V gozdnih gospodarstvih vse skupaj le nemo opazujejo: doslej so menda prejeli že štiri variante osnutka novega zakona, dve različici pa sta še napovedani...

Franc, lahko na kratko predstavite svojo kmetijo?

"Kmetija obsega štirinajst hektarjev zemljišč: obdelovalne zemlje in gozda je bolj malo, večno pa je nerodovitne zemlje v planinah, nad tisoč metri nadmorske višine. Ukvaramo se z živinorejo, predvsem z rejo bikov. Za mleko je predaleč, da bi ga vozil v zbiralnico.

Je bilo včasih gozda več?

"Imeli smo skupne, sremske gozdove, a so nam jih vzel. Brez gozda težko shajamo. No, jaz se moram predvsem trmi zahvaliti, kamor se kmet zateče v najtežjih časih."

Se zdaj, ko tudi industriji ne gre najbolje, kaže tudi večje zanimanje za kmetovanje?

"Pri nas je vedno bilo zanimanje za kmetovanje, vendar je bolj žalostno, če od tega "zanimanja" nič ni."

Kmetijstvo v vasi napreduje ali nazaduje?

"Skromno napreduje, sicer pa predvsem životari. Nekaj je bilo v vasi več čistih kmetij, kot jih je zdaj. Mladi se raje vozijo na delo v dolino."

Imate naslednika?

"Sin naj bi ostal na kmetiji. Ali bo ali ne bo, je odvisno od tega, kakšne bodo razmere v kmetijstvu."

Samo od kmetijstva je v Danjah težko živeti. So možnosti tudi za dodatni zasluzek?

"Kmetija ne daje dovolj dochodka, zato smo ga primorani poiskati tudi zunaj kmetijstva.

Nekaj zaslužimo z uslugami, predvsem z delom v gozdu."

Kako ste sprejeli pobudo kmečke zveze, da bi hribovskim kmetjam vrnili nekdanje gozdove oz. jih gospodarsko okreplili z delom državnih gozdov?

"To bi bilo nujno. Hribovcem bi morali pomagati in jim vrniti, kar so nekdaj imeli. Vasi pod Ratitovcem so prazne. Predvsem bi potrebovali gozd, ki je za vsako kmetijo zlata rezerva ali banka, kamor se kmet zateče v najtežjih časih."

Kmetija je na nadmorski višini devetstev metrov, v najtežjih obdelovalnih razmerah. Kaj prinaša takšna višina?

"Ogromno je garanja, veliko ročnega dela. Kosimo v glavnem s kosišilico, obračamo že tudi s stroji, spravilo pa je še vse ročno, ker nakladalke ni mogoče uporabljati."

Se vam je kaj zemljišč zaraslo?

"Iz malomarnosti nič. Kar se je (to pa je le malenkost), sem pustil, ker je šlo za težko dostopno zemljišče."

Pričakujete, da bo nova vlada bolj naklonjena kmetijstvu?

"Upam, da bo sistemski rešila probleme hribovskega kmetijstva in vrnila kmetijam, kar jim je bilo odvzeto."

So bili za hribovsko kmetijstvo že boljši časi, kot so zdaj?

"Kako je bilo v preteklosti, ne vem dovolj; zdi pa se mi, da je bilo pred desetimi leti bolje."

C. Zaplotnik

Prezgodnja nestrpnost?

Kmetje, ki so jim povojne oblasti zaplenile kmetijsko zemljo ali gozdove, jih prisilile, da so za malenkostno odškodnino prodale zemljišča ali jih zapirale, ker niso hoteli v kmetijske obdelovalne zadruge, se zdaj, ko je že znano, da je republiško vlado sestavil Demos in da ima Demos velik vpliv tudi po občinah, sprašujejo, kdaj bo nova oblast začela izpolnjevati predvolilne obljube, popravljati povojne krivice, vratiti krivično odvzeto zemljo... Nestrpnost je precejšnja, tudi zato, ker so verjetno pričakovanja prevelika in ker popravljanje povojnih krivic ne bo šlo tako hitro, kot si nekateri mislijo. Krivičnih primerov je zelo veliko (v kmečki zvezi gorovje o tisočih in desetisočih), primeri pa so si tudi medsebojno takoj različni, da ne bo mogoče z zakonom pravčno razrešiti vseh spornih problemov. Pravila igre bo treba določiti, opredeliti, v kakšnih primerih naj bi popravljali krivico, kdaj vrnili lastnino in kdaj plačali odškodnino, sicer pa naj bi šli od primera do primera, jih raziskali, zbrali dokazno gradivo in za vsak primer posebej poiskali rešitve.

Ker se bo republiška skupščina brčas še nekaj časa ubadala z bolj pomembnimi problemi, kot je popravljanje povojnih krivic, in ker tudi "pravil igre" ne bo mogoče določiti na hitro, ampak po trenem premisleku, bo minilo še precej časa, da se bo začelo sistematično reševanje. Problemi pa so zelo kričeci, nekaterim tudi nerazumljivi, da jih oblast ni popravila že v sedemdesetih ali osemdesetih letih. Občanu iz Radovljice, ki zdaj pač ni več kmet, so, denimo, po vojni zaplenili celo posestvo, ker naj bi se ukvarjal s prodajo fotografickega materiala. Kmetti iz Peračice so vzel 40 hektarjev kmetijske zemlje in gozda, ker ni izpolnil obvezne oddaje...

C. Zaplotnik

Cenejši reprodukcijski material

Zvezni izvršni svet je na četrtekovi seji med drugim obravnaval tudi razmere na trgu in ugotovil, da so nekateri izdelki še vedno predragi, v tujini pa precej cenejši. Zato se je odločil za uvoz, ki naj načne domače monopole. Tako je v kratkem pričakovati uvoz cenejših gnojil in sredstev za varstvo rastlin, komajnov, traktorjev in drugih kmetijskih strojev, kar bo vplivalo na znižanje stroškov v kmetijstvu. Zvezna vlada se je odločila tudi za uvoz sezonskega sadja in zelenjave, predvsem tistega, ki se je letos spomladi pri nas nadpovprečno in neupravičeno podražilo. Poleg tega je previden tudi še uvoz 500 tisoč ton cementa.

Vabilo na sejem mehanizacije v Jaršah

Pričakujejo vas 27. maja

Prav tisti aktiv mladih zadružnikov Komenda-Kamnik, ki je skupaj s KZ Emona Domžale organiziral prve sejme rabljenje kmetijske mehanizacije pri nas, zdaj spet vabi na podobno prireditev. Pred zadružno trgovino v Jaršah, za tovarno Induciplati, organizirajo sejem rabljene kmetijske mehanizacije, in sicer v nedeljo, 27. maja, od 9. do 13. ure. Posebne prijave niso potrebne. Neprodano mehanizacijo bo zadružna trgovina po dogovoru sprejela v komisjsko prodajo.

MEŠETAR

Kakšne so cene gozdnih lesnih sortimentov? V Gozdnem gospodarstvu Kranj so nam zaupali cenik, ki velja od 1. marca dalje in iz katerega objavljamo nekatere, za gozdne posestnike najpomembnejše cene. Naj poudarimo, da gre za prevzemne cene, ki se oblikujejo tako, da se od prodajne cene odštejejo prispevki za gozdnobiološko reprodukcijo in za tehnične naprave ter stroški gospodarjenja z zasebnimi gozdovi. Cene, kakršne navajamo, veljajo v primeru, če posestnik sam dostavi les na najbližjo žago, v skladisce ob železniški postaji ali v dočeno skladisce.

sortiment	kakov. razred	gozdna površ.	negozdna površ.
hlodovina-smreka/jeleka (obeljena)	R</td		

MERKUR
KRANJ

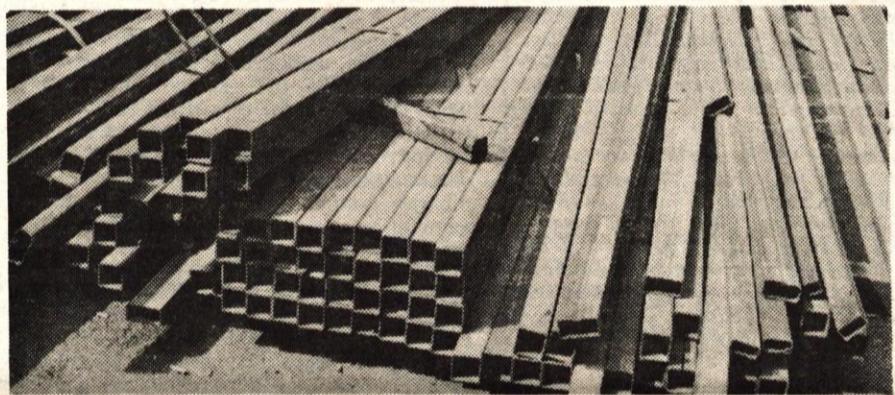
V Merkurjevi prodajalni ŽELEZNINA vam nudijo veliko izbiro ostankov reprodukcijskega materiala po zelo ugodnih cenah. Pohištvene cevi v II. in III. vrsti dobite že od 6,90 din/kg do 10,70 din/kg, mešane vijake po 29,90 din/kg in 3-mm pločevine za cisterne po 9,90 din/kg. Na voljo so vam tudi izdelki s črno metalurgije: brezšivne cevi, tanka in debela pločevina in valjana jekla, s področja barvnih kovin medenina, baker in aluminij. Bogato ponudbo pa dopolnjujejo še sortirani vijaki, brusne plošče, klinasti jerme ni, varilni in elektro material.

Za obisk se priporoča prodajalna Železnina, Gorenjesavska cesta 5 (nasproti Gorenjskega sejma), tel. 064-21-469 ali 064-26-771. Prodajalna je odprta od pondeljka do petka od 8. do 16. ure.

IZBRALI SO ZA VAS

Obiščite Merkurjevo prodajalno Globus, kjer vam na oddelku BARVE - LAKI poleg ostalega bogatega assortimenta nudijo po izredno ugodnih cenah premaze za les proizvajalca Belinke iz Ljubljane. Belton v 0,9 l embalaži dobite za 68,90 din, v 4 l embalaži pa za 254,70 din, cena Beltopa pa so od 96,20 din za 0,9 l do 374,00 din za 4 l.

alplex

Industrija pohištva, Železniki

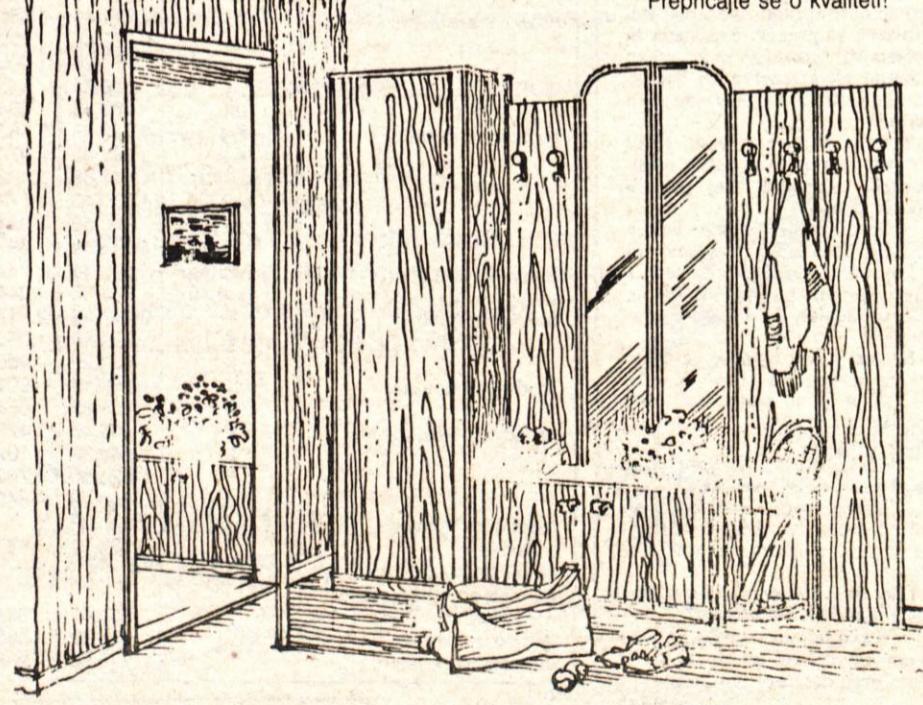
Vsako tretje gospodinjstvo v Sloveniji ima naše izdelke. Trenutno lahko izbirate med naslednjimi programi:

● predsobe »AL«	● karnise »BETA«
● dnevne sobe »AL«	● video omarice »ELITE«
● samska soba »AL«	● samske sobe »TAMAR«
● klubske mize »ADA« in »VIKA«	

V maloprodajnem salonu v Železnikih prodajamo **s 15 % popustom**. Prodajamo tudi na kredit.

Izdelujemo opremo po naročilu za različne objekte

Prepričajte se o kvaliteti!

**V S T O P I T E,
KORAK VEČ NE BO ODVEČ**

PEKO

**PEKO KRANJ
Gregorčičeva 8**

(za Globusom)

**VAS VABI NA UGODEN NAKUP
KVALITETNE OTROŠKE, ŽENSKE
IN MOŠKE OBUTVE**

Posebno ugodna ponudba:

- moški natikači in sandali od 271,00 din naprej
- ženski sandali od 120,50 din naprej
- ženske in moške špagarice po 38,60 din
- športni moški copati po 294,00 din
- rolke 551,50 din
- moške majice po 58,40 din
- nogometne žoge po 121,90 din
- otroške trenirke po 289,00 din (uvoz - Italija)

Nudimo dober izbor pohodne in planinske obutve ter nahrbtnikov za vso družino.

PRODAJAMO NA KREDIT OD 2 DO 6 OBROKOV!

Poslovni čas na željo kupcev še vedno:
od 7.30 - 19.30 ure,
sobota od 7.30 - 13. ure
Telefon: 24-966

Na trgu sadja in zelenjave

Ponudba velika, cene zasoljene

Tako za tržnice, kot za naše trgovine lahko rečemo, da so trenutno kar dobro založene s svežim sadjem in zelenjavo. Seveda pri ponudbi še posebej prednjačijo zasebniki, kjer je ob vsakem času (večina ima odprte stojnice tudi od nedeljah in praznikov) moč najti najrazličnejše vrste sadja in zelenjave. Tako ne manjka skoraj ničesar, razen večini nam... denarja.

Za primerjavo smo tokrat vzeli cene iz kranjske in ljubljanske tržice, ter jih primerjali s cenami zasebnega prodajalca Limanija v Škofji Loki in Mercatorjevo trgovino pri mostu v Kranju. Na ljubljanski tržnici so cene solate med 60 in 80 dinarji, posamezniki pa jo ponujajo tudi za 40 do 50 dinarjev. Korenje je večinoma po 30 do 40 dinarjev, čebulo pa je moč dobiti že za 8 dinarjev (staro) in 20 do 40 dinarjev (nov). Krompir je po 8 dinarjev (star), velika pa je ponudba novega krompirja (od 20 do 40 dinarjev). Paradižnik je med 40 in 60 dinarjev, pomaranče pa so pri večini ponudnikov 20 dinarjev. Najcenejše češnje in jadode so po 30 dinarjev za kilogram, najdražje pa 80 dinarjev. Jajca so od 1,5 do 2 dinarjev, jabolka pa od 10 do 22 dinarjev. Na kranjski tržnici so bile v sredo češnje po 50 dinarjev, jagode pa po 40 (tudi po 30 jih je moč dobiti). Jabolka so po 20 do 25 dinarjev, ponujajo pa že tudi grozdje po 70 dinarjev. Paradižnik je od 50 do 55 dinarjev, banane pa 40 dinarjev. Za kumare je pri večini prodajalcev treba odšteti 40 dinarjev, prav toliko je tudi solata. Krompir (nov) je 25 dinarjev, čebula pa 40. Ponujajo tudi mandarine, ki so po 30 dinarjev, kivi je od 50 do 60 dinarjev, jajca pa so 1,5 dinarja. Resnično dobro je založena stojnica nasproti avtobusne postaje v Škofji Loki. Češnje in jagode so po 50 dinarjev, limone in pomaranče pa po 20 dinarjev. Jabolka so od 10 do 22 dinarjev, kumare 30, paradižnik pa je bil v sredo 50 dinarjev. Nov krompir je 30 dinarjev, nova čebula pa 35. Ponujajo tudi papriko po 80 dinarjev, solata pa je 40 dinarjev. Banane so po 30 dinarjev, prav toliko so tudi mandarine. Kivi je 60 dinarjev, pa tudi ananas stane enako. Grapefruit je 20 dinarjev, grozdje pa 85. Ponujajo tudi lubenice, kilogram pa stane 40 dinarjev. V prodajalni Mercator - izbira pri mostu je ponudba malce slabša kot na tržnici in pri zasebnikih (tako je v večini drugih trgovin). Kumare so po 35 dinarjev, banane po 39,40 dinarjev, jabolka 28,40 dinarjev, paradižnik po 56,60 dinarjev, pomaranče 24,60, jajca 1,5 dinarja, solata 48,80 dinarjev, korenje 45 dinarjev, nov krompir 30 dinarjev, kivi 60 dinarjev, grapefruit pa 19,70 dinarjev. K sreči se cene sadja in zelenjave spreminjajo (zmanjšujejo), prodajalci pa so povedali, da trenutno zelo nihajo in jih večinoma postavljajo vsak dan nanovo.

D. Dolenc

Z NOVIM, ZANESLJIVIM AVTOBOMILOM NA DOPUST!

Vsakdo lahko uvozi novo vozilo
CARINA pri uvozu 41 % (za vsa vozila)

DAVEK: - 950 cm³ 31,5 %950 - 1600 cm³ 34,5 %1600 - 2000 cm³ 51,5 %2000 cm³ 66,5 %

Osnova za davek je vrednost vozila s carino

TOYOTA KINZEL

GOVORIMO SLOVENSKO
DELI. DOD. OPREMA, SERVIS
IZREDNA PONUDBA VOZIL:
STARLET 1300, 3 VRATA
od export 98.800,-
COROLA HATCHBACK 1300, 3 VRATA
od export 106.900,-

CELOVEC, VÖLKERMARKTERSTR. 145, Tel.
9943-463-32231 (V CELOVCU - 2. SEMAFOR DESNO,
PRI KIKA LEVO - 400 m)

VOLVO • SERVIS
• NAD. DELI
• DOD. OPREMA

DOMEVSCEK

FÜRNITZ PRED BELJAKOM
KÄRNTNERSTRASSE 50

Tel. 9943-4257-2210

COLT export od ... 101.000,-

LANCER export od ... 111.000,-

VOLVO 440 export od ... 159.000,-

MAZDA BELJAK - JUG
PRED KGM (COOP)

KLEINBERGER Tel.: 9943-4242-31500

SERVIS • NADOMESTNI DELI • DODATNA OPREMA
VELIKA IZBIRA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL
TAKOŠNJA DOBAVA!

UGODNE EKSPORTNE CENE PRI 121, 323, 626

ZELO UGODNE PONUDBE NOVIH VOZIL POLO

- GOLF - PASSAT - AUDI

ZIPPUSCH

OB GLAVNI CESTI LJUBELJ - CELOVEC -
(STRAU) Tel. 9943-4227-3729

• NADOMESTNI DELI • SERVIS IN POPRAVILA

CITROËN & **KELLNER & KLEINBERGER**

CELOVEC, Tel. 9943-463-41309
PISCHEDORFERSTR. 238

• NADOMESTNI DELI, DOD. OPREMA
IN SERVIS

NEVERJETNA PONUDBE

AUTOMOBILOV (SAMO PRI NAS):

75.800,-
104.500,-AX export od
BX export od

Zdomci in obrt

Tisti zdomci, ki bi hoteli po vrtnitvi v domovino odpreti obrt, so oproščeni plačila carine in prometnega davka za inventar do višine 8000 ameriških dolarjev. Za prekoračitev te vsote do 1000 dolarjev so oproščeni le 10%, nad celoto preko 9000 dolarjev pa plačajo vse dajatve, toda eno leto dni ni tak uvoz na uvozni kontingent. V našem denarju bi bila ta vrednost približno 91.200 dinarjev.

Stane Bobek, svetovanje

PONUDBA

PLOČEVINSKIH DELOV

VW GOLF I

BLATNIK ... 275,-
POKROV MOTORJA ... 875,-
PREDNJA VEZNA
PLOČEVINA ... 409,-
PLASTIČEN ODIBJAČ
PRED. ALI ZADNJI ... 525,-

VW GOLF II

BLATNIK ... 384,-
POKROV MOTORJA ...
1050,-
SPRED. MASKA ... 267,-

VW HROŠČ

BLATNIK SPR. ... 450,-
BLATNIK ZAD. ... 334,-

BMW 3 SE 30

BLATNIK ... 459,-
POKROV MOTORJA ...
1609,-

OPEL KADETT D

BLATNIK ... 405,-
POKROV MOTORJA ... 934,-

OPEL KADETT E

BLATNIK ... 525,-
POKROV MOTORJA ...
1025,-

FORD ESCORT III

BLATNIK ... 384,-
POKROV MOTORJA ...
1092,-

ODIBJAČ ... 313,-

MERCEDES W 201/190

BLATNIK ... 542,-
POKROV MOTORJA ...
1650,-

• VELIKO SKLADIŠČE VETROBRANSKIH STEKEL

• SIKKENS - LESONAL MEŠALNICA LAKOV
NUDIMO VAM PLOČEVINSKE DELE ZA VSA VOZILA,
TUDI DELNE KOSE PLOČEVINSKIH DELOV.

POVPRŠAJTE PO CENI!

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI KATALOG "AVTO-EXTRA"!

VSE CENE SO BREZ DAVKA!

• VELIKA POLETNA PONUDBA GUM (MOŽNOST TUDI
MONTIRATI IN CENTRIRATI)

RÖDLBACH

VSEM VOZNIKOM POMAGAMO VARČEVATI

BEIJAK, PESTALOZZISTRASSE 16, DELAVNICA:
HEIDENFELDSTRASSE 5, Tel.: 9943-4242-24345 SPITTAL,
VILLACHERSTR. 21, Tel.: 9943-4762-2815

SUPER CENE

pri LOIBLKaufu!

PONUDBE OD 18. 5. DO 26. 5.

AVSTRIJA - Kirschenthaler 48

(pred mostom čez Dravo desno)

BRASIL ali RIO

KAVA 1 kg samo

37,90 ATS

BABETTE ČOKOLADE

vse vrste 100 g samo

5,90 ATS

ANANAS V KOSIH (kompot) 1 doza samo

8,90 ATS

AFTER EIGHT

fina čokolada s filo

250 g

namesto 39,90

zdaj samo

29,90 ATS

DELIKATESNE

KUMARE

9 - 12 (velikost) 1,8 l

kozarec

24,90 ATS

QUANTO MEHČALEC

4 l zdaj samo

36,90 ATS

NIVEA KREMA 250 ml

namesto 32,90 zdaj samo

24,90 ATS

Koliko je vreden dinar

država	devize	velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	99,4729
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 LIT	0,9498
Švica	100 CHF	820,3600
ZDA	1 USD	11,5219

Črna borza

Zatišje traja

Na črnoborjanskem trgu še kar naprej vlada zatišje, saj sta majhna tako ponudba kot povpraševanje. Ker še vedno ni pričakovati novih razmerij med marko in dinarji, je preplačilo še vedno okrog enega odstotka na srednji tečaj (v bankah na prodajni).

država	devize	dinarji	preplačilo
Avstrija	100 ATS	100,43	1 %
ZRN	100 DEM	707,00	1 %
Švica	100 CHF	818,00	

Igor Bertoncelj, kolesar

Uspehi prihajajo

Kranj, 15. maja - Minula kolesarska dirka Alpe - Adria Jugoslovenskim ekipam sicer ni prinesla zmage, saj so bili najboljši kolesarji Kazahstana, vendar pa je dokazala, da imamo v naših ekipah nekaj dobrih mladih kolesarjev. Med njimi je prav gotovo tudi 19-letni Škofjeločan Igor Bertoncelj, član kranjske Save. Najbolj se je izkazal prav v zadnji, šesti etapi dirke od Gradeža do Ljubljane, saj je na cilj prikolesaril v prvi trojici. Skupno pa si je med 88 uvrščenimi kolesarji priboril 19. mesto.

Čeprav že nekaj časa voziš v dresu kranjske Save, pa začetki tvojih kolesarskih nastopov ne segajo daleč nazaj?

"Začelo se je nekako pred petimi leti, ko sem, takrat še v škofjeloški osnovni šoli, začenjal spoznavati ta šport. Podobno je bilo tudi z drugimi senci v gorenjskih osnovnih šolah. Ob torkih smo se začeli dobivati na pisti v Stražišču in tudi tekmovali med seboj. Potem je prišla selekcija in bil sem izbran. Takrat sem dobil še večjo voljo, nato tudi novo kolo.... in tako se je začelo. Naslednje leto sem takoj iz selekcije prišel k Savi."

Katera so bila tvoja prva večja tekmovalna, nastopi?

"Dve leti kasneje so se začela tekmovalanja. Prve so bile različne mednarodne dirke, največ v sosednji Avstriji. Do lani sem nastopal še kot mladinec, sedaj pa tekmujem med člani."

Zadnja dirka, na kateri si nastopil, je bila Alpe - Adria. S kakšnimi vtisi si zaključil to tekmovalanje?

"Zelo sem bil vesel, ko sem bil izbran v šestčlansko ekipo našega kluba. Imel sem še večjo motivacijo za treninge. Za prvo leto nastopanja med člani pa je bila dirka vseeno dosti naporna. Vedel sem, da kot posameznik ne bom mogel doseči vidnejših rezultatov, zato sem delal za ekipo. Ko dirkaš za ekipo, pa je tudi priložnost, kot je bilo v zadnjem etapi, ko sem prišel na cilj kot tretji. Škoda pa je, ker je na koncu v skupni razvrstitvi zmagal tuj tekmovalec, ne naš, saj to je le naša dirka in bi klubu morali bolj sodelovati."

Dirke ob vas tekmovalcev zahtevajo veliko naporov, pa tudi taktičnega znanja. Zato je gotovo potrebno veliko treningov.

"Treniramo petkrat ali šestkrat tedensko, konec tedna pa so navadno tekme. Kolesarjenje je tako postalo moja služba, saj zanj porabim precej časa."

Hodiš še v solo?

"Solo sem končal, po poklicu pa sem tehnični strojni risar. V Savi sem naredil pripravnštvo, sedaj pa se ukvarjam le s kolesarstvom. Konec leta me čaka služenje vojaškega roka, nato pa spet treningi in tekmovalanja."

Misliš, da mladi, ki jih zanimajo kolesarstvo, na Gorenjskem imajo možnosti, da se uveljavijo?

"Lahko rečem, da imamo mladi dobre pogoje za delo, vendar pa se je potrebno dokazati. Treba je pač trenirati in z delom lahko uspeš. Treba pa je imeti tudi veliko veselja do tega športa. Cilj nas vendar pa so seveda dobri rezultati."

V. Stanovnik

Konec tedna v Škofji Loki

Državno kadetsko prvenstvo

Škofja Loka, 16. maja - Škofjeloškem košarkarskem klubu Odeja-Marmor so zaupali organizacijo finalnih tekem državnega prvenstva košarkaric kadetinj. Turnir se bo začel v petek, 18. maja, prvi tekmi pa bosta ob 18. in 20. uri. Ob 20. uri bo igrala domača ekipa kadetinj Odeje-Marmorja, ki se je pred štirinajstimi dnevi v Bečiju presenetljivo, a zasluzeno, uvrstila med štiri najboljše jugoslovanske ekipe. V soboto, 19. maja, bo prva tekma ob 18.45, druga, ko bodo spet igrale domačinke, pa ob 20.30. Letošnje državno prvenstvo se bo zaključilo z nedeljskima tekmmama, prvo ob 9. uri in drugo, ko bodo na igrišču ponovno domačinke, ob 11. uri. V Škofji Loki bodo poleg ekipe Odeje-Marmorja nastopile tudi košarkarice ID Ježice, Spartaka Subotice in Hercegnovega. Košarkarice in vodstvo kluba vabijo vse zveste navijače in ljubitelje košarke konec tedna v Škofjo Loko.

V. Stanovnik

Čolnarjenje na Savi Bohinjki

Bohinj, 16. maja - Organizacijski odbor športno rekreacijske prireditve "Čolnarjenje po slovenskih rekah" sporoča, da bo tekmovalanje na Bohinjski to soboto, 15. maja, s štartom na kopališču na Bohinjskem jezeru (Fužinarski zaliv). Tekmovalanje se bo začelo ob 15. uri, prijavite pa se lahko eno uro pred pričetkom tekmovalanja na štartnem mestu. Dolžina proge je 17 kilometrov, težavnostna stopnja je II. Pogoj za udeležbo je oprema in seveda obvladovanje plovila na divjih rekah. Startnina znaša 40 din in vključuje tudi piknik, ki bo na cilju v Soteski. Za pionirje štartnine ni. Vse podrobnejše informacije dobite po telefonu (064) 723 472, pri Jaku Rozmanu.

Organizatorja prireditev sta Turistično društvo Bohinj in Kajak šola Bohinj, tekmovalne kategorije pa so: K-1, C-1, C-2, veterani in turisti.

Prva tekma vaterpolistov v play outu

V. S.

Triglav poražen na Reki

Reka, 16. maja - Letni bazen Primorja, Primorje : Triglav 14 : 13 (2 : 1, 5 : 4, 3 : 3, 4 : 5), gledalcev 300, sodnika Klarič (Split), Matovič (Zagreb).

Prva tekma, ki so jo kranjski vaterpolisti odigrali za obstanek v ligi, jim je prinesla tudi prvi poraz. Na Reki jim proti domaćemu Primorju ni uspelo zmagati, saj so igrali slabo, pa tudi sodnika sta dala ton srečanju. Primorju sta prisodila štiri četverce, Triglavu pa nobenega. Kot je po tekmi povedal Matjaž Brinovec, sekretar Vaterpolo kluba Triglav, so igralci pod bremenom odgovornosti za obstanek v ligi igrali z veliko tremi in niso izkoristili priložnosti, ko so imeli v bazenu igralca več. Rečani so vodili skoraj vso tekmo, Triglavu pa je uspelo izenčiti pri rezultatu 8 : 8 in 11 : 11.

"Ekipa Primorja je sicer slabša od Triglava, zato upamo, da nam bo v soboto in nedeljo uspelo zmagati tekmi v domaćem letnem bazenu v Kranju. Prva bo v soboto ob 20. uri in č zmagamo, bo druga tekma takoj v nedeljo, 20. maja, spet ob 20. uri. Težko pa je karkoli napovedovati, čeprav navijačem obljubljamo, da bomo skušali igrati kot najbolje znamo," pravi Matjaž Brinovec.

D. Humer

ureja JOŽE KOŠNJEK

V Lescah in na Bledu bo septembra 20. svetovno prvenstvo v padalstvu

Čas organizatorjem ni naklonjen

Lesce imajo visoko ceno v mednarodni letalski federaciji CIP - FAI (komite za športno padalstvo pri mednarodni letalski federaciji). Pri nas je bilo prvo svetovno prvenstvo v padalstvu leta 1951, nato deseto leto 1970, med letosnjim 7. in 16. septembrom pa bo jubilejno dvajseto.

Lesce, 11. maja - Razmere, predvsem gospodarske, organizatorjem svetovnega prvenstva niso naklonjene. Po vzoru drugih jugoslovenskih prirediteljev velikih tekmovanj so tudi Leščani hoteli zgraditi nekatere nove objekte, pa je večina želja ostala na papirju. Alpski letalski center je dobil novo opremo, vredno okrog 170.000 zahodnonemških mark, sicer pa bodo našli zasilne rešitve (kontejnerje, šotorje, montažne tribune). Uradni trening se bo začel 2. septembra, tekmovalje pa se bo začelo 7. septembra in končalo 16. septembra. Tekmovalje bo na dveh lokacijah, ker je leško letališče premajhno za sočasen spored. Tekmovalje v skokih na cilj bo na letališču v Lescah, tekmovalje v likovnih skokih pa bo nad blejskim športnim igriščem.

Kako je 20. jubilejno prvenstvo pripravljalo v Lesce je zanimala zgodbica. Direktor Alpskega letalskega centra Lesce in sekretar organizacijskega komiteja svetovnega prvenstva Franci PRIMOŽIĆ pripoveduje, da kandidatura sega že v leto 1984, ko je začel delovati pripravljalni odbor pod vodstvom inž. Lada Goriščka. Pripravljeni so bili vsi projekti, sestavljeni pa tudi organizacijski komite, ki mu načeljuje dosedanji predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj, podpredsednika pa sta inž. Lado Gorišček in predsednik predsedstva Letalske zveze Jugoslavije Borisav Djordjević. "Zelena luč" za organizacijo prvenstva je bila pričganja dejansko šele maja leta 1988 na seji zborna republike in pokrajini zvezne skupščine, čeprav je že leta 1986 konferenca CIP - FAI v Ankari dodelila prvenstvo Leščanom. To je bilo februarja, Leščani pa so za dodeljeno prvenstvo zvedeli še septembra na prvenstvu v Ankari. Želeli so predstaviti Lesce kot kandidata, pa so jih v Ankari debelo gledali, zakaj to sploh počenjajo, če so prvenstvo trajalo 14 tekmovalnih dni, sedaj pa so skrajšana na 8, predvsem zaradi pocenitve. Skrajšano prvenstvo terja zgoščenejši in na trenutke sočasni program, za kar pa je leško letališče premajhno. Žato bo tekmovalje v skokih na cilj na leškem letališču, likovni skoki pa bodo na blejskim športnim parkom. Letala (štiri bodo do-

preteklosti trajala 14 tekmovalnih dni, sedaj pa so skrajšana na 8, predvsem zaradi pocenitve. Skrajšano prvenstvo terja zgoščenejši in na trenutke sočasni program, za kar pa je leško letališče premajhno. Žato bo tekmovalje v skokih na cilj na leškem letališču, likovni skoki pa bodo na blejskim športnim parkom. Letala (štiri bodo do-

Leški padalci, glavni kandidati za državno reprezentanco za svetovno prvenstvo. Od leve proti desni Bogdan Jug, Darko Sveti Brane Mirt, Dušan Intihar in Roman Pogačar. - Foto: F. Per

bili iz Češkoslovaške, dva pa padalci pa bodo sakali v naj bi dalo jugoslovansko vojno letalstvo) bodo letela nad Bledom 2000 metrov visoko,

Pravila tekmovalja

Skoki v cilj so zelo atraktivna padalska disciplina. Ekipa petih padalcev izskoči iz letala in padalci drug za drugim krmarijo proti cilju. Ničla ima premer 5 centimetrov, krog, ki elektronko še registrira dotik padalca in zgrešene centimetre, pa ima premer 15 centimetrov. Kdor zgreši tudi tega, dobi avtomatsko 16 zgrešenih centimetrov. Potem je v ciljnem krogu še večji disk s premerom 1,20 centimetra, ki registrira dotik z napako nogo. Naprava je elektronska, dosežki pa se prenasejo na semafor, kar je zelo zanimivo za občinstvo. Vsak padalec bo opravil 8 skokov. 30 padalcev se vrstijo v finale, kjer opravijo deveti skok, najboljši 15 pa gre v finale, kjer opravijo deseti skok. Če imata najboljša enak dosežek, je dodatni skok, vendar se ničla zmanjša na 3 centimetre, žirija pa tudi določi, s katere noge se mora padalec dotakniti ciljne ploščice. Skoki se ponavljajo toliko časa, dokler zmagovalec ni znan.

Zanimivi so tudi likovni skoki. Ocenjuje se korektnost izvajanja likov (zavaja levo in desno, salti naprej in nazaj) in čas izvajanja. Vsak tekmovalec opravi tri skoke in za vsakega je posebej predpisana kombinacija likov. Časovna omemitev za liko je 16 sekund, najboljši pa to izvedejo v 6 sekundah. Po izskoku leti padalec od 12 do 15 sekund v prostem padu, nato izvede like, krmarji z rokami in nogami, nato pa odpade padalo. Liki se snemajo s posebnimi kamerami, slika pa se prenese k sodnikom. Ěkan bo tudi na letališču (dva krat dva metra) za občinstvo.

bogata izbira gorskih koles. Prodajali jih bodo po konkurenčnih cenah. Rabljeno opremo bodo sprejemali v petek med 17. in 19. uro, sejem pa bo v soboto odprt med 9. in 19. uro, v nedeljo pa med 9. in 18. uro.

J. K.

Smučarski dnevi v Portorožu

Elan ostaja v smučarskem športu

Portorož, 17. maja - Letošnji tradicionalni smučarski dnevi v Portorožu se seveda niso mogli izogniti pogovorom o krizi svetovnih proizvajalcev smuči, med njimi zlasti begunjskega Elana. Proglasili so najuspešnejši smučarski klub v minuli sezoni in najboljše smučarje. Sestali so se sponzorji, zasedali pa so tudi izvršni odbori alpskega in nordijskega dela Jugoslovanskega smučarskega sklada.

Begunjski Elan, ki je bil do- slej član 12 nacionalnih smučarskih skladov, sodeloval je z 18 nacionalnimi smučarskimi zvezami in opremil več kot 500 tekmovalcev. Kot je povedal vodja Elane tekmovalne službe Boštjan Gaser, se bodo prizadevali obdržati kar največ tekmovalcev, ki so v minulih letih pomagali pri kreplitvi blagovne znamke Elana. Seveda Elan še naprej ostaja v smučarskem športu, omejiti pa se bo moral na manjše število najboljših tekmovalcev. Tako je bilo v zadnjem času vrsto govorov o odhodu Mateje Svet, sama pa je v Portorožu povedala, da se bo tem odločila po pogovoru z začasnim upraviteljem Elana Vinkom Bogatjem. Ker je bila do sedaj zelo zadovoljna s smuči, pa bi bil zanje prestop precej težka odločitev. Podobno pa razmišljajo tudi drugi Elanovci: Bitner, Furuseth in Aamodt.

Sredstva, ki jih je smučarska zveza zaupala v upravljanje Elanu (8,5 milijona dolarjev), bodo po zagotovilih Toneta Vogrinca največ eno leto še lahko pogrešali, upajo pa, da jih bodo s prisilno poravnavo dolgov lahko rešili.

Za najuspešnejši smučarski klub v minuli sezoni so v alpskem smučanju proglašili škofjeloški Alpetour, pri skokih Triglav iz Kranja, pri tekih Kokrica, pri biatltonu pa Pohorje Hoče. Priznanje za najboljšo tekmovalko v alpskem smučanju je dobila Mateja Svet, za najboljšega tekmovalca pa je bil proglašen Tomaž Čižman. Najboljši skakalec sezone je Primož Ulaga, najboljša tekačica Andreja Grašič, najboljši biatlonec Sašo Grajš in najboljši akrobatski smučar Sandi Peter-

nel.

V. S.

Vabilo, obvestila

Sedmi tek po Triglavskem narodnem parku - Vsi ljubitelji kabovljeni na 7. tek po Triglavskem narodnem parku, ki bo v deljo, 20. maja. Start bo v Mojstrani pri Teraževih, Triglavsko start teka za mladince in starejše na daljši progi bo ob 10. ur. pionirje in cicbane pa petnajst minut kasneje. Proge bodo do 14 kilometrov za izkušenejše tekače, pionirji bodo tekli na 4. urani pa na 500 metrov. Najmlajši ne plačajo startnine, za ostrejši pa kolajne in praktične nagrade. Organizator tekmovaljanja ZTKO Jesenice.

Rokometni spored - V moški republiški rokometni ligi škofjeloški Šešir v soboto ob 20. uri igral doma s Pomurko iz krovcev, v ženski ligi pa Alpes doma z Itas Kočevjem. V II. ligi Peko v soboto gostoval pri Mokrcu, Preddvor pa bo v soboto ob 17. uri igral doma z Itasom iz Kočevja. Preddvorčanke v ženski ligi gostujejo v soboto ob 18. uri v Piranu, mladinci Šeširja igrajo doma z Itasom, Preddvorčani gostujejo na Pruljah, Pekov pri Mokrcu, mladinci Šeširja II pa igrajo doma s Kolsko Slovanom. Mladinke Peka igrajo v soboto ob 16.30 z Itasom, Sava Kranj v soboto ob 18. uri z Itas Kočevjem, Preddvorčanke pa gostujejo v nedeljo ob 10. uri pri Krimu.

J.

Približno pred tremi leti se je ta dejavnost okreplila. Spusti so stali bolj pogosti in tako so udeleženci teh mini odprav začutili po organiziranem delovanju. Tako bi dosegli tudi večjo vrnino izboljšali bi potrebljeno opremo ter svojo zanimivo dejavn

Ko bi vedeli, kaj vse prinaša s seboj pluralizem in večankarski sistem, bi verjetno in najraje običali kar v starem monolitu: želi bi in čemeli in kakšen kotu in trpeli nadvlasto partije, ki je edina vedela, kako in kaj z nami. Vse namreč nemam vrvi in hiti, nikdo se z ničimer več ne strinja, naši svetli pogledi so v svetli prihodnosti: oh in ah, kaj vse lepega nam prinaša dobrotniji jutrišnji dan!

Kako se ti na teh tleh vse, kar je dobrega in plemenitega, lahko sprevrže v prah in pepel, kaže primer našega dosedanja Yugo - predsednika Drnovška. Bil je, na svoj način, eden izmed najbolj modrih in pametnih predsednikov, ki pa je ob vojem odhodu z najvišje državniške funkcije že doživel toliko ponižajočih in poniglavih kritik beograjskega okolja, da se ti kar črno vidi. Le kdo, ki je pri pravi, lahko pospremi odhajajočega državnika s toliko brcami in uničujučimi klevetami, kot je doživel prav slovenski Drnovšek, ko je odhajal iz Beograda? Sicer pa - moral je že biti prav po kranjsko trmast in balkansko nepredvidljiv, da je dvigal toliko prahu in da mu je ob koncu predsedovanja namenjenih toliko nespodobnih kritik! Čeprav vemo, da na vrhove vedno leti strele, dvomim, da je bilo odhajajočemu državniku kdajkoli do zdaj namenjenih toliko uničujučih kritik, ki jih lahko proizvede le tisti znani občutek, da nekoga ne maraš zato, ker ga genetsko pač ne preneses - delal bi karkoli že, vedno bi bil v očeh neposrednega okolja tujek in nevodljatreba.

A vse to je stvar morale in kulture, ki je pač v naši nori državi že nekaj časa ni niti za kakšnega pol procenta. Vse se ne kam osamosvaja in odcepuje - manjka nam samo še to, da nam bo kdo jutri sporočil, da se je definitivno odcepil od samega sebe. Kako to zgleda, živa duša še ne ve; kot si pri najboljši vo-

ovenski običaji

Feškov« Janez

16. maja smo praznovali god Janeza Nepomuka, ki ga poamo iz tisočev podob, najbolj pa je v Evropi znan po tem, da je kip stoji ob mostovih. Bil je češki svetnik, visok cerkveni stojanstvenik in spovednik kraljice Ivane Zofije, žene razvratne kralja Vlaclava. Janez pa kralju ni hotel izdati, kaj se muoveduje kraljica in zato ga je dal kralj strahovito mučiti in vreč most v Vltavo.

Mučenec spovedne molčenosti je postal zavetnik zoper rekonvalescencije in zoper poplav.

Na njegov praznik so spuščali lučke po Vltavi, drugod pa so rejali posebne Janezove pobožnosti. Pri nas tega godu tako ne vimo, temveč je Janez Nepomuk zavetnik fižolove letine. V

tolici Škofje Loke mu pravijo »feškov« Janez, drugod fižolovec tako dalje. Do njegovega godu mora biti namreč fižol v zemlji. Samo v Kropi je mladina na njegov god prijevala posebno ro, ko se je zbrala na mostovih in nobenega tujega ni pustila koprivami...

ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA PRIHRANKA

POENOSTAVIMO NAŠE SODELOVANJE

Vsi imetniki tekočega in žiro računa lahko z LB - Gorenjsko banko d.d., Kranj, poslujejo brez čakanja pred bančnimi okenci.

KAKO?

S PISMOM ZAUPANJA!

Z njim lahko:

- naročite čekovne blankete,
- plačate položnice
- sporocite vprašanja, želje, sugestije...

Izpolniti morate samo rubrike z zahtevanimi podatki, zložiti ovojnico, na kateri je že natiskan naslov in se skupaj oddati v prvi poštni nabiralnik. Stroške poštne bo poravnala LB - Gorenjska banka d.d., Kranj.

Edini pogoj je poslovanje v skladu s pogodbo o ustanovitvi in vodenju tekočega oz. žiro računa, ter kritje na računu.

Gorenjska banka d.d., Kranj

TEMA TEDNA

ŠPRINCA MAROGLA

Iji ne moreš predstavljati, kaj pomeni, da deponiraš strankarsko izkaznico. A gre to mar kar tako: vzameš knjižico stranke iz hlačnega žepa, si poiščeš prvi sef v prvem hotelu, plačaš, kar je plačati treba in zaloputneš vrata. Čira čara, amen na kamen, knjižice ni več! Ko bo deponiranja konec, pa jo spet privlečeš ven, če je sploh stranka še pri življenju. Če pa ne diha več, vrže nejevoljni hotelir deponirano stvar v deponijo - svoje k svojemu!

Na Podreči ni le spomenik Simona Jenka...
... so tudi pizze ranč, rodeo, western

Podreč, maja - Za vse tiste, ki ne veste, kje je Podreč, naj povemo, da leži na desnem bregu reke Save, tik za mavško vodno elektrarno, kjer se kaj hitre spet zbirajo vode za Zbiljsko jezero. Na začetku vasi vas bo na levi pozdravil kozolček z rumenim napisom Ranč pri Veri. Če boste prehitro peljali, boste zapeljali mimo, zato pred vasjo malce ustavite konje in zavijte na prvo pot desno, kjer na koncu ugledate večji kozopec in nizko zgradbo podreškega kegljaškega kluba. No, tu ima Vera Dišič že četrto leto v najemu bife, ki pa je že prerasel v prijetno vaško gostilnico, v diskonu prostem, namesto s sendviči in suhih napolitankami pa se tu danes okrepečate z obloženimi kracami in s sočnimi pizzami, ki tokrat namesto italijanskih nosijo imena divjega Zahoda, saj lahko izbirate med pizzo ranč, western, rodeo, Apači, Old Shaterhand in tako naprej, za rekreacijo pa lahko podirate keglje.

Vera Dišič se je v teh letih zelo potrudila, da je lokal dobro opremila, posebej pa gostje poždravljajo vrt, ki je v bistvu gozd in sredi močnega zelenja mize in klopi, plesišče, klopice, igrala za otroke, nad vsem tem pa šumijo stoletne bukve. In zamislite si v tem ambientu diskon glasbo ali pravce glasbenike z vsemi instrumenti in lučmi, ki mečejo pisano mavrično svetlubo med goste, v globino gozda in ven po Sorškem polju. To je ob večerih ob koncu tedna, ko Ranč pri Veri okupirajo mladi, med tednom pa sredi košatega zelenja silno radi posedejo tudi starejši. Sem se zatečejo kolesarji po napornih turah, da se odzehajo in naberejo novih moći, ribiči si po urah in urah mokrega čepljenja ob Savi tu "privežo dušo", tu zlezijo iz vode kanuisti, ki so se kje nad Kranjem spustili po Savi, se ogrejejo drsalci, ki zamrzljeno Savo uporabijo za svoje užitke, in če bi bile zime snežene, takšne, kot bi morale biti, bi bile tod okrog speljane tudi tekaške steze. Zato pa vse leto prihajajo tekači, tu se dobivajo mladi, na kozar-

ček pridejo starejši možaki, da rečejo kakšno moško in ne nazadnje se tu zbirajo zasavski kegljači, saj imajo tu sedež svojega Kegljaškega kluba Simon Jenko, svoj družbeni prostor in dvostezno kegljišče, kjer se pripravljajo na številna tekmovanja. Skratka, Podreč z rančem živi bolj polno. Ne kaj ansamblov se je tu že predstavila zasavskemu občinstvu. Pa ne le z desne strani! Kadar je tu ples, pridejo mladi tudi z druge strani Save, iz Medvoda in vasi vzdolž Sore, iz Ljubljane in še od daje. Tudi letos se Vera že dogovarja z ansamblu in če ne bo prišlo kaj vmes, bodo v gozdiku pri ranču igrali in peli Glas Slovenije, Vigred, tu se bodo predstavljali ansamblji iz POP-delavnice. Za sedeže se ni batiti, več jih je kot za en avtobus. Ko pride poletje, stoji zunaj poletni šank s točenim pivom, diši žar. Trenutno pa najbolj privablja pizze. Kar malo nerodno je, da smo zadnjici, ko smo na naši komercijski strani zbirali podatke, kje vse na Gorenjskem se dobijo pizze, pozabili na pizze pri Marku in Jani Govc v Mavčičah in na

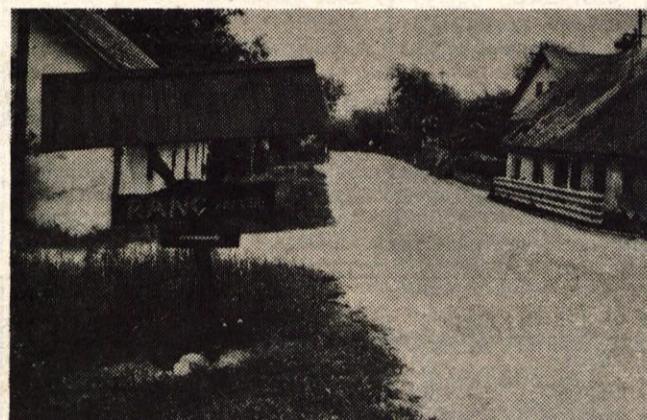
Sicer pa nas volilna evforija še zdaleč ni minila. Medtem ko smo dobili nove republike ministre, se po občinah na vse pretege volijo občinski funkcionarji, z župani vred. Ponekod uprizarjajo prave volilne farse, če ne že tragedije, kajti že od nekdaj je bilo na Slovenskem jako pomembno, kdo sedi na županstvu. Kakšnim razmišljajočim tipom je sicer župan deveta skrb, saj pravijo, da oče župan ali mati županja dandanes lahko odločata kvečjemu o O,0007 odstotka vseh občinskih zadev. A tem ni treba nasedati, kajti navsezadnje je pa le stvar prestiža, kakšnega župana imaš. Kar pomislite, kakšen prekrasen občutek te preveva, ko vstaneš v rano in drhteče spomladansko jutro, ptički žvgolijo in te zadeve, nenadoma se pa še zaveš, da si včeraj izvolil lepega, postavnega očeta župana. Le kdo ne bi ob takih lepotijah vsaj trikrat prešerno zaukal.

Zato se mi na neki način kar smilijo tiste občine, ki ne morejo in ne morejo izvoliti župana. Prvi krog, pa drugi krog, pa deseti krog volitev - župana pa ni in ni. Strašno!

A vedno smo mi tu, da vam pomagamo in svetujemo. O županskih tegobah je pisal že imenitni Milčinski v svojih simpatičnih Butalcih. Če ste že pozabili, kako so v Butalah izbirali župana, naj vas spomnimo:

Imeli so Butalci svojo občinsko živinčo, bolho Šprinco Maroglo imenovano. Kadar ni bila v svojem občinskem hlevčku, je opravljala tudi silno koristne zadeve. Kadar so namreč vrlji občinci možje izbirali župana, so posedli okoli mize in moževali. Na sredu mize so postavili Šprinco Maroglo in komur je zlezla v brado, je bil župan...

Ce se je Šprinca Marogla odrezala v Butalah, ne vidim absolutno nobenega razloga, čemu se ne bi obnesla tu in zdaj... D. Sed...

Verine. Oboje so odlične, ravno prav hrustljave in sočne, le da so Verine povsem drugače poimenovane kot drugod. Če je tu ranč, naj bodo imena temu primerna. Kdo pa ni bral Winetouja, slišal za Apače, Old Shaterhanda in Nšo Či - lepo Indijanko? Pri Veri se namreč dobi tudi sladka sadna pizza. Ta je verjetno najcenejša, saj si jo bogato obloženo s sadjem in smetano privoščimo že za 25 din. Za to poletje pa Vera naveduje tudi mini pizze, ki jih bo dobiti že po 8 din za kos.

Morda le še to: Vera odpira svoj ranč ob širih popoldne, zato pa ima ob ponedeljkih.

D. Dolenc

TAKI SMO

Vraževernost ali kaj drugega?

Pri nas so v zadnjem času v modi raznorazne igre na srečo. Največ skomini nam prinašajo tiste, s katerimi je možno kaj tudi zasluziti, recimo: pošljti toliko in toliko mark na ta naslov in bogastvo ti ne uide.

Prav nenašadna pa je igra na srečo ali bolje igra o sreči, ki je aktualna po vsej Jugoslaviji. Sicer ne veš, o čem je prav zaprav stvar, vendar poglejmo si, kakšno pismo je oni dan prisluško na naš naslov. V originalu, srbohrvaščini, je prav prisrčno, a potrudili smo se in ga prevedli. Takole se glasi:

Ta prošnja vam prinaša srečo! Original je iz Nizozemske, devetkrat je prošnja obšla ves svet in zdaj se je sreča dotaknila tudi vas. Po devetih dneh boste srečni in to ni šala! Pošljite pismo vsem tistim, ki jih imate radi in ne pošiljajte denarja, kajti sreča se ne more kupiti! Napravite 20 kopij in jih takoj pošljite na različne naslove.

Primer: neki oficir je dobil 3.000 dolarjev in jih takoj izgubil, ko je igro prekinil. Na Filipinih je umrl general, ker je prejel takoj pismo in potem nanj pozabil, a njegova družina je dobila 770.000 dolarjev, potem ko je pismo poslala. Neka gospa je dobila takoj pismo kot vi, prosila sekretarko, naj ga razmnoži in pošlje na različne naslove. Deveti dan je na loteriji zadel 2 milijona dolarjev. Neki gospod je na pismo pozabil, izgubil delo, a ko se je pisma spomnil, ga je poslal dalje. Deveti dan je dobil še boljše delo...

In tako dalje in tako naprej. Na koncu piše še, da se v nobenem primeru ne sme poslati denar, vendar na noben način se veriga igre tudi ne sme prekiniti!!!

Tako. Če ste dobili takoj pismo, ste lahko samo srečni, kajti sreča se je dotaknila tudi vas. Seveda pa morate nemudoma na pošto in poslati dvajset kopij! Ob tem nam samo skomine vzbuja pikantna uganka, v čem je pravzaprav vsa stvar - v golem vraževerju ali pa se za vsem skriva spet kakšna čudna igra in ste po spletu okoliščin in naključju spet žrtev nekoga in nečesa?

PLANINSKO DRUŠTVO KRAJN

Iščemo honorarne sodelavce za dela v planinskih postojankah PD Kranj Ledine in Kravac za sezono 1990. Prijave in ostale informacije v pisarni Planinskega društva Kranj, Koroška 27.

Loške tovarne hladilnikov
Kidričeva 66
64220 Škofja Loka

Za delo v gospodarskem sektorju zaposlimo
DIPLOMIRANEGA EKONOMISTA - PRIPRAVNIKA

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas. Možna pa je kasnejša zaposlitev za nedoločen čas.

Kandidati naj pisne vloge z dokazilom o izobrazbi pošljajo na naslov LTH Škofja Loka, Kidričeva 66, v roku 15 dni po objavi.

ALPETOUR
podjetje za obnavljanje avtoplaščev
Kidričeva 8
64220 Škofja Loka

ALPETOUR, PODJETJE ZA OBNAVLJANJE AVTOPLAŠČEV, p.o., ŠKOFJA LOKA, OBRAT LABORE objavlja prosto delovno mesto:

ČISTILKE

Pogoji:
— končana osemletka
— poskusno delo 1 mesec

Delovno razmerje bo izbrani kandidat sklenil za določen čas s polnim delovnim časom z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas s krajskim delovnim časom.

Objava velja 8 dni od dneva objave v časopisu. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po opravljeni izbiri. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Alpetour - Podjetje za obnavljanje avtoplaščev, Škofja Loka, Kidričeva 8.

OSNOVNA ŠOLA HEROJA GRAJZARJA TRŽIČ

Osnovna šola heroja Grajzarja Tržič razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

a) za centralno šolo

1. STROKOVNEGA DELAVCA ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE za nedoločen čas s polnim delovnim časom diplomirani psiholog z opravljenim strokovnim izpitom ter najmanj dvema letoma delovnih izkušenj

2. UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE ali MATEMATIKE IN TEHNIČNEGA POUKA za nedoločen čas s polnim delovnim časom

3. UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE za nedoločen čas z nepolnim delovnim časom oz. možnostjo dopolnjevanja

4. UČITELJA GLASBENE VZGOJE za nedoločen čas z nepolnim delovnim časom oz. možnostjo dopolnjevanja

b) za enoto glasbene šole

1. VODJA ENOTE GLASBENE ŠOLE

poleg izpolnjevanja splošnih, z zakonom predpisanih pogojev, se zahteva, da je kandidat učitelj z vsaj višjo izobrazbo enega izmed naslednjih instrumentov: klavir, harmonika, kitara, flauta, klarinet ter da ima najmanj tri leta delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitom. Kandidat bo imenovan za 4 leta.

2. UČITELJA KLAVIRJA za nedoločen čas s polnim delovnim časom

3. UČITELJA HARMONIKE za nedoločen čas s polnim delovnim časom

4. UČITELJA PIHAL IN TROBIL za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Začetek dela je 1. septembra 1990.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi razpisa.

HOTELSKO TURISTIČNO PODJETJE BLED
z n. sol. o.

Hotelsko turistično podjetje Bled razpisuje po sklepu delavskega sveta z dne 11. 5. 1990 in določilih statuta Grand hotela Toplice Bled delovno mesto

DIREKTORJA

Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da ima višjo ali visoko izobrazbo
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju vodstvenih del v gostinstvu in turizmu
- da ima sposobnosti organiziranja in vodenja
- da obvlada en tuj jezik

Kandidat za direktorja ob prijavi predloži program dela za mandatno obdobje.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo štirih let.

Kandidati naj pošljajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Razpisna komisija HTP Bled, Grand hotel Toplice Bled, Cesta svobode 12, v 15 dneh po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 10 dneh po odločitvi.

MALI OGLASI, OGLASI

MALI OGLASI

27-960

Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam stroj za navijanje tuljav in traktorsko kosišnico za Tomo Vinčovič. 70-395 7362

Prodam TRAKTOR Ursus 914, star 3 leta. 51-342 7366

Prodam italijanski PUHALNIK za seno. Debeljak, Pokopališka 6, Kranj Kokrica 7374

Prodam nove orgle Farsisa TK 90, šivalni stroj Ruža step in sesalec. Pokopališka 10, Kranj - Kokrica, 061/345-061 int. 206 7380

Prodam mizarški SKOBELNI STROJ, širina 40 cm. Rozman Pavel, Ovsje 43, Podnart 7394

Prodam šivalni STROJ Bagat Slavica. 34-925 7414

Prodam barvni TV gorenje Coring, ekran 56 cm in gajbice za krompir. 65-072 7484

Prodam priključek KOSILNICO za motokultivator IMT 506. Golniška cesta 1, Kokrica, Kranj 7313

Prodam traktorski OBRAČALNIK Sip 220. Tenetišče 15, Golnik 7309

Prodam barvni TV ISKRA z daljinskim upravljanjem, star 6 let. Zelo ugodno! 28-979 7372

IZGUBLJENO

11.5. sem izgubil 4 KLJUČE v vložitku, dobro ohranjeni. Zalog 4, Cerkle 7622

Prodam nakladalko Petinger 12. 83-174 7625

Prodamo KOPIRNI STROJ Tehnomatic 275 E Gorenje in KOPIRNI STROJ Omega 303. Informacije 22-423, Dolnov 7644

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektropnevmatiko KLA-DIVO EK 140, s tremi svedri. 36-670 7609

Prodam glasbeni stolp Schneider z daljinskim upravljanjem. Ber-toncljeva 39, Kranj 7617

Prodam traktorsko škropilnico 400 litrsko, dobro ohranjeni. Zalog 4, Cerkle 7622

Prodam nakladalko Petinger 12. 83-174 7625

Prodamo KOPIRNI STROJ Tehnomatic 275 E Gorenje in KOPIRNI STROJ Omega 303. Informacije 22-423, Dolnov 7644

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Prodam elektronski kompresor italijanski in 25 kvad. m hrastovega opaža. Štirin, Možganica 1, Preddvor 7592

Prodam revolversko stružnico Herbert fi 42 in suhe hruševe prizme, debeline 8 c m, cca 2 kub. m. 48-623 7593

Prodam pralni stroj Gorenje, po ugodni ceni. 35-744 7600

Strokovne instrukcije angleškega v nemškem jeziku. 23-983 7490
Sveza domača jajca dobite v Podbrezjah 37, Duplje, 70-600 7524
Prodam KIOSK IMGRAD K 67, oranžne barve. Partizanska 27, Šk. Loka, 631-324 7611
Prodam prikolico 2 toni nosilnosti, enosno za traktor. 69-266 7614
INŠTRUIRAM matematiko za srednje šole. 24-357 7641

POSESTI

TRGOVINO - LOKAL najamem. Ponudbe z opisom oddajte pod Šifra: VAX 7243

V centru Jesenic prodamo nekaj garažnih mest. Šifra: GM 7415

PARCELO za vikend pod Krvavcem, prodam. 37-950 7443

V Radovljici oddam zamiljajočim vrtčarjem v najem. Informacije na 75-361 7429

Romom prodam enonadstropno Hišo, ter kupim drugo v okolici Kraja. Močnik, Dvorje 42, Cerkle 7469

Na Bledu prodam hišo (kot vikend) 120 kvadratnih metrov, vsejiva, s telefonom, centralno in garažo. 77-055 7483

Prostor najamem v bližini centra in okolici Kraja. Šifra: TELEFON

Parcelo 2008 kvadratnih metrov v Kranjski gori (na vila bloki), prodam. 74-107, popoldan

GARAŽO v Škofji Loki, prodam. 620-849 7636

Prodam tovorno prikolico za osebni avto. 80-705 7448

Prodam 2 leti staro KOBILO Haflinger Lesjak ali menjam za dobro kravo in FORD TAUNUS 1600, letnik 1973, cena 15.000,00 din in novo trajnožarečo peč FF 32, cena 18.000,00 din. Svetek Janez, Sr. vas 22, Bohinj 7449

Ugodno prodam starejšo, ohranljeno kamp prikolico Adria 380, ter Z 101, letnik 1978. Dolensk, Alpska 3, Bled 7455

Prodam brako-skif prikolico, pisalno mizo in jogi. 33-577 7460

Prodam dobro ohranjen moped APN-6. 25-577 popoldne

DIANO, neregistrirano, dobro ohranljeno, prodam. Gros, Kovar 55, Tržič 7343

Prodam MOPED APN 6, letnik 1987. 80-312 7278

Zelo ugodno prodam nov kppersbusch in okna za pokritje tople gred. 46-402 7649

Razno rabljeno pohištvo poceni prodam. Letence 2 7650

Prodam dobro ohranjen moped APN-6. 25-577 popoldne

DIANO, neregistrirano, dobro ohranljeno, prodam. Gros, Kovar 55, Tržič 7343

Prodam zelo ohranjen 1300, letnik 1978 in FIAT 850, letnik 1985. Stempihar, Gradnikova 4, Kranj 7353

Prodam RENAULT R 4TL, letnik 1981, registriran do aprila 1991. Grosar Franc, Kidričeva 41, Krani 7351

Prodam zadnja blatnika in praga, prednje steklo in nekaj drugih delov za ŠKODA 100 S po ugodni ceni. Ravnik, Zoisova 17, Boh. Bistrica 7361

Prodam FORD TAUNUS 15 M, dobro ohranjen, poceni. 39-641

Prodam zelo ohranjen 1300, letnik 1978 in FIAT 850, letnik 1985. Stempihar, Gradnikova 4, Kranj 7353

Prodam JAWO 350, staro dve leti in aluminijasta platišča za Z 101. Arsenič, Orehovalje 1, Kranj, Predpolje 7373

Prodam JEEP WILUS, letnik 1945, motor mercedes 220 D, registriran do 11.4.1991 z dodatno opremo. 88-028 7375

Prodam GOLF JL, letnik 1980. 45-271, popoldan 7376

Prodam R 4 TL po delih ter hruško-vleho. 42-527, popoldan

Prodam Z 750, letnik november 1980. 22-650 dopoldne, 23-456 popoldne 7381

Prodam Z 128 1,1 GX, letnik oktober 1987, 34.000 km. 74-659

Ugodno prodam LADO NIVO, letnik 1986 in motor JAWA 350. 77-054 7390

Prodam VW 1200, kleparsko in generalo obnovljen. Svetelj, Ul. Pavle Medetove 5, Naklo 7391

Ugodno prodam zelo ohranjen avto BX Citroen 16 TRS, letnik 1983. Mokič Feliks, Langusova 58, Radovljica 7392

LADO 1500 SL, ohranljeno, reg. do maja 1991, prodam. Česen, Podlubnik 160, Škofja Loka, 47-313, int. 397, dopoldan 7395

Prodam Z 101, letnik 1978, vozna, neregistrirana. 633-766 7396

Prodam Z 101, letnik 1982. 27-704 7398

Prodam motor za dele od GS KLUB, cena motorja po dogovoru. Rozman Viljem, Jelov Ška 7, Radovljica 7399

Prodam JUGO 45, letnik 1983. Ristov, Gorenjskega odr. 18, Kranj 7399

Prodam TOMOS 14 M, letnik 1987. Gnjezda, Zg. Duplje 97 7411

Prodam Z 126 P, nov registriran, cena 45.000,00 din. Gorenec Jože, Gorenjevaska c. 20, kranj 7426

Prodam TAM 6500 celega ali po delih. 74-368 7427

Z 1500, letnik 1979, prodam za 800 DEM. 37-864 7428

Prodam DIANO, lepo ohranljeno, letnik 1981, prevoženih 54.000 km. Vrhovnik, Hrastje 144, 33-371

Prodam LADO NIVO, letnik 1989, 8000 km, dodatno opremljen in R 4 GTL, letnik 1988, 22.000 km, oba registrirana do aprila 1991. 061/557-318 7432

Ugodno prodam FIAT 126 P, motor po generalni. 50-838 ali 70-781 7433

Prodam PEUGEOT 104, letnik 1979, registriran do 6.5.1991. Istenič Iztok, Zg. Bitnje 175 (pri puščarni), Zabnica 7435

Prodam JUGO 45 AX, letnik 1987. Valjavčeva 6, št. 8, Kranj 7436

Golfa prodam. 75-557 dopoldan od 8. do 11. ure 7439

Prodam Z 750, letnik 1984. Milenovič, Valjavčeva 14, Kranj 7440

Ugodno prodam R 4, letnik 1985. Sp. Gorje 192 B 7450

Prodam JUGO 45, letnik 1986 decembra. Hafner, Godešč 71A, Škofja Loka 7451

Prodam OPEL ASCONA 1,8 GTI Campe, letnik 1986. 34-457 7452

Prodam Z 101, dobro ohranljeno. Ogled vsak dan. Praše 30, Mavčiče 7452

Prodam MERCEDES MOTOR 220 D v okvari. 78-693 7461

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7453

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7454

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7455

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7456

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7457

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7458

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7459

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7460

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7461

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7462

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7463

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7464

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7465

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7466

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7467

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7468

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7469

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7470

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7471

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7472

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7473

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7474

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7475

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7476

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7477

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7478

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7479

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7480

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7481

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7482

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7483

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7484

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7485

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7486

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7487

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7488

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7489

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7490

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7491

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7492

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7493

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7494

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7495

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7496

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7497

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7498

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7499

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7500

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7501

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7502

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7503

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7504

Prodam ŽG 45, letnik 1986. 34-457 7505

AUDI 50 SL, letnik 1975, reg. do aprila 1991, prodam za 21000,00 din. 82-505 7457

Z 750, letnik 1984 november, registriran 3/91, prevoženih 28000 km, prodam. 26-232 7459

Prodam Z 101, letnik 1976, školjka letnik 1987, prevoženih 25.000 km, novo tuš kabino Kolpa san. 66-578 7463

OPEL kadet, letnik 1987, metalne sive barve, prevoženih 48.000 km, izredno ohranjen, prodam. 23-380, popoldan 7471

Prodam R 5, letnik 1987. 27-414

Zelo ugodno prodam FIAT 126 P. Kajzer, Prebačevo 58 7476

Ugodno prodam Z 101, letnik 1977, ohranjena, registrirana. Ferlan, Hotemaže 62, Predvor 7480

Prodam Z 101 comfort, letnik 1980. 28-367, Kokalj, Mencingerjeva 5

ŽELEZNA KAPLA POCENI IN BREZ GNEČE

(ČEZ JEZERSKO - 20 KM)

ZADRUGA MARKET

VSE POD ENO STREHO PO UGODNIH CENAH. PONUDBA MESECA: MILKA ČOKOLADA 5 X 100 g

34,90

LUSCHING

SPECIALIST ZA VSE ELEKTRO PROIZVODE. MAJSKA PONUDBA: SATELITSKE ANTENE, KOMPLET - EXPORT SAMO 8.000.-

LAMPRECHT

NADOMEŠTI DELI ZA POLJEDELJ. STROJE, BOSCH - ELEKTRIČNA ORODJA (MAKİTA), V RAZPRODAJI: KOTNI BRUSILCI

SCHMIDMAIER

TRGOVINA Z ŽIVILI IN NAJZALIČNEJŠIMI POTREBŠČINAMI. V PONUDBI PRALNI PRAŠEK 4 kg, SAMO

69,90

URBAS

V CENTRU MODA S PRODUKTI ZVENEČIH ZNAMK. — MÄSER - TRIUMPH - ADIDAS - HUMANIC -

Johann Dreier

POHIŠTVO - TALNE OBLOGE - ZAVESE - TAPETE - ŽALUZIJE - ELEKTRIČNE NAPRAVE - KUHINJE

7,90

SPAR MARKET

Živila • Čistila • Oblačila • Železni proizvodi • Vse za šivilje NOGAVICE • STEKLENI IZDELKI. PONUDBA MESECA: ANANAS V DOZI 1 kg SAMO

7,90

FRANZ ORASCH

- NADOMEŠTI DELI
- DODATNA OPREMA
- SERVIS IN POPRAVILA
- VELIKA IZBIRA VOZIL

IZ PONUDBE:
R 19 export samo od 107.900.-

AUTO Ortner
SUBARU
Lada
Alfa Romeo

● VELIKA IZBIRA VOZIL
● DELI IN DOD. OPREMA
● SERVIS IN POPRAVILA
BELJAK, PICCOSTR. 42
Tel.: 9943-4242-28494

Ugodno prodam motorno kolo TOMOS BT 50 S in motorno kolo TOMOS AVTOMATIK. Plestenjak Stane, Zg. Bitnje 81 7485

Prodam karoserijo za JUGO 45. 36-238, od 14. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure 7486

KOLIBIT TOMOS nov, nevožen, v garanciji, zelo ugodno prodam. 26-735 7488

Prodam JUGO 55, letnik 1984. Vovi Peter, Strahinj 11, Naklo 7489

Prodam GOLF, letnik 1982, z opremo, 80000 km, registriran aprila 1990. Cena 7500 DEM. Primc, Reginčeva 7, Kranj 7491

Prodam odlično ohranjen BT 50, letnik 1987, za 1400 DEM. Zajec, Hrastje 42, 34-318 7493

Prodam dobro ohraneno Z 101 GTL, letnik 1987. Kalan, Gasilska 8, Kranj-Stražišče 7494

Prodam VW BUGGIE, reg. do 29.4.1991, R 4 TL, letnik 180, dele za AUDI 1980, letnik 1976, čoln Elan T 310 s prikolicami in novim motorjem TOMOS 4,5 KS. Čački Jože, Boštjanova 14, Lesce 7495

Prodam motor MZ 250, BT 50, fantovsko kolo na 5 prestav in novo avtomobilsko prikolicu. 42-574

Prodam Z 750, letnik 1984, prevoženih 36000 km. 85-298, popoldan 7497

Prodam R 9, letnik decembra 1982. Stojakovič, J. Gabrovška 30, Planina Kranj 7498

Prodam JUGO 1,1 GX, 12/87. Srednja vas 39, Šenčur 7502

Prodam Z 750, letnik 1980. 37-060 7503

JUGO KORAL 55, letnik 1/89, prodam. 37-814 7504

Prodam Z 101. Jerman, Predoselje 126 7511

Prodam GOLF JGL diesel, letnik 1984. Vlasta Rožman, J. Mežana 4, Cerknje 7512

Prodam JUGO 45, letnik 1984. Ogled po 15. ur. Oman, Novi svet 7, Škofja Loka 7514

Nujno prodam Z 101, letnik 1976, registrirano do julija, cena 1000 DEM. Savčič, Trg svobode 25, Tržič 7515

Prodam FIAT 126, letnik 1984. 38-611 7517

Prodam FIAT 126 PGL, letnik 1987 in športno padalo. Gaser, Sp. Sorica 14, 66-205 7518

Prodam JUGO 45, letnik 1982. 84-445 7519

Prodam OPEL KADET 1,3, letnik 1981. 82-032 7521

R 4 TL, letnik 1979, registriran do aprila 1991, dobro ohranjen, prodam za 2300 DEM ali dinarsko protivrednost. 84-495 7522

Prodam MERCEDES 508, dol. kiona 4,30. Zg. Jezersko 139 7525

MERCEDES tip 240 D, letnik 1979, ugodno prodam ali menjam. Razjedna 9a, Bled 7526

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1985 in nov mešalec za beton. 620-460 7528

Prodam JUGO 45 A, letnik 1988, odlično ohranjen. 42-722 7530

Prodam Z 850, letnik 1981, registriran do januarja 1991. Kavar Drago, Šadovlje 2, Tržič 7531

Prodam karambolirano KATRO. C. na Naklo, vikend št. 6 7532

Prodam VISO CLUB 2, letnik 1982, registriran za celo leto. Čiča, Parerjeva 11, Šenčur 7534

Jednodno prodam dobro ohraneno Z 101, letnik 1980 in 126 P, starejši etnik, registrirana celo leto. Adergas 24, Cerknje, 42-348 7536

JUGO GVX AMERIKA, letnik 1989, 1000 km, dobro ohranjen, prodam. 57-376 7538

Prodam CITROEN BX. 50-454

Prodam R 8 zelo dobro ohranjen, registriran do decembra 1990 in I.P.N. 6. 39-064, od 19. do 21. ure 7544

DIANO, letnik 1977, ugodno prodam. 28-434 7542

Prodam VW 1300, letnik 1971, lahko tudi po delih. 51-263 7544

Prodam JUGO 45, letnik 1982, registriran do 20.5.1991. Bitenc Ciril, Virče 8, Tržič 7545

Prodam VW 1300, letnik 1973, volen. 25-851 7548

Prodam GOLFA diesel, letnik 1984 ili zamenjam za cenejši avto. 39-399 7549

Prodam JUGO KORAL 45, star dve leti, registriran do 16.5.1991. Cena po dogovoru. 67-184 7550

Prodam Z 101, letnik 1984, registriran do 28.2.1991. Papler, Senčno 27, Tržič (pri usnjarni). 57-878 7551

Prodam OPEL REKORD, letnik 1980, karamboliran. Jerala Štrečko, Podreča 15, Mavčiče 7552

Prodam Z 850, karambolirano, letnik 1982. 633-609 7553

Prodam R 4 GTL, star 19 mesecev, sivo modre barve. 85-274 7555

Prodam JUGO 45, letnik 1987. Kremenoči Marinko, Mleksarska 14, Kranj 7596

Prodam karambolirano Z 101, letnik 1985. Luže 13, Šenčur 7597

Prodam APN 6. 57-874 7638

POZOR! OD 11. 5. DO 25. 5.

- VELIKA SPOMIADANSKA RAZPRODAJA VRTNIH KOSILNIC IN ORODJA

SUPER CENE!

RAZPRODAJA RABLJENIH MOTORNIH ŽAG - POLOVIČNA CENA. PRI NAKUPU NAD ATS 1000. - VAM POKLONIMO BENCINSKI BON ZA 10 L OBISK SE VAM VSEKAKOR IZPALČA FIRMA HASLER GÜNTHER UNTERBERGEN 41 TEL: 9943-4227-4252

10 KM OD LUBELJA ● SLOVENSKA POSTREŽBA PLAČILO TUDI Z VISA IN EURO-CARD.

UNO 45 JUGO, star 6 mesecev prodam. 82-126 7557

Prodam povisani furgon z dvojimi osmi, tehnično brezhiben IMV diesel AUDI 100 LS, dobro ohranjen, registriran za celo leto in Z 101, starejši letnik ter nemškega OVCARJA, odličnih staršev, starega 9 mesecev. Milutinovič, Savska c. 24, Kranj 7560

BT 50 S, star 17 mesecev, prodam za 11.000,00 din. 75-166 7598

ŠKODA 120 LS, letnik 1980, prodam za 2400 DEM. 50-186 ali 51-402 7602

Ugodno prodam Z 101, letnik 1979, 17000,00 din. 83-166 7603

Prodam dobro ohranjen JUGO 45, letnik 1983, 65000 km. Benedik, Zg. Bitnje 2 7605

Prodam GOLF diesel, april 1985, S paket, dodatno opremljen, temno moder, cena po dogovoru. Demšar Stane, Log 40, Šk. Loka 7608

Prodam GOLFA diesel, letnik 1984. 620-700 7613

Ugodno prodam športno ŠKODO, letnik 1978. Sr. vas 44, Šenčur 7615

Prodam MOTOR APN 6 v odličnem stanju, zelo ugodno. Marko Burgar, Zg. Bitnje 144 7616

Prodam VW 1300, letnik 1972, registriran do decembra 1990. Ažman, Lancovo 31, Radovljica 7620

GOLF JXD, letnik 1987, prodam. 73-664 7621

Prodam GOLF diesel, april 1985, S paket, dodatno opremljen, temno moder, cena po dogovoru. Demšar Stane, Log 40, Šk. Loka 7608

Prodam GOLFA diesel, letnik 1984. 620-700 7613

Prodam GOLF, star 10 let. Ogled popoldan. Trg svobode 23, Tržič 7628

Prodam LADO 1500 SL, letnik 1980, s plinsko napravo. Noč, Mošte 5 a, Žirovnica, 80-263 7630

Prodam FIAT 126 P, letnik 1977, obnovljen, vozen, neregistriran. Mirtič, Breg 159, Žirovnica, 80-917 7631

Prodam karamboliran JUGO 45, letnik 1982, mašina brezhibna, 1000 km po generalni, cena 1500 DEM. Smrekar Franc, Kamna gorica 16, 79-561 7633

Prodam Z 101, letnik 1984, GTL 55. Bajerič, Podlubnik 159, Škofja Loka 7634

Prodam R 4, letnik 1978, rdeče barve, neregistrirana, potrebna drobnih popravil. 58-444 7637

ZAHVALA

Ob nenadni, mnogo prezgodnji smrti dragega moža, očeta, sina, dedka, brata, svaka in tista

NEJCA KALANA

roj. 1942

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, sodelavcem DO Sava Kranj, Iskra Terminali, ZTKO Kranj, gasilcem iz Brega, gospodu župniku iz Stražišča in pevcom iz Naklega ob spremstvu na njegovi zadnji poti. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

ZALUJOČI VSI NJEGOVI

Orehk, 9. maja 1990

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec v pokoju iz obrata Vzdrževanje in energetike

SLAVKO HAFNER

rojen 1931

Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 14. maja 1990, ob 16. uri na pokopališču v Bitnjah.

Delovni kolektiv Sava Kranj

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec v pokoju iz tovarne Vist

ALOJZ LUMPERT

roj. 1922

Od njega smo se poslovili v soboto, 12. maja 1990, ob 16. uri na pokopališču v Trbojih.

Delovni kolektiv Sava Kranj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, brata, tasta, strica in svaka

HINKA OZIMA

roj. 1932 iz Šutne

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom in sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in vsem znancem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, nam nesebično pomagali, izrekli ustno in pisno sožalje, podarili cvetje in ga tako številno pospremili na njegovi prezgodnji zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni UKC — Bolnišnici Golnik in dr. Bajžlju za vso skrb v času njegove krake in hude bolezni. Najlepša hvala za vso pozornost in spremstvo GD Žabnica, AMD Šenčur in sodelavcem iz Save Kranj — Obrat VZE in Energetika za vso pozornost in nudeno pomoč, posebno še tov. Budni za lep in ganljiv govor. Iskrena hvala sodelavcem iz Save Kranj — Prodaja VLP in Finančna likvidatura in LTH Škofja Loka — Komerciala in SET za podarjeno cvetje in nudeno pomoč. Vsem še enkrat hvala.

Vsi njegovi

Šutna, 11. maja 1990

ZAHVALA

Ob bridi in težki izgubi moža ter našega atija, sina in brata

JANEZA ZUPANA

iz Tržiča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovo mnogo prerano zadnjo pot. Hvala vsem darovalcem cvetja, še posebej pa Kompanu Ljubelj, Gorski reševalni službi iz Tržiča, sodelavcem Zdravstvenega doma Tržič, bivšim sodelavcem Obrtnega podjetja iz Tržiča in Pihalnemu orkestru za izredno pozornost ob njegovi smrti ter za častno stražo in spremstvo. Hvala za pomoč kolektivu tovarne TRIO iz Tržiča. Prav lepo se zahvaljujemo tudi prijatelju Nacetu. Zahvala velja tudi prijateljem in sosedom, ki so nam v tako težkem trenutku priskočili na pomoč. Lepa hvala govorniku Mirku Isteniču za ganljive besede slovesa. Zahvaljujemo se pogrebni službi, praporščakom, gospodu župniku za pogrebeni obred in skrbno izbrane tolažilne besede. Hvala tudi pevcom kvinteta Gorenjci iz Naklega. Še enkrat najlepša hvala vsem tistim neimenovanim, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali in nas tačili v teh res težkih trenutkih.

Žaluoči: žena Jelka, hčerka Petra, sin Miha, mama, brat Nace, sestre Miča, Silva, Judita in Milka z družinami ter ostalo sorodstvo

GORENJUSKI GLAS

več kot časopis

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 52. letu starosti zapustil naš sodelavec iz DE PREDILNICA

MIROSLAV GOLOB

vodja čistilne skupine

Dolgoletnega in vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Delovni kolektiv TEKSTILINDUS KRAJN

